GYÖRGY KULIN ŞI ZOLTÁN FABIÁN
MESAJUL CELEI DE-A OPTA PLANETE
CPSF 263-268

În românește de EUGEN HADAI

CUPRINS

I URMELE UNOR FIINȚE NECUNOSCUTE PE LUNA

1. „Seleniu” pornește la drum

Nava noastră spațiala se plasă pe orbita dorită. Căpitanul Zeno întrerupse instalația de propulsie ce funcționa pe baza energiei de fuziune hidrogen-heliu, după ce în navă s-a și produs o stare completă de imponderabilitate. Obiectele pluteau libere în jurul nostru: blocnotesuri, creioane, ca și ochelarii cu ramă groasă ai doctorului Ferry. Medicul astronavei.

Conform măsurătorilor instalațiilor radar, nava începuse să evolueze pe o orbită aproape circulară la o distanță de 1250 km de suprafața Lunii. Viteza noastră în raport cu centrul Lunii era de 1282 m/s. Având în vedere altitudinea și viteza arătate. Durata unei rotații complete urma să fie de 4 ore și 37.5 minute…

Nava spațială "Seleniu” constituia senzația acelui moment. Fusese cu săptămâni înainte de pornire instalată pe rampa de lansare, sute de mii de persoane s-au perindat prin apropierea semețului uriaș. Chiar și monoliticele stânci din Insulele Paștelui ar fi părut neînsemnate față de înălțimea de 102 metri a navei! Dimensiunile ei impresionabile se evidențiat! Însă mai ales noaptea, când reflectoarele îi luminau corpul de un albastru pal. Silueta-i profilată pe fondul cerului întunecat amintea de străvechile monumente ridicate în cinstea misterioaselor zeități.

Sfera superioară, cu diametrul de 30 metri, părea a fi creștetul unui monstru. Corpul, alcătuit dintr-o sfera cu diametrul de 45 de metri, era legat de „cap” cu un fel de „gât”, iar prelungirile inferioare butucănoase imitau picioarele.

Se mai construise cândva o navă spațială cu înălțimea de o dată și jumătate de ori mai mare, dar care, din cauza zvelteții sale, n-avea nici a zecea parte din volumul lui.. Seleniu”. Luna puica fi atinsă numai de vârfurile acelor corpuri de forma țigării de foi, iar la întoarcere ajungeau pe Pământ doar unele părți ale vârfurilor. Dacă totul se desfășura bine, „Seleniu” urma să se

înapoieze de pe Lună, la fel cum fusese la pornire. Sferele lui nu erau părți… Trepte”, ci componentele unei racheto-nave cu o singură treaptă.

Mi-a fost dat să fac cunoștință amănunțită cu „monstrul” încă înainte de plecare, prilej pe care, de altfel, l-au avut și tovarășii mei cosmonauți. Oaspele cel mai frecvent era însuși căpitanul Zeno, comandantul grupului de cercetători. Adeseori putea fi văzut împreună cu fizicianul Mark. Controlul gene ral cădea în răspunderea lor; ceilalți șase cosmonauți se ocupau mai ales cu instalațiile care intrau în cercul lor de preocupări.

Sfera mai mică, superioară era de fapt compartimentul călătorilor. Poate nici nu i se potrivește această denumire care îți amintește involuntar de spațiul strimt al cabinelor din primele nave cosmice. Acelea care cereau luni de grele antrenamente prealabile din partea cosmonauților și-n care nici nu te puteai întinde măcar ca lumea.

Mi-am dat seama cât de uriaș e spațiul unui asemenea glob cu diametrul de 30 de metri când am pătruns prima oară în el. Erau aproape 15 000 de metri cubi. Cât spațiul a 75 de apartamente moderne cu câte două camere fiecare. Acolo se găseau camerele de zi și dormitoarele celor nouă cosmonauți, cabinele cu aparatele de observație și magaziile.

…Și acum ne deplasăm cu o viteză amețitoare pe o orbită circumlunară. De aici totul pare altfel decât se vedea prin telescoapele terestre. Luna intră în mai bine de jumătate din unghiul nostru vizual, dezvăluindu-ne amănunte atât de fine incit nu pot fi văzute nici cu ajutorul telescoapelor și nici chiar eu ajutorul instalațiilor de televiziune ale rachetelor. Dedesubt, observăm uriașele cratere Pitagora și Anaximene, situate pe marginea de nord-est a emisferei selenare nevăzute de pe Pământ; venind dinspre nord, din partea invizibilă a Lunii, nava noastră a ajuns deasupra acelor cratere, lanțuri muntoase și.. Mări”.

Muntele Iura, mărginit de Golful Curcubeului, apăru dinspre dreapta. Mai departe, tot în dreapta, tăiată în diagonală de linia terminatorului[1]. Se vedea uriașa câmpie numită Oceanul Furtunilor. Privită de pe Terra, Luna era de 12 zile: două zile mai rămâneau până să fie Lună plină.

Sub noi se întindea acum Marea Frigului, mărginită de imenșii pereți ai craterului Platon și care de aici, din navă părea și mai splendidă decât o știam. În imediata apropiere a lui Platon se ridică mamelonul muntelui Pico. În față-i strălucea în lung și-n lat Marea Ploilor. Căpitanul Zeno studia cu atenție platoul neregulat ce se ridica pe versantul sudic al lui Pico. Conform planului urma să aselenizăm și să ne instalăm acolo pe perioada cercetărilor. În cele din urmă, pe baza observațiilor efectuate, căpitanul Zeno dădu dispoziții să ne pregătim pentru aselenizare până la încheierea celei de-a doua rotații.

Se apropia clipa minunată, atât de mult așteptată...

Faptul că puteam fi primul ziarist care să ia parte la o expediție selenară se datora unui concurs fericit de împrejurări. Când am aflat numele răsunătoare ale celor care se prezentaseră pentru expediție am pierdut orice nădejde; nu se întrevedea nici cea mai mică probabilitate ca savanții să se

oprească în alegerea lor tocmai la un ziarist tânăr și atât de puțin cunoscut.

S-a întâmplat însă altminteri. Plecarea mea cu astronava spre Lună s-a datorat tocmai tinereții mele. Medicii au găsit că organismul meu este foarte potrivit pentru acest zbor.

…Modificarea orbitei a decurs conform planului: treceam deasupra platoului stabilit pentru aselenizare. Mașina electronică de calcul țăcănea, licărea, calculând sub controlul matematicianului Leon și ciberneticianului Victor datele legate de efectuarea manevrelor de frânare. De ei depindeau datele care urmau să fie înregistrate în aparatul automat de comandă. Cea mai mică eroare de calcul în ce privește mărimea şi direcția forței de frânare ori momentul de start al acesteia echivala cu diferența de câțiva kilometri față de lecui stabilit pentru aselenizare, ceea ce pe un teren necunoscut ar fi putut să provoace o adevărată catastrofă.

Pe baza fotografiilor și filmelor în culori făcute anterior, a fost stabilit locul descinderii: platoul neregulat din sudul muntelui Pico; speram ca denivelările de teren să ne asigure o apărare naturală împotriva meteoriților. Și înălțimea orbitală de 1 250 km avea un scop bine definit: voiam să evităm astfel neplăcerile ce se puteau ivi în urma modificărilor periculoase în orbita navei, pricinuite de blocurile muntoase cu înălțimi de mii de metri, aflate sub noi.

Chimistul și tehnicianul nostru radar, André și Aii. Cercetau cu aparatele lor structura fină a suprafeței lunare. Micile căldări ale craterelor care se găseau și pe suprafețele netede ale „mărilor” — ciupiturile de vărsat ale Lunii, cum le spunea Victor — ofereau posibilități foarte bune în acest sens. Mark, fizicianul, și Peter, mineralogul, fotografiau porțiunea ce se întindea sub noi pe direcția de deplasare.

Aveam la dispoziție mai multe moduri de aselenizare. Astfel, puteam recurge la procedeul folosit de primii cosmonauți în scopul întoarcerii pe Pământ: reducerea vitezei de deplasare a cosmonavei, ceea ce determina trecerea ei pe o orbită eliptică ce tăia planul suprafeței terestre. Comunicatele de atunci cu privire la navele înapoiate din spațiul cosmic sunau cam așa: „astronava a aterizat în regiunea dinainte stabilită”. Această regiune era însă de regulă destul de întinsă. În Uniunea

Sovietică pentru găsirea aparatelor și echipajelor revenite din spațiu își luau zborul zeci de avioane și elicoptere, iar în Statele Unite porneau în căutare unități ale flotei navale și escadrile întregi de avioane. Oricât de precise ar fi fost calculele, influența pe care avea s-o exercite rezistența straturilor de aer ale atmosferei nu putea fi cunoscută dinainte. Situația meteorologică din regiunea respectivă, viteza vânturilor, curenții verticali puteau oricând să modifice traiectoria dinainte calculată și locul de aterizare a navei.

Aici, în Lună, nu trebuia să ținem seama de rezistența atmosferei, deoarece acest corp n-are straturi de aer. Cantitatea infimă de gaze care o înconjură este de miliarde de ori mai rară decât aerul din jurul Pământului, din care cauză frânarea pe care ar exercitat-o asupra navei este neglijabilă.

Cu toate acestea căpitanul Zeno elaboră o metodă de aselenizare neobișnuită și foarte îndrăzneață. Conform planului său, nava trebuia frânată rapid și complet, astfel încât să cadă liber spre suprafața Lunii. Prăbușirea urma să fie încetinită apoi după nevoi cu ajutorul instalațiilor de propulsie. Din punctul de vedere al energiei necesare era indiferent ce metodă foloseam pentru aselenizare, deoarece frânarea căderii nu putea fi ajutată de atmosferă. Căpitanul Zeno ținea însă foarte mult la metoda elaborată de el. În atitudinea lui exist;» ceva din acea nobilă mândrie care apăra nu atât concepția proprie, cât mai ales noutatea metodei elaborate, caracterul ei experimental. În planurile referitoare la expedițiile viitoare figura tot mai frecvent cercetarea unor corpuri cerești fără atmosferă și. După părerea lui, acest mod de descindere era mai potrivit, mai sigur și, înainte de toate, mai precis.

În mișcarea ei de rotație, nava noastră intersectă într-un unghi de 61° ecuatorul lunar, situat între Marea Fertilității_și cea a Liniștii. După calculele efectuate de Leon și Victor, timpul de frânare trebuia să fie de 43 de secunde la o decelerare de 30 m/s. În acest fel distanța parcursă în timpul frânării urma să fie ceva mai mică de 50 km. Nedepășind 1% în ce privește probabilitatea erorii, diferența față de punctul de aselenizare stabilit avea să fie de cel mult 500 de metri, adică urma să coborâm în imediata apropiere a locului socotit de André și Aii ca fiind cel mai potrivit în acest scop. Platoul ce continua

dinspre versantul sudic al muntelui Pico n-avea nicio denumire. La propunerea lui Victor, i-am dat numele de „Platoul Taberei”. Atribuirea festivă a denumirii a avut loc după încheierea primei rotații complete, pe când zburam a doua oară deasupra platoului.

Văzusem multe fotografii ale Lunii, dar panorama acestei lumi moarte m-a fascinat pur și simplu. Privită de pe Pământ, Luna arc o strălucire argintie; de aici însă, din apropiere, avea o coloratură cu totul stranie. Din întrepătrunderea diferitelor culori cu galbenul pastelat fulgera când un roșu vișiniu, când un albastru sau un verde odihnitor. Spre dreapta, unde se-ntindea hotarul dintre lumină și umbră, orizontul se dantelase. Întunericul părea sfârtecat de dinții ca de ferăstrău ai culmilor şi din pereții craterelor, orbitor de strălucitori.

Sub noi era Luna luminată. În jurul ci — catifeaua neagră a cerului. Stelele, ca niște cristale de diamant, aruncau o lumină curată și pătrunzătoare, lipsită de orice vibrație. Printre stele strălucea Soarele, al cărui disc părea la fel de mare ca și de pe Terra, doar că bolta cerească era neagră, iar în preajma lui amorfa coroană solară se profila ca un văl. Pâlpâind datorită protuberantelor.

Globul terestru se asemăna cu o Lună uriașă: de patru ori mai mare decât aceasta văzută de. Pe Pământ. Avea forma secerii, ca Luna nouă în a doua zi. Partea mai mare, opusă, a secerii era întunecoasă; numai razele reflectate o luminau palid. Dar și în această lucoare se deslușeau limpede îngrămădirile și prelungirile norilor, iar printre ele conturul mărilor și al uscatului. Oricât s-ar fi asemănat, totuși secera terestră arăta altfel decât aceea selenară. Coarnele celei dintâi erau mult alungite și totul — atât partea întunecoasă, cât și fâșia îngustă luminată — era încununat de o aureolă albastră de peruzea: atmosfera.

Am depășit terminatorul vestic și sub noi se găsea acum noaptea lunară, dar nava noastră strălucea încă în razele Soarelui. La granița dintre lumină și întuneric nu se zărea nicio urmă de crepuscul, părțile luminate și întunecate despărțindu-se net. Umbrele crestelor muntoase se proiectau pe suprafețele luminate ale mărilor și oceanelor ca umbra neagră a turnurilor semețe ale unor temple gotice.

Soarele cobora tot mai mult la orizont. Trecuse o oră de când evoluam la marginea emisferei întunecate a Lunii. Noaptea ei catifelată ne inspira un sentiment tainic de îngrijorare. Cerul era de un negru dens, grav, pe care stelele străluceau într-o splendoare pură. Nici cele mai cristaline nopți de pe Pământ nu pot fi asemuite cu priveliștea de aici. Văzută chiar de pe cel mai înalt pisc al Himalaiei, noaptea terestră, datorită straturilor superioare ale atmosferei, e presărată cu lumini misterioase.

2. Întreruperea festivității

Soarele reapăru. Ne apropiam iarăși de partea nordică a Lunii. Ajunși deasupra craterului Platon, în pereții navei se aprinseră beculețele de semnalizare, vestindu-ne cu lumina lor roșiatică starea de alarmă. Peste câteva minute, imponderabilitatea încetă brusc, iar întreita noastră greutate terestră ne pironi de fotoliile tapițate cu un material plastic spumos. Începuse frânarea.

Huruind surd, duzele aruncau în contra sensului de înaintare jeturi puternice de gaze. Corpul navei avea o vibrare pe care o resimțeam până-n măduva oaselor. Duzele se înclinaseră în direcția Lunii, frânând cu o putere sporită nava plasată pe o traiectorie de prăbușire. În a 43-a secundă am intrat în cădere verticală. Căpitanul Zeno micșoră forța de frânare și la 1 000 lan opri instalația de propulsie.

Ne apropiem de Lună în cădere liberă. Starea de imponderabilitate reapăru, iar pe noi ne cuprinse din nou dorința să urmărim fenomenele din jur. Priveam curioși prin hublouri apropierea vertiginoasă a Lunii, dimensiunile uriașe pe care le luau mările, munții. Coborâsem 900 km cu o viteză amețitoare, când instalația de propulsie conectată automat reîncepu frânarea.

Din această clipă nava a trecut sub comanda instalațiilor electronice. Conform datelor furnizate de aparatul radar, viteza scădea treptat; la distanța de 10 km de suprafață descinderea deveni lentă, ca într-un ascensor confortabil.

Am presupus că în timpul coborârii ultimilor kilometri vizibilitatea se va reduce complet și, într-adevăr, sub influența jetului de gaze din instalația de propulsie, se ridică, învolburându-se de pe suprafața Lunii, un uriaș nor de praf și de cenușă vulcanică. Era o priveliște extraordinară! Praful se

întindea unduind în cercuri concentrice. Cercurile creșteau, deveneau tot mai întinse, iar noi coboram în centrul lor întunecat. Nu mai vedeam nimic din platoul stabilit pentru aselenizare.

Sclipirile becului indicator semnalizară că picioarele de suspensie fuseseră scoase. Nava cobora lin, ușor, ca un balon umflat cu aer. Cele câteva minute până când primul, iar apoi îndată și celelalte două picioare s-au proptit de un teren solid ni s-au părut nesfârșit de lungi. Din cauza norilor de praf nu vedeam încă nimic în jur, dar simțeam că nava era înclinată cât turnul de la Pisa. Aparatele automate corectară îndată poziția navei, retrăgând piciorul care venise prima dată în contact cu solul, până când nava se stabili într-o poziție verticală.

Instalația de propulsie se opri.

Se făcu liniște.

Ne priveam unii pe alții, ne uitam în afară prin praful ce cobora lin, apoi izbucnirăm brusc în urale.

Nu se știe cine începuse, cert este că ne-a făcut bine: în sfârșit, tensiunea așteptării dispăruse. Ne îmbrățișam și strigam într-aiurea.

Avusesem încredere în nava noastră, în aparatura ei de comandă, dar, nerostită, îngrijorarea se strecurase totuși printre noi: dacă se defectează instalația de frânare! Prăbușirea pe Lună în cădere liberă de la înălțimea de 1 250 km ar fi însemnat o pieire sigură; ne-am fi lovit de platoul stâncos cu o viteză de două ori mai mare decât viteza unui glonț de pușcă.

După această puternică bucurie, pe neașteptate, ne cuprinse un sentiment ciudat, sentimentul singurătății. Era un sentiment apăsător, aș spune înfiorător. Ceilalți opt — colaboratorii științifici ai expediției — nu erau la prima lor călătorie cosmică, le era cunoscută această îngrozitoare stare sufletească. În ce mă privește, abia atunci mi-am dat seama ce înseamnă de fapt „solitudinea cosmică”, despre care pomenisem de atâtea ori în reportajele mele. Abia acum în conștiința noastră Pământul a devenit atât de departe pe cât era de fapt: o planetă străină pe cer.

Doctorul Ferry, un om liniștit, care observa totul în tăcere, se învioră și, potrivindu-și pe nas ochelarii cu rame groase, îl luă din scurt pe Mark:

— Stabilește legătura cu Pământul I.

Mark schimbă contactul de la căști la difuzoare. La început se auziră niște șuierături, semnale de diferite ritmuri, piuituri, apoi se desluși apelul Pământului.

— Alo! „Explorator opt”! „Explorator opt” ! Răspundeți! Căpitanul Zeno luă microfonul și-l strânse îndelung, mutându-și privirea de la unul la altul.

— Am sosit, spuse și-i restitui lui Mark microfonul.

— Repetați! Alo, „Explorator opt”, repetați! Se auzi din difuzoare.

Mark și-a dres vocea și, calm, ca și cum ar fi transmis cotele unor ape terestre, transmise textul raportului redactat mai înainte.

— Vorbește „Explorator opt”. Vorbește „Explorator opt”. Nava a coborât pe Lună în sectorul dinainte stabilit. Aparatura automată de comandă a funcționat normal.

Aii îi strecură ultimele date cu privire la poziția navei obținute pe baza măsurătorilor efectuate cu ajutorul radarului. Mark își înclină capul a mulțumire și continuă:

— Praful ridicat cu prilejul aselenizării se aşază acum, așa că dispunem numai de datele măsurătorilor radar cu privire la poziția noastră. Potrivit acestor date, am atins suprafața Lunii pe Platoul Taberei la o distanță de 352 de metri de la punctul dinainte stabilit.

Din difuzoare se revărsară acum uralele Pământului.

Acesta fusese momentul în care se lichidă sentimentul nostru de singurătate. Căpitanul Zeno adună pentru festivitatea sosirii tot echipajul în compartimentul comun şi-l invită pe Victor să-și rostească cuvântul. Victor era maestru nu numai în ale ciberneticii sau în atribuirea celei mai potrivite denumiri. Era maestru al cuvântărilor. Știa să improvizeze atât de bine, încât aveai impresia că-și scria și-și învăța cuvântările în prealabil.

— Dragi prieteni, începu el. Prieteni de aici, din.. Seleniu”, prieteni de acolo… sus, de pe Pământ. Am apucat o clipă măreață, bătrânul glob terestru plutește, deasupra noastră pe cerul negru al Lunii. Vouă vă adresăm primele noastre cuvinte, prieteni care vă aflați în spatele strălucitoarei lumini albastre. Noi suntem primii care…

În această clipă Peter, care ședea la unul dintre hublouri, îl întrerupse exclamând:

— Priviți! Veniți încoace! Grăbiți-vă!

Am sărit cu toții la hublouri. Victor își lăsă și el microfonul și se vârî printre noi.

În adâncimile cerului negru înstelat plutea încet, aș spune, solemn, o sferă argintie strălucitoare.

— Un meteorit!!

— O navă cosmică!

— O cometă!

Fiecare dintre noi spusese ceva, dar, copleșit de priveliște a rămas pironit

— Repede, la aparatele radar! ordonă căpitanul Zeno. Măsurați neîntârziat altitudinea, viteza, calculați parametrii orbitei ’

Aii îndreptă rapid radarul spre obiectul misterios, Urmărindu-i traiectoria pe cer. Căpitanul Zeno cerceta cu telescopul acel corp, iar Peter și Mark îl fotografiau.

— Este o sferă perfectă! exclamă căpitanul Zeno.

— Radarul arată același lucru, confirmă Aii de lângă aparatele sale. Eu rămăsesem singur lângă aparatele radio. La insistențele repetate de pe Pământ, am comunicat că discursul ciberneticianului fusese întrerupt din cauza apariției neașteptate pe cer a unei sfere metalice, că toți savanții noștri se află pentru moment lângă aparatele lor și că din aceste motive nu pot deocamdată furniza alte informații.

Faptul că Peter descoperise un corp ceresc natural nu ne-ar fi tulburat în mod deosebit, dar sfera perfectă ce se profila limpede înaintea noastră determină cele mai fantastice întrebări. De unde provine? Ce menire are? Așteptam cu nerăbdare rezultatele calculelor pe care le efectua Victor pe baza datelor radar furnizate de Aii.

Abia trecuseră câteva minute și rezultatele începură să ne sosească. Viteza corpului — având în vedere și efectul Doppler la îndepărtare — era de 1 672 m s. Media tuturor măsurătorilor efectuate arăta invariabil o altitudine de 17 185 m.

Telescopul dădea în mod exclusiv valori unghiulare, așa că dimensiunile reale ale corpului puteau fi calculate numai pe baza cunoașterii distanței. În urma confruntării valorilor

unghiulare (înregistrate la momente diferite) cu distanța dintre locul observației și corp s-a ajuns la concluzia că diametrul corpului trebuie să fie de 15 metri.

Viteza și altitudinea constante demonstrau că obiectul misterios se află pe o orbită circulară regulată în jurul Lunii. După calculele lui Victor, durata unei rotații complete era de 109,7 minute.

Mark și Peter fotografiau și developau cu schimbul. Fotografiile confirmau și ele că aveam de-a face cu un corp ceresc artificial. Strălucirea lui metalică în exterior dovedea existența unui înveliș metalic unitar. Undele radar erau reflectate perfect, iar pe ecran nu se manifesta nicio perturbare.

Participanţii nici unei expediții în direcția Lunii n-au remarcat vreodată prezența acestui corp. Părea exclus să fi fost vorba de vreun fragment metalic rupt dintr-o navă cosmică terestră aparținând unei expediții anterioare, care să se fi transformat într-un satelit artificial al Lunii. Nicio rachetă lansată până acum în acea direcție n-avusese drept componentă un corp sferic de acest fel.

Cu decenii în urmă, când omenirea mai trăia într-o lume divizată, n-ar fi fost exclus ca vreuna dintre marile puteri, între care existau relații ostile, să fi lansat acest corp ceresc artificial. Putea fi lansat eventual în scopuri militare sau pur și simplu pentru a stingheri cercetările adversarului. Astăzi însă asemenea presupuneri nici nu ne pot trece prin minte.

Între timp, corpul dispăru din câmpul nostru vizual. N-am terminat însă bine verificarea calculelor, că Aii ne anunță reapariția sferei, în punctul nordic, unde, pe baza înclinației orbitale de 80,5°, ne-am și așteptat să fie. Aceasta arăta că se deplasa pe o orbită aproape polară.

Urmă o nouă surpriză. Când misteriosul glob trecu de zenit, îl auzirăm pe Leon exclamând:

— Semnale radio!

La aparatul de recepție mânuit de el se auziră pe lungimea de undă de 21 de centimetri semnale regulate, care veneau din direcția sferei ce se deplasa deasupra noastră. Leon conecta difuzoarele ca să auzim cu toții semnalele stridente, de un ritm curios.

André porni magnetofonul și le înregistra. Erau neinteligibile pentru noi. După o mică pauză, semnalele (transmisia lor dură 40 de secunde) s-au repetat. Ascultarăm cu încordare, dar emisiunea încetă.

Mă înfiorai. Eram neliniștit și urmăream nervos pe colaboratorii noștri științifici. Numai pe chipul căpitanului Zeno nu se observa nicio emoție. Se apropie de stația de emisie, luă microfonul și porni să transmită spre Pământ raportul despre misterioasa sferă. Comunică și semnalele radio recepționate și înregistrate pe bandă, rugind totodată centrul terestru de calcul să încerce descifrarea sensului lor.

Mark fusese primul care însumă diferitele date parțiale și rezultatele măsurătorilor.

— Cred că cel mai potrivit lucru ar fi să analizăm atent cu ce fenomen avem de-a face. Sfera e într-adevăr stranie. Toate datele indică faptul că acest corp ceresc artificial nu este de origine terestră. Dar poate nici n-ar trebui să ne frământe în primul rând problema originii. Să analizăm faptele… În jurul nostru se rotește deci un corp spațial, care este creația unor ființe raționale…

Creație cu o anumită destinație, interveni doctorul Ferry.

— Da…! Ne-am convins că dispune de o instalație pentru comunicații. Nu știm de unde provine, nu știm nici de cât timp se află pe orbita circumlunară. Dar știm că stația sa de emisie funcționează încă, iar când trece deasupra noastră transmite la anumite intervale grupuri de semnale care par să aibă legături logice.

— Aici se pune următoarea problemă, interveni căpitanul Zeno în raționamentele lui Mark. Ne îndreptarăm privirile spre el. Se vor fi găsind în sferă indivizi din rândul acelor ființe raționale care au construit-o?

— E doar una dintre posibilități, se opuse Mark.

— Doar una, dar una reală și încă foarte probabilă, deoarece pe o asemenea orbită circulară perfectă nava poate fi plasată numai în urma unor manevre precise.

— O sarcină de acest fel poate fi foarte bine realizată cu o instalație automată.

— Înseamnă că, după părerea ta, avem de-a face cu un satelit artificial. Înzestrat numai cu aparatură științifică și o stație de radioemisie?

— Eu spun doar atât, scutură din cap fizicianul, că aceasta este o altă posibilitate. Constructorii ei au înzestrat-o printre altele cu o stație de emisie care lucrează pe lungimea de undă de 21 de centimetri și care, îndată ce primește comenzile corespunzătoare, transmite datele culese ori semnalele stabilite.

— Nu este exclus să fie așa, căzu de acord căpitanul Zeno. Vom înțelege mai bine totul când ni se va comunica de pe Pământ descifrarea semnalelor înregistrate pe bandă.

— Dacă ni se va comunica, dădu din mâini Victor.

Urmă o tăcere îndelungată. Discuția fu reluată de Leon.

— Cele două posibilități sunt de fapt una singură, mai bine zis constituie două variante ale unei singure posibilități. Poate că nesiguranța sau îngrijorarea mă îndeamnă, dar trebuie s-o spun: să fim prudenți.

Am rămas cu toții consternați.

— La ce te gândești? întrebă căpitanul Zeno.

— Mă gândesc că aceia care au construit sfera metalică şi au plasat-o pe orbita circumlunară au mai fost pe aici, pe Lună. Deci înaintea noastră! Or, dacă au fost, înseamnă că au urmărit și vreun scop. Ce altă menire ar avea semnalele satelitului lor artificial?

— După tine, ce scop au urmărit?

— Tocmai acest lucru nu-l știm și nici n-avem de unde-l ști. S-ar putea să aibă țeluri diametral opuse față de ale noastre. De aceea, vă spun, să fim prudenți.

Căpitanul Zeno ne privi întrebător. Nimeni nu-i răspunse.

— E-n ordine, spuse căpitanul, prudența nu strică niciodată. În consecință, vom aduce în stare de funcționare aparatele de iradiere, iar la radarul mic va fi cineva în permanență de serviciu.

— Foarte bine, spuse doctorul Ferry, la urma urmei este vorba de viața a nouă oameni.

— Eu nu cred că ar vrea să ne atace, spuse Peter.

— Nici eu, răspunse căpitanul Zeno. Dar dacă există și o asemenea posibilitate e de datoria noastră să fim precauți.

— Nu putem renunța nici la culegerea în continuare a datelor.

— Nici nu renunțăm. Dimpotrivă, una dintre principalele noastre preocupări va trebui să fie tocmai culegerea a cât mai multor date despre acest ciudat corp spațial.

3. Și Luna are însoțitori

— Să luăm la rând problemele pe care le avem de rezolvat, continuă căpitanul Zeno. Câte doi vom rămâne încontinuu de serviciu. Luând ca bază perioadele de rotație ale sferei, durata unui schimb va fi de șase ore. Mă ofer să fac parte din primul schimb… împreună cu Mark.

— Cu plăcere, primi fizicianul, voi sta cu tine.

— Schimbul următor îl iau eu, spuse Leon.

— Și eu, se anunță doctorul Ferry.

— Următorul îmi aparține mie și lui André, interveni Peter.

— Ultimul schimb îi revine deci lui Aii și Victor, conchise căpitanul. Privirea i se opri atunci asupra mea. Iar în ce-l privește pe prietenul nostru gazetar, continuă el, să i se alăture echipei care-i place mai mult.

Mă pusese în încurcătură, nu știam ce să răspund. Eram atât de surescitat și dornic să cunosc desfășurarea evenimentelor legate de ciudata sferă încât nici nu-mi venea să mă culc. Nu se știa care dintre echipele de serviciu va avea prilejul să descopere vreo noutate surprinzătoare.

Căpitanul observă încurcătura în care mă aflam.

— De mă întrebi pe mine, sări în ajutorul meu, te sfătuiesc să-ți organizezi timpul așa ca să poți participa la activitatea fiecărei echipe. Rămâi acum cu noi vreo două-trei ore, apoi odihnește-te vreo șase, iar când te scoli întâlnești la post echipa doctorului Ferry și a lui Leon. Ce spui, e bine așa?

Era o împărțire ideală. Mulțumindu-i, am început să calculez între ce ore cu cine voi fi de serviciu.

Căpitanul continuă precizarea sarcinilor.

— Principala îndatorire a celor de serviciu este să urmărească satelitul și, pentru a-i determina mai exact parametrii orbitei, să efectueze noi și noi măsurători radar și să facă fotografii. Trebuie, de asemenea, înregistrate din nou pe bandă semnalele pe care le emite. Dacă se constată fenomene ieșite din comun, va fi dată imediat alarma. După o scurtă pauză continuă: Mark și cu mine vom calcula între timp coordonatele punctului în care

ne aflăm, pentru ca ulterior să efectuăm măsurători și mai precise, raportate la stelele fixe.

— Ținem legătura cu Pământul în timpul serviciului? întrebă Leon.

— Desigur. Informațiile însă vor trebui să fie laconice. De fiecare dată vom comunica numai ceea ce știm noi înșine precis. Excepție se va face doar dacă avem nevoie de ajutor în dezlegarea vreunei probleme sau în caz de pericol. E o nebunie să alarmăm centrul terestru pentru orice fleac.

— Te pomenești că ne-ar rechema, spuse în zeflemea Victor.

Zâmbirăm cu toții la cuvintele lui. Ni l-a amintit pe profesorul Iuris, jurisconsultul Consiliului terestru, care ne dădăcise atâta înainte de plecare, ne înfățișase atâtea cerințe încât pe urmă am râs de el ore în șir. La fiecare a treia frază ne avertiza că „va lua măsuri pentru rechemarea noastră” în caz de „nerespectare a indicațiilor date”.

— Să ne gândim la profesorul Iuris, continuă căpitanul Zeno. Fiecare dintre comunicările noastre să fie concretă și exactă. Niciun fel de iresponsabilități guralive! Nu vorbim despre presupuneri, numai despre fapte…

— Dar, căpitane, interveni Victor, ce facem, cum rămâne cu „codul cosmic”?

— Deocamdată suntem doar la determinarea coordonatelor cerești. Izbucnirăm în râs. Când se făcu liniște, căpitanul Zeno trecu la expunerea unei alte probleme.

— O altă sarcină imediată este aceea de a cerceta suprafața Lunii pe direcția orbitei satelitului. Am observat cu toții că stația de emisie a satelitului intră în funcțiune numai după ce a depășit zenitul. De aici am tras concluzia că pe Lună, undeva pe linia de intersecție a orbitei, există o stație aflată în legătură cu stația satelitului.

Această ipoteză ne surprinse pe toți. Au fost emise până acum atâtea păreri, dar una ca asta nu-i trecuse prin minte nimănui. Pe de o parte ne-am liniștit, dar pe de alta ne cuprinse iarăși înfrigurarea, gândindu-ne la problemele noi pe care le punea noua presupunere.

Căpitanul Zeno ne făcu semn că a terminat. Ceilalți au plecat la culcare, și am rămas numai noi trei. Multă vreme dinspre

cabine se auzea prin difuzoare zumzetul unor discuții aprinse purtate în continuare.

Camerele de zi și dormitoarele se înșirau pe planul ecuatorului sferei noastre, fiind legate între ele printr-un culoar fixat de axa în jurul căreia întregul glob se putea roti. În opt secunde, locuința noastră cosmică realiza o rotație completă pentru a ne da senzația gravitației terestre. Această posibilitate feri echipajul de multe neplăceri. Ne-am obișnuit mai greu cu faptul că senzația greutății proprii scădea pe măsură ce ne apropiam de axă.

Peretele sferei avea mai multe straturi, iar interiorul era împărțit în celule. Fiecare încăpere putea fi izolată ermetic. Unul dintre multiplele straturi învelitoare avea proprietatea de a suda automat spărturile mai mici provocate de meteoriți. Un meteorit mai mare ar fi provocat însă spărturi ce nu s-ar fi sudat și din această cauză soluția împărțirii pe celule era justă. Cabinele cosmonauților erau confortabile, dar nu prea mari. Tot mobilierul, fiecare aparat era fixat de pereți.

Am trecut în camera de observații. Pus în funcțiune, radarul cel mic mătura din minut în minut cerul lunar. Pământul a apus. Soarele abia se ridica. Zorile Lunii sunt întunecoase, mai întunecoase decât cel mai dens întuneric terestru. Numai orizontul îndepărtat părea aprins, ca şi cum pânză neagră a cerului ar fi fost spintecată de un cuțit uriaș înroșit până la incandescență.

Multă vreme nimeni n-a scos vreo vorbă. Priveam orizontul.

Până acum îl știusem pe căpitanul Zeno ca pe un bărbat hotărât, energic. Acum, rămas pe gânduri, cu fruntea lăsată în palme, părea descumpănit.

— Ce e sfera asta, Mark? întrebă el într-un târziu.

— Nu știu, Zeno. Sincer vorbind, sunt dezorientat. Presupunerea lui Leon, apoi ipoteza ta m-au zăpăcit, cu totul. Să fie oare dușmani…?

Mă amestecai și eu în vorbă. Întrebând dacă li se pare verosimil să se adeverească romanul lui H. G. Wells, dacă nu se poate presupune că Luna e populată în interior de ființe raționale.

— E puțin probabil, răspunse căpitanul Zeno. De mult s-ar fi manifestat într-un fel, ne-ar fi dat vreun semn de viață. Dacă

această sferă cu diametrul de 15 m-ar fi fost lansată de aici cu vreun scop experimental, atunci racheta ei ar fi fost de mult remarcată.

Mark observă că s-ar putea presupune ca rampele de lansare să fie amplasate pe emisfera selenară invizibilă de pe Pământ. Presupunerea, deși puțin probabilă, a fost acceptată.

— Dar atunci de ce nu ne-au dat până în prezent niciun semn de viață? întrebă mai târziu căpitanul Zeno. Nu cred în existența unor ființe raționale în interiorul Lunii care să fie capabile de asemenea performanțe tehnice și care totuși să nu ne dea niciun semn despre existența lor.

— Te înșeli, spuse Mark. Iată un semn, misterioasa sferă metalică.

— Nimeni n-a observat-o până acum de pe Pământ și nici sateliții artificiali nu i-au semnalat prezența.

— De ce? O sferă atât de mare, cu diametrul de 15 m, ar putea fi sesizată de pe Pământ! E drept că distanța la care se rotește e relativ mică, doar 17 km, dar după calculele mele trebuia totuși văzută de pe Pământ.

— Dar n-a fost văzută.

Celula fotoelectrică a radarului lansă un semnal de alarmă. Ne-am privit uimiți, deoarece sfera evolua acum deasupra emisferei selenare nevăzute de noi. Și totuși pe ecran distingeam cu claritate mișcarea înceată a unui punct.

Citindu-i pozițiile, căpitanul Zeno începu să-l urmărească îndată cu radarul mare. Mark îndreptă telescopul spre noul corp ceresc. Atenția ne-a fost imediat reținută de forma lui neregulată. Luminozitatea și volumul corpului creșteau încontinuu.

Pe ecran, după vreo cinci minute de observații, apăru un punct nou. Pe urmă un al treilea corp fu observat pe o orbită transversală. Acesta părea chiar mai mare decât primele două. Sau poate reflecta mai bine undele radar.

Am dat alarma. Membrii echipajului aflați la odihnă veniră în grabă în camera de observații. Aflând motivele alarmei, trecură îndată la aparate. Au fost efectuate toate măsurătorile și s-au făcut fotografii ale ciudatelor corpuri.

Cel de-al treilea corp — ca și primele două — se dovedi tot de formă neregulată. Toate trei erau formații naturale. Având în

vedere viteza lor, nu puteau fi meteori. Luminozitatea și dimensiunile aparente ale primului corp începeau să scadă. Depășise perigeul. În schimb luminozitatea celui de-al doilea continua să crească.

Comparând distanța furnizată de aparatul radar cu măsurătorile unghiulare, diametrul fiecăruia dintre primele două corpuri se dovedi mai mic de 10 m. Variația vitezei și, mai ales, viteza măsurată la apogeu au arătat că distanța minimă a primului era de 320, iar a celui de-al doilea de 270 km.

Se dovedi, așadar, că nici Luna nu e lipsită de însoțitori: are sateliți naturali, a căror existență nu era cunoscută pe Pământ datorită dimensiunilor lor reduse. Era evident că din partea acestor corpuri mărunte nu ne amenința niciun pericol, așa că membrii echipajului puteau să se întoarcă la odihnă. Căpitanul, Mark și cu mine am rămas în continuare.

— Pot să vă mărturisesc, spuse Zeno, că mă așteptam la asta. Luna este un corp ceresc cu masa suficient de mare ca să rețină sateliți. Teoretic se poate presupune existența unor sateliți chiar și la corpuri cerești mai mici…

— În orice caz, pământenii pot fi satisfăcuți, dădu Mark din cap. Încă din prima zi am făcut atâtea descoperiri…

— Cred că nu ne vom plictisi nici în zilele ce urmează.

— Oricum, va trebui să ne modificăm planurile. Sfera aceasta cu misterele ei n-a intrat în calculele noastre. Cred că și cei din Consiliul terestru au fost surprinși. Sper că vor ajunge la concluzia că atenția va trebui concentrată acum în direcția aceasta. Cine știe ce urmări ar mai putea avea descoperirea noastră.

— E timpul să ne caute Pământul. Căpitanul Zeno era nerăbdător. Comitetul spațial al Consiliului terestru trebuia să se întrunească înainte de aselenizarea noastră. De atunci ar fi avut tot timpul să elaboreze indicații precise

În clipa aceea, sunetele profunde ale radiotelescopului au anunțat că antenele lui captaseră undele emise cu 1,3 secunde mai înainte de pe Pământ.

— Alo, aici e Pământul. Rugăm confirmați recepționarea transmisiei noastre.

— Recepția e clară, răspunse căpitanul Zeno.

— Pe baza celor comunicate, Consiliul terestru este de părere că suprafața Lunii trebuie cercetată de-a lungul orbitei satelitului descoperit. Folosiți în acest scop racheta mică, cu două locuri. La prima plecare, cercetarea să se facă numai din zbor. Cu a doua ocazie puteți descinde. Radiograma pe care ne-ați trimis-o și care conține semnalele recepționate de pe satelit n-a putut fi descifrată. Caracterul sistematic al semnalelor este neîndoielnic, fiind evident că provin din aparate realizate de ființe raționale, dar nici cifrul, nici conținutul mesajului nu pot fi descifrate cu metodele obișnuite. Am constituit un comitet special care să se ocupe exclusiv de această problemă. Întrucât cifrul nu este identic cu niciunul dintre cifrurile cunoscute pe Pământ, e de presupus că n-are origine terestră.

Urmă o scurtă pauză și apoi două propoziții de încheiere:

— Raportați îndată despre rezultatele primei cercetări. Vă felicităm din inimă pentru descoperirile făcute până acum.

4. Urme trădătoare

— Cunoștințele noastre n-au sporit prea mult, zise căpitanul Zeno după terminarea recepției.

— În tot cazul, e bine că au întărit ceea ce socotisem și noi că trebuie făcut.

— Știi ce, Mark? Pornim împreună în recunoașterea inițială după ce ne odihnim puțin. Sunt tare obosit, abia aștept să se termine schimbul.

— Dar eu? mă amestecai în vorbă. Ce fac eu?

— Las' că găsim și pentru tine un program palpitant, râse căpitanul. N-ar fi rău să porniți cu mașina să cercetați împrejurimile pe o rază de câtiva kilometri. Suprafața din jur pare destul de netedă.

Platoul Taberei promitea, într-adevăr, să fie un loc strălucit de campament.

A doua zi — având în vedere zilele terestre, pentru că aici ziua mai dura încă 12 zile — am pregătit de drum racheta pentru două persoane. Căpitanul Zeno și Mark au îmbrăcat scafandrele și s-au instalat în cabina de comandă.

Mica navă spațială era proiectată anume pentru condițiile lunare. Pe Pământ nu era folosibilă. Aici însă gravitația reprezenta numai a șasea parte din cea terestră, așa încât era suficientă chiar și o forță de propulsie mică pentru a ridica în

spațiu nava. Trebuia accelerată la numai 1,68 km/s pentru a deveni un satelit artificial al Lunii.

Căpitanul Zeno așteptă până când sfera luase un avans de 15–20 km și porni apoi în urmărirea ei. Peste câteva secunde, depărtându-se cu viteză tot mai mare de noi, nava se transformă în fața ochilor noștri într-un punctuleț strălucitor.

Ar trebui să relatez acum ceea ce am făcut noi cât timp căpitanul Zeno și Mark au fost la drum. Era, într-adevăr, captivant să părăsești nava, să faci cercetări pe solul selenar. Am strâns roci, probe de praf și am constatat că stratul de pulbere varia foarte mult chiar și pe terenul neted. Într-un loc era 26 cm, iar puțin mai încolo bastonașul se afunda la 25 cm. Vă spun, era o muncă interesantă, pasionantă ceea ce făceam. Eu voi relata, totuși, mai întâi despre călătoria căpitanului Zeno.

îndată după pornire au pus în funcțiune giroscopul spre a evita schimbarea planului orbitei. În timpul accelerării, distanța dintre ei și sferă mai crescuse cu câțiva kilometri, iar după ce au atins altitudinea calculată și și-au început rotirea în jurul Lunii, distanța rămăsese constantă. Pornind din nord, orbita li se înclina cu zece grade din sud spre vest.

Zburau la o altitudine de 14 km, de unde puteau să deslușească cu ochiul liber orice bloc stâncos ce avea dimensiunile de măcar 5 x 5 m. Cu luneta observau însă și scobituri cât palma. Lunetele au fost îndreptate în direcția mersului, pentru ca în cazul descoperirii vreunui lucru deosebit să-l poată urmări timp mai îndelungat. O ființă vie în mișcare, chiar și numai cât un arici (dacă asemenea ființe ar fi existat în general pe Lună), ar fi fost observată. Parcurseseră o cincime din drum când în minutul 22 de la plecare se profilă în fața lor craterele Alphons, Alpetragius și Arzahel.

— Urmărești același lucru, Mark?

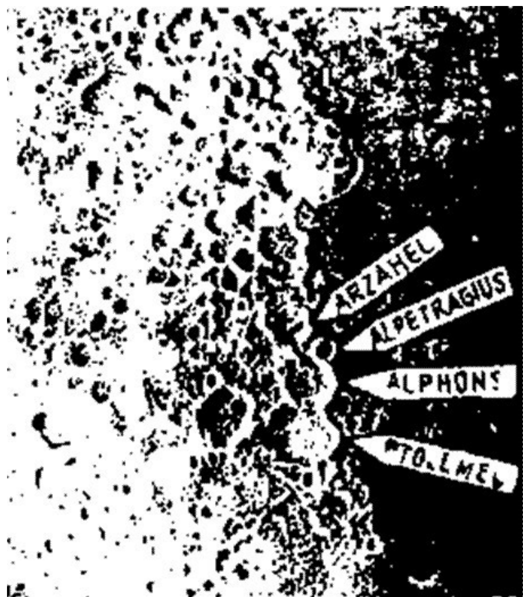
— De ce întrebi? îți place și ție craterul Ptolemeu?

— Aș! Uită-te repede spre peretele craterului Alpetragius, situat în fața lui Alphons. Observi? Ce formații interesante!

Mark cercetă îndeaproape peretele craterului, apoi scoase un strigăt:

— Păi, cele văzute acolo nu sunt formații de stânci!

— Văd și am aceeași părere. Răspunse agitat căpitanul Zeno. Trebuie să fie ceva instalații. Sunt montate pe niște picioare sau postamente.

— Da, da, seamănă întrucâtva cu trei radiotelescoape.

— Într-adevăr. Ecranele acelea circulare pot avea diametrul de 4–5 m.

— Acum fii atent! Unul dintre ele reflectă razele solare. Acolo, la margine, ultimul.

— Uimitor! Parcă ar fi căptușit în interior cu o oglindă presată concav, dintr-o foaie de nichel.

Prin împrejurimile instalațiilor regiunea era pustie, stâncoasă. Căpitanul Zeno cercetă tocmai locurile din jur, sperând să tragă din înfățișarea lor vreo concluzie privind regiunea instalațiilor.

— Terenul pare răvășit în jur, spuse după o tăcere îndelungată. Da, se pare că de la cele trei construcții duce o cărare bătătorită spre versantul craterului Alphons. Ia privește!

Mark își îndreptă luneta spre cărarea indicată și-i urmări șerpuirea. Observă îndată o bifurcare spre craterul Alpetragius.

— Cercetează versantul acela, îi spuse căpitanului.

Zeno îndreptă și el luneta în direcția indicată. Făcură descoperirea concomitent și exclamară împreună:

— Un tunel!

Ramificația cărării se sfârşea într-o deschizătură uriașă, semicirculară din versantul muntelui. Se depărtaseră mult de locul cu pricina, dar, întorcând lunetele, continuau să privească cele trei instalații fantastice și gura tunelului.

— Acestea sunt instalații energetice, spuse surescitat Mark. Instalații energetice pe Lună! Mai strigă o dată bătând cu palmele în postamentul lunetei.

— După apariția sferei nu te așteptai la așa ceva? întrebă Zeno, continuând cercetarea suprafeței.

— Ba da. Numai că nici în sinea mea n-aveam curajul s-o recunosc. Extraordinar! Uimitor! Baterii solare pe Lună!

— Ești sigur că-i vorba de asta?

— Absolut.

— Ar putea fi și radiotelescoape, nu? Chiar tu te-ai folosit de comparația aceasta când le-am descoperit.

— Atunci de ce e răvășit terenul? Și ce-i cu tunelul?

Între timp au pătruns în noaptea lunară. Căpitanul Zeno întrerupse disputa.

— Treci la stația de emisie, Mark. Ajungem îndată deasupra Platoului Taberei și trebuie să-i informăm pe ceilalți despre noi.

— Nu coborâm?

— Nu. Nu încă. Rămase pe gânduri câtva timp. Apoi spuse: Comunică-le doar atât că facem încă o rotație pentru luarea unor fotografii.

Mark dădu din cap în semn c-a înțeles indicația și, când în zona luminată apăru Platoul Taberei, transmise semnalele de chemare. Peste câteva clipe sosi confirmarea recepției. Tocmai atunci se observă dedesubt, în diagonală, corpul argintiu al lui „Seleniu”, cu antenele lui îndreptate spre cer.

— Facem încă o rotație, transmise Mark prin microfon, vrem să luăm fotografii.

— Ați descoperit ceva? se auzi din difuzor vocea lui André.

Mark privi spre căpitanul Zeno. Acesta dădu din cap negativ.

— Vorbește odată… Ce s-a întâmplat? Se auzea vocea nerăbdătoare a lui André.

— Nimic rău! Facem fotografii... și închise aparatul. Trecu o oră cu fotografieri și discuții captivante.
— Ai un sistem nervos foarte curios, Zeno, spuse Mark admirativ. Eu tremur și acuma.
— Ai putea să crezi că fac pe grozavul și aș minți dacă ți-aș spune că descoperirea pe care am făcut-o n-a avut niciun efect asupra mea. Dar eram atât de convins că trebuie să descoperim ceva... Surpriza cea mare pentru mine ar fi fost ca întâmplător să nu descoperim nimic.
— Dar în ce privește sfera, ea a fost plasată pe orbită chiar de aici, de pe Lună, și trebuie să aibă o anumită menire.
— Ori a avut! În orice caz, a fost justă presupunerea noastră că stația trebuie să se găsească dedesubtul planului orbitei.
— Să existe oare locuitori pe Lună?
— Nu există nicio urmă de viață.
— Dar dacă ființele acestea locuiesc totuși sub scoarță,. Iar la suprafață au numai instalații energetice?
— Nu pot să cred, scutură căpitanul din cap, ar trebui să activeze și la suprafață.
— Poate ies la suprafață în cealaltă fază a Lunii. Mai știi, or fi prins viață aici romanele lui Verne și Wells?
— Mă îndoiesc. Eu cred deocamdată doar ceea ce mi-e demonstrat de practică. Un lucru este sigur: oglinzile montate pe picioare sau pe postamente, antenele acelea sau nu știu ce-or fi, există în realitate. Pe toate trei le-am văzut cu ochii noștri. Nu pot însă presupune că viața ar fi posibilă aici pe Lună. Socotesc mai degrabă că pe aici au trecut, înaintea noastră, niște exploratori veniți desigur nu de pe Pământ...
— Stai puțin. Nici nu-i chiar atât de sigur. Adu-ți aminte că la începutul erei cosmice astronavele erau lansate doar de câteva țări. Nu-i exclus însă ca vreuna să fi trimis în secret o instalație spre Lună.
— Această presupunere este contrazisă de acel sistem de semnalizări cu totul inexplicabil.
— După părerea mea, nu este contrazisă. Și nu dovedește nimic. Consiliul terestru a răspuns doar atât că nu face parte din niciun sistem cunoscut de comunicări. Este limpede însă că cei care voiau să rămână în umbră au folosit un asemenea sistem

de comunicări care se deosebea radical de sistemele cunoscute, străduindu-se să facă imposibilă descifrarea mesajelor.

Căpitanul Zeno nu se lăsă convins de această argumentare, dar nici contraargumente n-avea. Mark continuă cu tot mai multă înfrigurare:

— Am citit undeva că stațiile de recepție de pe Pământ au recepționat de mai multe ori pe vremea aceea semnale misterioase a căror semnificație a rămas nedescifrată până în zilele noastre. Mai mult, la un moment dat, semnalele respective n-au mai putut fi recepționate.

— Cred că deocamdată n-are rost să ne frământăm creierii. Oricum, tot nu găsim răspunsuri care să ne liniștească.

Mark se stăpânea cu greu și-și continuă argumentarea până la capăt.

— Nu te supăra, Zeno, dar pare uluitor că ar putea fi vorba de ființe de pe Marte, Venus sau de pe alte planete.

— Poate că-i uluitor. Dar acum să ne menținem la instalații. Ceea ce mă frământă în cel mai înalt grad e dacă se mai găsesc pe Lună și alte instalații asemănătoare. Cred că se mai găsesc. Mâine venim din nou și coborâm la fața locului. Peste zece zile va fi luminată partea opusă a Lunii și atunci vom cerceta și zona suborbitală de acolo.

Când căpitanul Zeno și Mark coborâră, mașina noastră era gata de plecare lângă astronavă. Îi așteptam nerăbdători. Abia reușeau să scoată o vorbă în ploaia de întrebări cu care i-am întâmpinat. Zeno ne-a pus să raportăm mai întâi noi despre activitatea desfășurată, lăsând prezentarea propriei informări pe mai târziu, când fuseseră developate și filmele cu fotografiile făcute în timpul celei de-a doua rotații.

În timpul zborului lor, noi cercetasem împrejurimile. Le-am prezentat probele de praf și mostrele de roci adunate. Conform cercetărilor făcute, praful conținea foarte mult fier și nichel. De aici, Peter, mineralogul nostru, trase concluzia că în cea mai mare parte praful este de origine meteorică. Doar pe alocuri se găsise în praf câte un ciob mai mare de piatră provenit din materia Lunii.

Între timp filmul fusese terminat în laborator. Îl proiectarăm imediat. Priveam uimiți imaginile colorate ce se scurgeau în fața ochilor, dând viață misterioasei lumi selenare. Căpitanul Zeno și

Mark ne-au spus presupunerile lor. Părerile erau împărțite: nu puteam ajunge la o concluzie unitară cu privire la originea oglinzilor fixate pe acele postamente.

Îşi păstra secretul și sfera ce se rotea în jurul Lunii. Cu ajutorul laserului s-a topit o părticică infimă din suprafața ei, dar nici analizele spectroscopice nu duseră la vreun rezultat hotărât. Substanța metalică a sferei nu semăna cu niciun aliaj cunoscut până atunci.

5. Un accident neașteptat

Pământul primi cu cel mai mare interes comunicările noastre. Televiziunea terestră retransmise întregul material fotografic primit de la noi, iar articolele ziarelor prezentau instalațiile descoperite pe Luna drept cea mai mare senzație a călătoriilor cosmice.

Căpitanul Zeno și-a supus Consiliului terestru proiectul. Conform acestui plan, mica navă de cercetări având trei oameni la bord urma a doua zi să descindă în apropierea oglinzilor; în caz că nu se semnala niciun pericol, „Seleniu” urma, de asemenea, să se mute de pe Platoul Taberei în apropierea intrării tunelului descoperit pe versantul craterului Alpetragius.

Planul a fost aprobat pe Pământ, astfel încât a doua zi trei inși porniră la drum. Ce-i drept mica navă de cercetări fusese proiectată inițial pentru două persoane, dar doctorul Ferry, scund și slab cum era, încăpea foarte bine între căpitanul Zeno și Mark.

La coborâre, s-a constat de la început justețea presupunerii că oglinzile fuseseră folosite ca surse de energic, ca baterii solare. După înfățișare păreau de mult scoase din uz. Milioane de micrometeoriți lăsaseră zgârieturi subțiri pe suprafața concavă a oglinzilor metalice, cândva netede ca sticla. O parte a suprafeței lor era atât de mată încât mai degrabă difuza decât concentra lumina.

Probabil că în acele locuri fuseseră topite metale, cu ajutorul energiei solare: în jur se vedeau urme de topire, grămezi de zgură. Dar nu era exclus ca ființele necunoscute să fi produs apă și gaze prin topirea rocilor.

Deasupra unei grămezi de zgură strălucea o picătură sclipitoare de metal. Zeno o rupse și, judecind după greutate, socoti că putea să fie wolfram.

Porniră pe cărarea descoperită încă din navă. Aceasta ducea la versantul craterului Alpetragius unde se termina într-o deschidere uriașă. Luminând-o, cosmonauților li se înfățișă un tunel ce părea nesfârșit. În lățime, dimensiunile lui variau între patru și șapte metri, iar în înălțime avea vreo cinci metri.

Cei trei pământeni înaintau cu prudență spre interior, deși sub picioarele lor drumul era perfect neted. Nu se vedea nicio urmă de intervenție artificială. Li se parcă — și toți trei căzuseră de acord cu aceasta — că aveau de-a face cu o formație naturală.

După aproximativ un kilometru și jumătate, tunelul se îngustă brusc, pentru ca imediat să se lărgească. La picioarele cosmonauților se căscă o prăpastie. Nu mai puteau înainta. Abisul era adânc: cât pătrundea lumina reflectorului se vedea numai un gol fără fund. Întinși pe burtă la marginea genunii ascultau cu răsuflarea întretăiată. În liniștea mormântală îşi auzeau numai bătăile inimilor.

Rezervele de oxigen fiind pe sfârșite, au fost nevoiți să se întoarcă. În scafandrele pe care le purtau și care le acopereau întregul corp se mișcau greoi, în ciuda faptului că pe Lună aveau doar a șasea parte din greutatea lor terestră.

în căștile lor erau montate aparate de radio-emisie-recepţie cu ajutorul cărora puteau conversa.

— Prăpastia asta, zise căpitanul Zeno, seamănă mult cu gura unui vulcan. Alpetragius putea să fi fost cândva un vulcan activ. Iar tunelul a fost, probabil, săpat în scoarța maleabilă de gazele ce erupeau din adâncuri.

— Această ipoteză, interveni Mark, e contrazisă de faptul că la gura acestui tunel se găsesc cuptoarele solare, iar alt tunel nu există. Abisul ăsta ascunde secrete. Aici trebuie să găsim urmele ființelor necunoscute, creatorii misterioaselor oglinzi.

— Am fost niște neisprăviți, intră în vorbă și doctorul Ferry.

— De ce?

— Pe când stăteam întinși pe burtă la marginea prăpastiei și trăgeam cu urechea, am uitat că nu suntem pe Pământ: aici nu există aerul prin care să se propage sunetul. Am fi putut eventual să deslușim sunete propagate din interior prin substanța solidă, dar nici pe acelea cu urechile noastre aflate în căștile scafandrului… Pentru asta erau necesare instrumente speciale…

— Cel mai strașnic lucru pentru mine ar fi să găsim vreo urmă oarecare de viață, continuă doctorul Ferry. Pentru că este neîndoielnic: pe aici au trecut înaintea noastră, ori poate există și acum prin apropiere ființe vii.

— Fără aer nu există viață, îl întrerupse căpitanul Zeno.

— Asta-i! Eu aș vrea să găsesc tocmai urme de aer. Viața își pune amprenta în diferite locuri nu numai prin creație, ci și prin mii de alte moduri. Tunelul e mult prea mare pentru ca să fi fost umplut cu gaze potrivite respirației; ar trebui să căutăm o încăpere mai mică, o cameră izolată în care puteau locui înaintașii noștri.

— Sunt de acord cu aceasta, spuse căpitanul Zeno. Vom cerceta și prăpastia, deși nu sunt prea multe speranțe să găsim ceva...

între timp ajunseră la intrarea tunelului. Lumina orbitoare a soarelui le împiedică pentru moment vederea. Când se mai obișnuiseră cu lumina, începură să cerceteze în amănunțime împrejurimile intrării. Căutau obiecte aruncate, resturi, vechituri, dar care pentru ei puteau să însemne documente grăitoare. Nu găsiră însă nimic.

Cercetară apoi regiunea înconjurătoare pe o distanță mai mare. La un moment dat observară că drumul ce ducea spre vârful craterului Alphons se întrerupea într-un loc, fiind vizibilă intervenția unei forte exterioare. Pe alocuri se vedeau stânci smulse din coastă și adunate în grămezi.

Cosmonauții ar fi dorit să examineze cu mai multă atenție acele locuri, dar rezervele de oxigen scăzuseră atât de mult, încât cei trei s-au văzut siliți să se întoarcă neîntârziat.

în tot acest timp, pe Platoul Taberei noi i-am așteptat cu nerăbdare. În camera comună, Peter era întins pe o masă improvizată de operații. Stătea nemișcat, galben ca de ceară. Cum îl văzu, doctorul Ferry se repezi la el. Îi ascultă inima și numai după ce s-a convins că mai bate se interesă de întâmplare.

I-am povestit doctorului cele întâmplate. Ne întorceam cu mașina noastră din cercetarea împrejurimilor. Nu departe de Platoul Taberei, Peter, pasionatul nostru mineralog, vru să mai adune roci de pe versantul sud-estic al muntelui. Ajungând acolo, Peter și Victor părăsiră mașina.

Nu făcură nici trei-patru pași, când, pe neașteptate, din umbra unei stânci izbucniră o flacără uriașă și fum. Abia l-am văzut pe Peter cum își duce mâinile la gât, că a și căzut.

Victor i-a sărit în ajutor, luându-l în brațe. Observă imediat că Peter apăsa mina pe scafandru în regiunea gâtului. Unde se vedea o crăpătură îngustă prin care aerul fugea sâsâind.

într-o clipă am fost și noi acolo.

Schija care spărsese scafandrul l-a rănit ușor, împlântându-se pe jumătate în mușchii umărului. Leșinul fusese provocat, așadar, nu de rană, ci de brusca insuficiență respiratorie.

Doctorul Ferry ceru o butelie cu oxigen și ne asigură că totul va fi în ordine. Într-adevăr, peste câteva minute, Peter începu să-și revină. Spiritele se calmară.

Accidentul lui Peter era, cum se spune, o ciudată ironie a soartei. Tocmai el fusese acela care, cu ani în urmă, publicase un interesant studiu despre pericolul pe care-l prezintă pe Lună meteoriții. El demonstrase că primejdia directă a meteoriților este foarte redusă și susținea că pericolul indirect este mult mai mare. Calculele lui dovedeau că, lovindu-se de suprafața I.unii cu viteza de 30 km.’s, un meteorit de un gram eliberează o energie de 276 000 kg/m.

Unii susțineau că, în asemenea cazuri, energia concentrată într-un punct ne transformă instantaneu în căldură și determină evaporarea meteoritului. Peter era însă de altă părere. El susținea că numai o parte mică din această energie se transformă în căldură, majoritatea ei manifestându-se prin efecte mecanice, capabile să smulgă stâncii bucăţi chiar de câte un kilogram.

Cu prilejul călătoriei în Lună, el și-a propus studierea concretă a pericolului indirect pe care îl reprezintă schijele ce se împrăștie în urma ciocnirilor, pentru ca viitoarele expediții să se poată apăra împotriva lor. Și iată că însuși Peter avea să fie prima victimă a experimentului dorit de el.

După ce și-a revenit nu s-a putut abține să nu declare cu un zâmbet amar:

— Vedeți, am avut dreptate! M-a rănit schija smulsă din stâncă și nu energia transformată în căldură.

Am râs cu toții ușurați.

Cele două echipaje reîntoarse din cercetare își prezentară informările. La consfătuire, așezat pe un fotoliu-pat, participă și Peter. El dezvoltă ideea că pâlniile întâlnite la tot pasul confirmă și ele teoria lui: meteoriții imprimă Lunii urme surprinzător de viguroase.

Pe urmă am cercetat cu uimire picătura metalică smulsă de căpitanul Zeno de pe stâncile din apropierea cuptoarelor solare. André a supus-o îndată analizelor chimice și constată că picătura nu era din wolfram, ci dintr-un alt metal, încă necunoscut. Pentru determinarea lui exactă erau necesare analize minuțioase, care puteau fi efectuate doar în laboratoarele terestre.

Prin radio fu stabilită legătura cu Pământul, care ceru de urgență prezentarea raportului. Căpitanul Zeno îi încredința lui Victor redactarea materialului, iar nouă, celorlalți, ne ordonă să pregătim cosmonava pentru zbor.

Peste o oră și jumătate, uriașul corp cu două sfere al lui „Seleniu” cobori lin lângă peretele craterului Alpetragius. După sosire am anunțat Pământul prin semnale laser asupra locului unde ne-am instalat. Nava stătea pe platoul neted din imediata apropiere a oglinzilor solare.

Toți eram mânați de curiozitate și am plecat imediat în cercetare. Nimeni nu voia să rămână de serviciu pe navă, așa că era gata-gata să sfârşim disputa prin tragere la sorți, în cele din urmă se angajă să fie de serviciu liniștitul Leon.

— Între timp încerc să descifrez semnalele sferei, explică el, dar știam cu toții că spusese aceasta numai ca să nu-l compătimim.

Ceilalți opt ne îmbrăcarăm scafandrele și pornirăm la dezlegarea tainelor tunelului. Luarăm cu noi diferite unelte și o țeavă metalică mai lungă, pe care s-o punem peste prăpastia din tunel și să legăm de ea o scară de frânghie. Am înaintat fără întrerupere până la abisul ce se căsca la capătul tunelului, și primul lucru pe care l-am făcut a fost să iluminăm cu puternicele reflectoare genunea și să-i măsurăm adâncimea. Avea 45 de metri.

— Cineva trebuie să coboare, spuse Mark.

— Cobor eu, se angaja Peter îndată. Dar doctorul Ferry nu l-a lăsat. Atunci se prezentă Victor, cel mai puternic dintre noi. Căpitanul Zeno își dădu îndată consimțământul.

Trecând deasupra prăpastiei țeava metalică, am legat de ea scara de frânghie, pe care Victor începu să coboare cu multă precauție. Luase cu el un mic reflector și un ciocănel geologic. La doi-trei metri se oprea și lumina în jur peretele imensului horn. Prin aparatul de emisie-recepție montat în cască ne ținea la curent cu cele observate.

…Peste tot aceeași netezime ca și în tunel. Pe alocuri se văd brazde verticale ori șănțulețe răsucite în spirală. Peretele este de un negru cenușiu, mat, presărat ici-colo cu urme strălucitoare de metal. Hornul mi se pare a fi continuarea naturală a tunelului. Indicatorul termometrului își schimbă poziția, temperatura crește ușor. Mai am vreo opt-zece metri și ajung la fund. De aici nu se vede nicio ramificație sau continuare a drumului. Am ajuns. Tot fundul prăpastiei e format din magmă vulcanică pietrificată în cercuri concentrice. Pe vremuri, probabil, a existat aici un vulcan activ. Nu-i exclus ca în adâncuri să existe și în prezent magmă incandescentă. Termometrul indică temperatura de 40° C, dar și contorul de măsurat radiații arată o dublare a intensității față de radiațiile din tunel. Tălpile mi ce sprijină pe cute magmatice. Nu văd nicio urmă care să indice că pe aici a trecut vreodată o ființă vie. Iau cu mine probe geologice…

Când Victor urcă ne-am apucat de cercetarea amănunțită a tunelului. Mark era dezamăgit: așteptase să aflăm pe fundul prăpastiei dezlegarea atâtor enigme care ne frământau. În locul acestui răspuns însă se accentuase incertitudinea. Nici în tunel nu s-a găsit nimic, degeaba i-am ciocănit și pipăit pereții în repetate rânduri.

Ieșeam necăjiți din tunel când în căști se auzi strigătul doctorului Ferry:

— Veniți încoace! Am găsit ceea ce căutăm!

6. Urmele duc departe

Aproape de ieșire, în peretele tunelului se vedea o deschizătură mică, atâta cât să încapă prin ea un om de-a bușilea. Înălțimea să fi fost de vreo 60 cm, iar lățimea ceva mai

mică, înăuntrul deschizăturii, șlefuită ca oglinda, se găsea o ușă metalică închisă ermetic.

Am deschis-o cu prudență și am luminat interiorul. Ne aflam înaintea unei încăperi mici, cât o cameră obișnuită. Am pătruns înăuntru, târându-ne unul după altul. Era o cameră dreptunghiulară cu linii ordonate. De-a lungul pereților se întindea o băncuță înaltă de-o șchioapă. Pe băncuță se zăreau pete colorate.

în pereți se vedeau montate niște brațe artificiale, iar suprafețele netede erau pline cu diferite figuri. Să ne piară graiul de uimire. Primul și-a revenit doctorul Ferry:

— Dacă-i adevărat că ființele noastre necunoscute au trăit în această încăpere — și se vede că-i așa — atunci au fost nevoite să umple spațiul cu gaze necesare respirației.

— O idee excelentă, spuse André. Am să cercetez reacțiile chimice care au avut loc în substanța pereților.

— Foarte bine, aprecie doctorul Ferry. Dacă în componența aerului cu care au trăit se găsea oxigen, e imposibil să nu fi rămas urme.

— Dar dacă l-au folosit comprimat în butelii? întrebă Victor.

— Cercetarea trebuie făcută în orice caz, preciză căpitanul Zeno. E nevoie să aflăm natura gazelor respirate de ei în spațiul în care trăiau.

— Și dacă nu respirau?

— Să lăsăm ipotezele pentru mai târziu! Acum să cercetăm orice urmă care ne poate apropia de adevăr. Mai bine încearcă și tu, Victore, să obții legături logice din aceste figuri.

Ne-am apucat cu toții de treabă. Studiam și eu desenele de pe pereți, considerând că avem de-a face cu niște reprezentări artistice. Desenele erau însă atât de neinteligibile, de încâlcite, încât mi-am dat seama curând că încercarea mea e zadarnică. M-am apropiat de căpitanul Zeno, care discuta cu Mark.

— Văd, Zeno, că ai dreptate, spuse Mark. Este foarte probabil ca ființele acestea să nu fi fost de origine terestră și nici să nu fi semănat măcar cu noi. Intrarea aceasta îngustă vorbește și ea despre statura lor scundă. Băncuţa joasă dovedește același lucru.

— Și desenele sunt.pe partea inferioară a pereților, mă amestecai și eu în vorbă.

— Așa este. Or, pe Pământ nu există oameni cu statura atât de mică. Aceștia trebuie să fi fost mai mici chiar decât pigmeii.

— Fenomenul cel mai interesant, continuă Mark, îl constituie, fără îndoială, topirea metalului. Desigur că nu l-au produs numai ca să-și facă ușă forjată la intrare. Este neîndoielnic că materialul a fost transportat undeva.

— Unde? am întrebat.

— E sigur că nu pe Pământ, spuse căpitanul Zeno. Ar fi fost imposibil să nu aflăm. Instalațiile de control pentru zborul rachetelor funcționează doar de atâta vreme. Aveam tot mai mult convingerea că aceste ființe nu erau nici de origine terestră și nici selenară.

Între timp ne-am adunat cu toții în jurul căpitanului Zeno.

— Dar de unde erau? întrebarăm aproape în cor.

— La întrebarea asta încă nu putem răspunde. Dispunem încă de prea puține date și, în ce mă privește, n-am o fantezie atât de bogată… Sunt însă convins că urmele descoperite duc mult mai departe…

— La vreo altă planetă? întrebă Victor.

— Da, răspunse Zeno, privindu-l meditativ. Și poate că nu la una prea apropiată. Poate… Se opri însă.

— La ce te gândești? am stăruit eu.

— Poate… undeva dincolo de limita lui Jupiter. Tăcurăm cu toții puternic impresionați. N-aveam niciunul contraargumente.

— Ajunge cât am făcut pentru azi, rupse tăcerea căpitanul Zeno. Mai cercetăm drumul ce duce la craterul Alphons. Oxigenul ne mai ajunge pentru atât. La capătul drumului știți că am descoperit un perete care este rezultatul unei intervenții exterioare. Trebuie să-l vedem mai îndeaproape. Poate găsim și acolo ceva.

Ne-am strecurat afară din încăpere și ne-am grupat la intrarea peșterii. Tocmai voiam să pornim când, pe neașteptate, se auziră semnalele de chemare ale cosmonavei. Potrivirăm repede aparatele pe recepție și în căști se făcu auzită vocea lui Leon:

— Căpitane Zeno! Întoarceţi-vă îndată pe cosmonavă!

— Ce s-a întâmplat?

— Ni s-a dat un nou ordin de pe Pământ. Un ordin foarte urgent.

7. Un corp ceresc străin în sistemul solar

În cosmonavă, Leon ne întâmpină cu totul zăpăcit. Înfăţişarea lui ne inspira presimţiri sumbre. Nici nu ne venea să-l întrebăm asupra ordinului. El însă nu aşteptă să-l întrebăm şi începu să turuie fără introducere:

— Un corp ceresc străin în sistemul solari un astru misterios… Se apropie cu o viteză îngrozitoare.

Ni se păru că sărmanul nostru prieten şi-a pierdut minţile. Căpitanul Zeno se apropie de el şi, cuprinzându-l prietenos cu mâinile peste umăr, îl întrebă:

— Acesta-i ordinul?

— Trebuie să urmărim noul corp ceresc. Trebuie să-l fotografiem. Eu am şi potrivit radarul mare în direcţia lui. Este uluitoare cantitatea de radiaţii ultraviolete, roentgen şi gama pe care o semnalează din direcţia astrului.

Aii se îndreptă îndată spre radar. Peste câteva clipe se întoarse bâlbâind:

— Pri-priviţi co-copii! ne arătă diagrama cu nişte oscilaţii nemaivăzute de niciunul dintre noi.

Noua taină ne-a pus desigur numeroase probleme palpitante; noi am trecut totuşi repede peste ele. Pentru moment pe interesa mai mult secretul piticilor noştri necunoscuţi. Căpitanul Zeno împărţi totuşi sarcinile. Lui Leon şi Aii le reveni obligaţia să urmărească misteriosul corp ceresc, să-i măsoare deplasarea, să-l fotografieze. Victor trebuia să efectueze calculele necesare. Noi, ceilalţi, urma să ne continuăm cercetările proprii.

Ne-am odihnit puţin, am luat masa şi apoi, împreună cu Zeno şi Mark, am ieşit iarăşi ca să cercetăm împrejurimile. Am hotărât să facem investigaţii mai întâi la peretele artificial croit în stâncile craterului Alphons. Drumul abrupt nu ne obosi. Ba, mai mult, încercarea „turistică” ne făcu şi plăcere. Pe cele două margini ale drumului zăceau bucăţi de minereu.

— Iată dovada că materia primă, spuse Mark, a fost transportată pe aici spre cuptoarele solare.

— Mai dovedeşte ceva, continuă căpitanul Zeno ideea, şi anume că la poalele craterului Alphons vom da peste o mină.

Mai ora puţin până la capătul drumului şi, într-adevăr, după o cotitură ni se înfăţişă o uriaşă exploatare minieră. Ochii noştri, obişnuiţi cu culorile închise ale suprafeţei lunare, erau orbiţi de

strălucirile straturilor de minereu ce desenau pe peretele vertical cele mai bizare figuri. Stăteam la poalele unei prăpăstii semicirculare, amețitor de adânci. Pe fundul ei se vedeau peste tot grămezi de minereu și de steril.

Căpitanul Zeno făcu la repezeală niște calcule.

— Piticii noștri au mișcat din loc cel puțin trei milioane tone de materie primă!

Era o cifră uriașă!

— Cât timp le-o fi trebuit pentru aceasta? am întrebat eu Cine ar putea să știe?! N-avem nicio idee în legătură cu utilajele de care au dispus.

— Gândește-te la satelitul lor artificial și la cuptoarele solare, interveni Mark, în timp ce aduna probe de minereu. Trebuie să fi avut o tehnică ce] puțin la fel de avansată cu a noastră. Poate chiar și mai avansată!

— E foarte probabil... dar nu-nțeleg un lucru: de ce nu găsim nicio clădire, nicio construcție? Parcă ar fi șters orice urmă ce se lega de el.

— De-am găsi măcar o singură unealtă!

Cercetarăm totul cu atenție; între timp eu am făcut o serie de fotografii ale monumentalului perete de mină. Cu toată strădania noastră nu găsirăm însă nimic în afara bucăților de minereu și a sterilului cenușiu. Încărcați bine cu probe geologice, ne-am întors pe cosmonavă. Despre steaua cea nouă nu s-au mai obținut alte date, iar Victor continua să mai calculeze rezultatele noilor observații Mult mai interesante erau descoperirile cu care ne-au întâmpinat André, doctorul Ferry și Peter. Pe când noi cercetam exploatarea minieră tustrei efectuaseră analizele chimice ale rocilor din mica peșteră descoperită în tunel. Analizele chimice au dat următoarele rezultate: în petele colorate de pe băncuțe se găseau urmele unor compuși ai siliciului, iar pe pereți se putea constata influența chimică a hidrogenului. Nu s-a dat de urma nici unei reacții cu oxigen, deși, presupunând existența vreunei forme a vieții organice, ne-am fi așteptat în primul rând la o asemenea identificare.

— Trebuie să ne întoarcem în peșteră, apuse îngândurat Zeno. Apoi informă Pământul despre uriașa exploatare minieră descoperită de noi.

A-nceput pe urmă o dispută îndelungată în legătură cu metodele folosite de necunoscuţi pentru prelucrarea metalului cu duritatea aceea extraordinară şi asupra modului de a transporta de pe Lună metalul extras. Discuţiile s-ar fi prelungit probabil ore în şir dacă Victor nu şi-ar fi terminat între timp calculele.

De data aceasta calităţile oratorice îl părăsiră şi pe Victor, îşi căuta cuvintele, punea mereu la îndoială propriile-i vorbe, în timp ce ne aducea la cunoştinţă concluziile da care a ajuns.

— Cât aţi fost la mină am cerut date suplimentare de pe Pământ ca să-mi pot alcătui o imagine mai completă. Acum dispunem de date puţine, dar înfricoşătoare. Puterea luminoasă a corpului misterios e de ordinul 16,4, adică de zece ori mai slabă faţă de ceea ce poate fi perceput cu ochiul liber. În prezent se află la o distanţă de 90 de ori mai mare decât de la noi până la Soare. Are orbita puternic hiperbolică, ceea ce denotă că traiectoria lui nu este în legătură ou atracţia solară. Forma concavă a corpului este o eroare. Pe porţiunea cercetată, direcţia de deplasare este dreaptă ca zborul săgeţii. Pe baza analizei spectrale am ajuns la concluzia că viteza lui este de 400 W/s. Aceasta corespunde în linii mari cu datele de care dispune Pământul.

— Ce sens are traiectoria orbitei? întrebă Zeno.

— Spre noi.

— Cu alte cuvinte, în sistemul nostru solar a pătruns o stea necunoscută care se îndreaptă cu o viteză fantastică în direcţia spaţiului terestru?

— Da.

— Care-i starea sa radioactivă? întrebă Mark.

— E într-o continuă fluctuaţie.

Căpitanul Zeno se ridică în picioare spunând:

— Trebuie să raportăm îndată Pământului. Iar noi, i se adresă lui Mark, vizităm încă o dată peştera unică, laterală. Va trebui să grăbim cercetările, deoarece munca noastră poate fi întreruptă de evenimente care… Tăcu fără să-şi mai termine fraza.

8. Pământul în primejdie!

M-am alăturat şi eu căpitanului Zeno. Am cercetat încă o dată, cu de-amănuntul toată încăperea. Împărţind suprafaţa în mici câmpuri, am fotografiat toate desenele de pe pereţi.

întorși pe cosmonavă, am developat îndată fotografiile și, tăind cu precizia unui fir de păr clișeele, le-am potrivit unele lângă altele. Ore în șir am stat apoi tustrei, sprijiniți pe coate, deasupra acelor imagini. Nu ne-am putut descurca însă în labirintul semnelor și figurilor. Eram obosiți și somnoroși când căpitanul Zeno ne aruncă o vorbă:

— Piticii ăștia n-au luat cu ei niciun gram de metal.

Somnul îmi pieri în aceeași clipă.

— Atunci de ce l-au produs? am întrebat.

— Nu metalul prezenta interes pentru ei.

— Dar ce?

— Tot ceea ce lipsește din minereul inițial…

— Te gândești că au extras ceva din el? întrebă medicul. Privindu-l pe Ferry, Zeno dădu afirmativ din cap.

— Dar ce anume lipsește? am întrebat eu.

— În petele de culoare am găsit urme de siliciu, iar pe pereți am descoperit combinații de hidrocarburi.

— Este adevărat. Dar n-am găsit nicio urmă de oxigen.

— Tocmai despre asta-i vorba, răspunse Zeno.

Doctorul Ferry își scoase repede ochelarii și începu să se joace nervos ou ramele-i groase.

Te gândești că oxigenul nu le era…

— Mă gândesc, îl întrerupse căpitanul Zeno, că ființele acestea aveau o structură organică fundamental deosebită față de a noastră!

Andre schiță un zâmbet larg:

— Erau pitici de siliciu!

— Denumește-i cum dorești! în orice caz, prima ta sarcină urgentă, dragul meu chimist, este să constați: ce fel de gaze, ce fel de lichide se puteau elibera în timpul topirii rocilor din craterul Alphons.

— Nu înțeleg un lucru, Zeno, interveni Mark. De ce au ocolit piticii ăștia de „siliciu” Pământul?

Căpitanul rămase pe gânduri.

— Poate că nu intenționau să-l ocolească, răspunse într-un târziu. E posibil că au încercat să intre în legătură ou el. Noi însă n-am dispus de aparate corespunzătoare de recepție.

— Desenele reprezintă și ele încercări de a semnaliza, interveni doctorul Ferry.

— Au lăsat ca urme satelitul artificial, cuptoarele solare și desenele, dovezi ale existenței și prezenței lor aici. Căpitanul Zeno se ridică de lângă masă și începu să măsoare absorbit sala. Mă gândesc la o ipoteză grozavă reluă el. Satelitul artificial al piticilor se rotește deasupra noastră. Nu știm de când și nici ou ce aparataj este înzestrat. Îți amintești, Mark, în mină am tot căutat unelte de-ale lor. Ei bine, uneltele acestea se rotesc deasupra capului nostru. E lesne de presupus că vom găsi acolo instrumentele și aparatele cele mai moderne. Gândiți-vă numai la semnalele periodice transmise automat!

— Dar cum intrăm în posesia lor? întrebă Mark.

— Să mergem după ele. Ne apropiem și ne așezăm cu nava de cercetări pe satelit, îi căutăm intrarea și pătrundem în el. Mă gândesc că poate cu ajutorul navei de cercetare și al rachetelor i-am putea frâna viteza de deplasare, aducându-l pe Lună.

Planul entuziasmă pe toți; eram în culmea fericirii. Ne-ar îi făcut mare plăcere să-l ridicăm pe căpitanul Zeno pe umeri. Sala răsuna încă de gălăgia noastră când Aii ieși grăbit din cabina stației de radio.

— Președintele Consiliului terestru vrea să vorbească cu căpitanul Zeno, ne strigă Aii.

Se făcu liniște.

— Pământul este în primejdie! auzeam din difuzoare vocea Președintelui. Trebuie să vă întoarceți neîntârziat acasă!

— E vorba de noul corp ceresc?

— Da. Avem nevoie de fiecare om. Și de voi, căpitane Zeno! În cât timp vă puteți pregăti de drum?

— În șase ore.

— Pregătiți-vă și porniți neîntârziat! Vă așteptăm.

Buna dispoziție dispăruse. Ne pregăteam de drum cu inima îndurerată. Peste patru ore eram gata de pornire. Aii raportă Pământului. Ordinul sosi îndată. Privirăm spre Victor, ne așteptam să încropească totuși vreun discurs de rămas bun. N-a scos însă niciun cuvânt. Căpitanul Zeno își purtă privirea peste toți, la rând, și apoi spuse zâmbind:

— Nicio grijă, băieți! ti vom mai căuta noi pe piticii noștri!

Apoi trase maneta de pornire.

II PĂMÂNTUL ÎN PRIMEJDIE

1. „Obiectul Bakonyi” se apropie de Pământ

În camera de comandă a observatorului din Alpi eram trei Inși: căpitanul Zeno, Mark și cu mine. De la întoarcerea noastră pe Pământ trecuseră două săptămâni fără să ne fi întâlnit. Știam despre ei că lucrează aici cu însărcinări speciale și de aceea am cerut aprobarea să-i pot vizita. Voiam să aflu de la ei ce se mai aude cu misteriosul corp ceresc care ne-a silit să ne întoarcem. Prietenii m-au întâmpinat cu bucurie, dar s-au încruntat de îndată ce am încercat să-i descos.

— Deocamdată știm puțin, începu Zeno. Un astronom amator cu numele de Bakonyi descoperise dincolo de Pluton un corp ceresc necunoscut, despre care a crezut că ar fi a zecea planetă a Soarelui. Dar încă de la primele cercetări atente s-a constatat că greșise. Acest corp nu face parte din sistemul nostru solar și nu este o planetă. Ce este în realitate? Încă nu știm. Un lucru e sigur: există un corp ceresc cu proprietăți necunoscute care a apărut deodată pe cer și care, după calculele de până acum, se apropie de sistemul nostru planetar. Noi confruntăm rezultatele obținute prin măsurătorile efectuate de trei sateliți artificiali cu program sincron. Pe baza lor vom încerca să tragem concluzii cu privire la natura „Obiectului Bakonyi”.

— Ia veniți încoace! ne chemă Mark pe lângă aparatele lui. Priviți ce set excelent de clişee!

Mark era preocupat de aprecierea unor date furnizate de cel trei sateliți. Trebuia să controleze mereu dacă înregistrările pe Pământ ale străfulgerărilor de lumină corespund cu înregistrările razelor roentgen și gama de către sateliți. Poziția acelor indicatoare ale aparatelor de pe sateliții sincroni era transmisă prin stațiile mici de televiziune, așa că putea fi confruntată direct cu indicațiile aparatelor din laboratorul central până la. Precizia unei fracțiuni de secundă.

— Este perfectă coincidența în timp, ne spuse Mark. Fiți atenți: în clipa în care satelitul nr. 2 va semnala radiații gama va sclipi și aparatul meu de măsurat luminozitatea.

— Și de unde știți, am redeschis discuţia, că totuși nu-i vorba de o planetă?

— Din măsurătorile asupra luminozității, răspunse Mark.

— Încă de când ne aflam pe „Seleniu” ni 6-a comunicat, continuă Zeno, că mărimea puterii luminoase a misteriosului corp ceresc este de ordinul 16,4. Calculele lui Victor au dovedit

că puterea lui luminoasă crește încontinuu, iar măsurătorile ulterioare au confirmat acest lucru. Așadar, în niciun caz nu poate fi vorba de vreo planetă asemănătoare Pământului și nici de vreo cometă.

— De ce nu?

— Dacă ar fi o planetă, intensitatea el luminoasă n-ar crește și n-ar arăta nici sclipiri. Ar putea fi totuși o cometă ce se apropie, dar o cometă cu o putere luminoasă atât de mare ar trebui să aibă diametrul de mii de kilometri.

— Și nu-i posibil?

— E foarte puțin probabil. Cea mai mare cometă cunoscută până în prezent a fost cometa Halley, dar și aceasta a avut diametrul abia de 30 km. Totuși, oricât de greu ne-ar veni să concepem o cometă cu masa de milioane de ori mai mare decât cea a cometei Halley, trebuie să ținem seama și de o asemenea posibilitate. Dar mai e și o altă problemă dificilă!

Zeno ne invită la biroul său și-mi arătă o diagramă. Curba ușor ascendentă indica faptul că — deși cu variații de ordinul sutimilor — luminozitatea aparentă a „Obiectului Bakonyi” creștea neîncetat; în mod periodic, pe curba diagramei se înscria câte o variație bruscă.

— Vezi, arătă Zeno pe grafic deviațiile asemănătoare săgeților, ai în față cea mai 6igură infirmare. E drept că și cometele prezintă străfulgerări, dar numai când ajung în apropierea Soarelui; or, corpul necunoscut se află încă la vreo 13 miliarde km de Soare.

— Dar ce poate fi, totuși? am insistat.

— N-avem încă date suficiente. Doar presupuneri. Sperăm să avem noutăți în noaptea asta, când se va încheia prima parte a măsurătorilor și compararea datelor obținute.

— Spune, Zeno, interveni Mark, nu ți se pare verosimil ca „Obiectul Bakonyi” să fie un astru format dintr-o materie excepțional de densă?

— Ba da. În fond nici nu mi-l pot închipui altfel. Am și efectuat câteva calcule preliminarii. Să presupunem că obiectul e de mărimea unui asteroid mai mic, cu raza între 50 și 100 km, dar cu densitatea enormă, să zicem de 10 miliarde de ori mai mare decât a apei. Este evident că la suprafața lui gravitația va fi înspăimântător de mare. Și, deși nu ne putem imagina acest

lucru, să mai presupunem că are și atmosferă. Ea ar fi reținută de o forță gravitațională de 20 milioane de ori superioară celei terestre. De pe corpul imaginat, viteza de scăpare la suprafață ar fi de 5 200 km/s.

Până aici am reușit să le urmăresc raționamentele, cu toate că, de atâtea cifre, începuse să-mi vâjie capul. Pentru propria mea verificare am întrebat totuși:

— Înseamnă că nicio moleculă din această „atmosferă” n-ar putea să scape în spațiu?

— Da, dar ceea ce spui e numai o latură a problemei, îmi răspunse Zeno, iar după câteva clipe continuă: Acum gândește-te, ce s-ar întâmpla cu un corp dacă prin cădere liberă s-ar prăbuși pe suprafața obiectului!

Clipind din ochi, Mark făcea niște calcule.

— Extraordinar! exclamă apoi entuziasmat.

Eu, din păcate, pierdusem firul și nu vedeam niciun motiv care să-l entuziasmeze. Zeno îmi explică:

— Conform teoriei vitezelor cosmice, dacă un corp aflat inițial în repaus se prăbușește de la o distanță mare asupra planetei de care vorbim, i se imprimă o viteză de 5 200 km/s. La aceasta se mai adaugă viteza relativă de ciocnire, dacă și corpul arc o viteză inițială de sens contrar planetei.

— Și atunci? întrebai încă nelămurit.

— Păi, nu pricepi? gesticulă Mark cu mâinile-i lungi. Atunci se poate elibera o cantitate de energie la care până în prezent n-am îndrăznit nici măcar să visăm!

— Fii atent, totuși, îl calmă căpitanul Zeno. Toate acestea încă nu sunt suficiente pentru a explica magnitudinea de 16,4; ca să obținem o putere luminoasă atât de intensă, cantitatea de energie trebuie să fie de mii de ori mai mare.

— N-are importanță, scutură Mark din cap. Principalul e că am ajuns în sfârșit la o ipoteză ce poate fi susținută prin cifre și care exclude dintr-o dată toate inepțiile cu privire la cometă ori antistea.

— Antistea? am întrebat adânc impresionat. Căpitanul mă privi drept în ochi, cu o seriozitate neprefăcută. Gândindu-mă la o mare primejdie necunoscută, mă simțeam cuprins de o teamă profundă. E posibil să existe antistele? Am întrebat cu inima strânsă.

— Din păcate, da. Teoretic, după bătrânul profesor Hyle, aceasta e singura ipoteză verosimilă. Uite, am aici procesul-verbal al Congresului de astronomie. Citește singur ce a spus bătrânul. Scoase dintr-un teanc de materiale un document voluminos și, răsfoindu-l, indică un paragraf subliniat cu roșu. Citește partea asta!

„Nu este exclusă o întâlnire cu antisubstanța — începea pasajul subliniat. O asemenea întâlnire ar putea avea loc în două moduri. E posibil ca mult în afara sistemului solar să existe un nor de antimaterie de care s-a lovit corpul ce se apropie. De aici, probabil, efectele luminoase amintite — străfulgerările. Această presupunere este însă foarte puțin probabilă. În spațiul respectiv au fost semnalate de multe ori diferite comete; or, dacă ar fi existat acolo antisubstanță, am fi fost informați până acum despre existența ei. Mult mai probabilă este cea de-a doua ipoteză, și anume că însuși acel corp e format din antimaterie! În acest caz, «Obiectul Bakonyi» poate să nu fie o stea. De fapt, el se deosebește de asteroizii noștri numai prin aceea că atomii săi constitutivi sunt compuși din antiparticule, adică 9Ânt antiatom. Faptul că întâlnirea substanței cosmice obișnuite cu antisubstanța are loc sub formă explozivă și cu eliberarea unei uriașe cantități de energie poate explica emisiunile de raze luminoase, roentgen și gama”.

Nu înțelegeam pe deplin despre ce este vorba. Mai degrabă presimțeam că primejdia începe să îmbrace forme mai concrete.

La noapte se va clarifica și treaba aceasta. Dintre cei trei sateliți sincroni, cel cu numărul 3 poartă instrumente care, analizând străfulgerările „Obiectului Bakonyi”, măsoară raportul dintre suprafața care dă. Naștere radiațiilor și cantitatea de energie iradiată. Raportul respectiv ne va indica în mod precis dacă originea străfulgerărilor este sau nu antimateria.

În acest moment, aparatele de semnalizare ale stației de radio-emisie-recepţie anunțară stabilirea legăturii cu observatorul din Australia pentru comunicarea ultimelor date.

— „Obiectul Bakonyi” se îndreaptă spre interiorul sistemului solar. Potrivit calculelor de până acum, ecliptica va fi străpunsă de jos, între Marte și Pământ. Ținând seama de influența pe care o va exercita Soarele, traiectoria se va îndrepta spre Pământ. Viteza astrului e de 400 km/s, dar crește treptat, datorită

atracției solare. Această traiectorie defavorabilă pentru noi este puternic influențată și de Jupiter.

Știrile comunicate erau înspăimântătoare. Ședeam tăcuți lângă difuzoarele amuțite.

— Nimic despre toate acestea, sparse liniștea căpitanul Zeno. N-am putea împiedica panica.

— Desigur, se-nțelege, i-am răspuns cu gândul în altă parte. Mă simțeam copleșit în fața necunoscutului.

Vocea lui Mark mă trezi la realitate.

— Mie nu mi-e teamă de ciocnire.

— Nici mie nu mi-e teamă, spuse căpitanul Zeno. Sunt optimist: tehnica noastră este în stare să prevină catastrofa.

— Am aceeași părere. Acum mă gândesc însă la raportul din Australia. Nu prea se potrivesc lucrurile. Există în el multe contradicții. În primul rând, dacă viteza corpului trece de 400 km/s, înseamnă că într-o jumătate de minut parcurge o distanță cât diametrul Pământului. Ciocnirea este foarte puțin probabilă și pentru faptul că la o distanță de 10 miliarde de kilometri limita erorii chiar și la cele mai precise calcule depășește 100 000 km. Așadar, e foarte îndrăzneață, aș zice, aproape iresponsabilă, până și afirmația că traiectoria „Obiectului Bakonyi” trece între Marte și Pământ.

— În orice caz, e sigur faptul că se îndreaptă spre noi.

— Păi tocmai de aceea-i minunat! exclamă Mark. L-am privit consternați. Poate mă veți considera un cinic, dar știrile acestea pe mine m-au entuziasmat.

— Ai înnebunit?

— De ce să fi înnebunit! Închipuiţi-vă că din spațiul extragalactic, dintr-o lume eu totul deosebită de a noastră, se apropie un corp cosmic…

— Ce să ne mai închipuim?! se enervă căpitanul Zeno. Asta o știm de mult.

— Sosește de acolo, continuă Mark înflăcărat, de unde până în prezent au sosit numai razele cosmice. Și, iată, acum la extremitatea sistemului nostru solar se găsește o…

— O bombă cosmică, da, o bombă care într-un an și jumătate e-n stare să distrugă întregul sistem planetar.

— De ce să fie chiar bombă? Mai bine un laborator cosmic! De ce nu? Da, un laborator care ne va permite, în sfârșit, Bă

studiem structura și legitățile fizice ale substanței din alte galaxii.

— O iei razna, iar o iei razna, îl repezi căpitanul Zeno. Nu știm nimic despre natura și structura substanței din care este alcătuit acel corp, dar tu te-ai și apucat să amenajezi pe el laboratoare şi institute de cercetări…

— Nu știm, dar vine spre noi să-l cercetăm! Și vine cu propria-i putere, fără să fim nevoiţi a face un singur pas spre el.

Entuziasmul lui Mark mă cuprinse şi pe mine. Contraargumentele căpitanului Zeno mi se păreau niște scrupule exagerate. Fantezia își luă și ea zborul.

Nu v-a trecut niciodată prin minte că spre noi s-ar îndrepta o cosmonavă uriașă, iar străfulgerările acestea s-ar datora instalațiilor ei de propulsie nucleară? Abia rostisem fraza, că teama de ridicol mă și îndemnă s-o retrag. Dar nimeni nu râse de mine.

— Ar fi o adevărată senzație, spuse Mark. Singura problemă care se pune e dacă-ți poți imagina o cosmonavă capabilă să reflecte perfect razele solare și care să aibă diametrul de 100 km. În comparație cu ea, până și „Seleniu” pare o biată microrachetă.

— O clipă, interveni căpitanul Zeno. N-ar exista nicio necesitate care să impună unei asemenea cosmonave dimensiuni colosale. Ce-am face noi, pământenii, porniți într-o călătorie interastrală? Evident că am semnaliza sosirea noastră locuitorilor planetei spre care ne-am îndrepta. De ce n-ar face la fel și cei care se apropie cu „Obiectul Bakonyi”? Am putea eventual concepe că obiectul ce se apropie nu e nici din antisubstanță, nici din vreo substanță supradensă, ci o cosmonavă de mărime obișnuită. Ce-i drept, lumina solară reflectată de ea nu poate avea o magnitudine de ordinul 16,4, dar dacă acolo călătoresc ființe raționale — și e de presupus că sunt mai evoluate decât noi —, atunci nu-i de mirare că sunt în atare să transmită spre Pământ, cu ajutorul unor instalații, o Lumină atât de puternică.

Se vedea cât de colo că lui Mark îi surâdea ideea:

— Ei vezi! spuse el. Există și o asemenea posibilitate, dar voi vă gândiți totuși la ce-i mai rău, vă temeți de panică. E inutil!

— Uite ce-i, Mark, spuse Zeno, și eu mă distrez cu posibilitățile favorabile, desfășurându-mi ideile în jurul lor. Dar dacă dintr-o sută de posibilități există una singură care indică primejdie, atunci eforturile noastre trebuie concentrate, înainte de toate, spre înlăturarea ei. Acum este în pericol întreaga viață de pe Pământ.

— Știu și eu asta, spuse Mark cu vocea scăzută. Dar, o clipă mai târziu continuă cu invincibilul său entuziasm, închipuie-ți ce chestie grozavă ar ieși dacă „Obiectul Bakonyi" ar fi într-adevăr o navă cosmică! Bătrânul amator care l-a descoperit ar merita să fie distins în acest caz cu cea mai înaltă decorație a Consiliului terestru.

— Văd că te obsedează ideea pe oare ți-a vârât-o în cap ziaristul, zâmbi Zeno. Să-ți fac atunci pe plac... mă prind în joc. Ce-ai spune dacă nava nici n-ar avea nevoie de vreun izvor extraordinar de lumină pentru a explica magnitudinea?

L-am privit surprinși.

— E posibil? îl întrebai.

— Chiar și în proiectele noastre spațiale există idei privitoare la „înzestrarea" cu motoare termonucleare a unui asteroid. Nu încape îndoială că dacă tehnica noastră ar fi în stare să obțină energia de fisiune respectiv de fuziune nu numai din uraniu sau hidrogen, ci și din alte elemente, atunci am putea „trimite la plimbare" încă de pe acum vreunul dintre asteroizii care deocamdată își văd liniștit de drum. L-am accelera cu enorma energie nucleară produsă de propriile-i roci și l-am transforma într-o gigantică navă cosmică ce s-ar mișca după bunul nostru plac.

Mark pocni din degete.

— Asta da! Ar fi o cosmonavă formidabilă! Nici cu numărul încăperilor n-ar trebui să facem economie, iar în interiorul ei am fi feriți de pericolele cosmice.

— Așa este! De ce n-am presupune că alte ființe raționale au și rezolvat cu succes această problemă, iar acum sunt pe cale de a vizita sistemul nostru planetar pe unul dintre sateliții lor naturali?

— Extraordinar! exclamai în același timp cu Mark.

— Ai primi răspuns îndată la toate problemele noastre. Suprafața corpului poate fi concepută în acest caz atât de mare

încât să dea de la o distanță de 90 de unități astronomice lumina de bază constantă. Fluctuațiile, în schimb, ar fi explicate prin uriașul consum de energie al acestui corp enorm, iar emisiunile intense de radiații gama și luminoase — prin efectele procesului de fuziune controlată, ale reacțiilor care au loc în motoarele termonucleare ale navei.

Expunerea lui era copleșitoare și alungă definitiv pâr. Ă și posibilitatea oricărei presupuneri sumbre.

2. Situația este foarte serioasă

Aveam era mai bună dispoziție când s-a anunțat stabilirea legăturii cu stația de observație din Pulkovo. Acolo se verificau datele furnizate de satelitul sincron numărul trei.

— Se pare că au obținut unele rezultate, spuse Mark. Ne-am apropiat de aparatele de recepție.

— Despre unele străfulgerări mai mari, se auzea o voce cunoscută, am stabilit că provin în mod cert de pe o suprafață relativ mică a corpului ceresc, iar energia dor raportată la aceeași suprafață a Soarelui corespunde cu o energie de fuziune de mii de ori mai mare. Asemenea energii nu se pot elibera decât din interacțiunea substanței obișnuite cu antisubstanța.

Se făcu liniște, apoi, peste câteva clipe, vocea cunoscută se auzi iarăși în difuzor:

— Tu ești acolo, Zeno?

— Da.

— Aici e Leon. Am verificat totul. Chiar de câte două ori. Rezultatele mi-au fost cunoscute încă de după-amiază, dar n-am vrut să raportez până când nu m-am convins de exactitatea fiecărui calcul. Ce avem de făcut pe mai departe?

Căpitanul Zeno se gândi puțin, apoi spuse:

— Pentru orice eventualitate, mai faceți un rând de măsurători!

— Le-am și început.

— Duceți-le până la capăt și dacă pe parcurs, constatați vreo schimbare, informați-ne imediat. Până la viitorul raport vom considera că „Obiectul Bakonyi” este un corp ceresc din antimaterie.

Leon întrerupse legătura.

— Știți ce înseamnă asta? radia Mark de fericire.

— Din păcate, știm, îi răspunse posomorit căpitanul Zeno.

— De ce „din păcate”? Mai adineauri era să plesniți și voi de bucurie, iar acum stați ca niște curci plouate.
— Situația este extrem de serioasă!
— Nu te înțeleg, căpitane! bătu Mark cu pumnul în masă, în istoria omenirii se deschide un capitol nou, iar tu te târguieşti ca o babă; la mijlocul secolului trecut, prin văpaia atomică, lumea marcase cea de-a doua descoperire a focului. Acum intrăm în era celei de-a treia descoperiri a lui, când posibilitatea de a elibera energia se va înmii din nou.
— Presupunând că după „întâlnire” va mai exista, în genere, cine s-o mai folosească într-un fel.
— Nu fi pesimist!
— Nu e vorba de pesimism, ci de luciditate.
— Eu nu sunt lucid, sunt beat de fericire, căpitane! strigă Mark, alergând de colo-colo. Ce dar bogat primim din Cosmos! Chiar dacă masa acestui corp reprezintă numai a mia parte din masa Lunii. Ni se deschid niște perspective încă necunoscute de știință!
— Perspectiva distrugerii depline.
Mark se opuse cu îndârjire.
— Adineauri mai aveai încredere în știință.
— Efectuează mai întâi calculele cele mai elementare și să te vedem după aceea…
Mark se zăpăci.
— Nu pricep, ce vrei să spui?
— Nu pricepi pentru că te gândești numai la atâta: antisubstanța se apropie, vine în apropierea Pământului numai și numai ca tu să-ți desfășori experiențele.
— Nu fi ironic!
— Nu sunt ironic. Știi foarte bine că de sistemul solar aparține nu numai Pământul… De pildă, pentru ca obiectul să ajungă la noi, trebuie să străbată mai întâi Inelul de mai multe sute de mii de asteroizi. Ce se va întâmpla în acest caz? Se opri în așteptarea răspunsului, dar Mark tăcea.
— Se va ciocni cu o serie de asteroizi, continuă Zeno, și ei vor termina experiențele în locul tău.
— Atâta și în>că va fi foarte mult!
— Extrem de mult! Pe lângă bătrânul Soare se va aprinde un Soare nou, care, spre bucuria ta, va radia atâta energie cât o

mie de sori bătrâni la un loc. Partea proastă e că totul va dura numai o clipă. Doliul va stăpâni Pământul lipsit de viață, transformat într-o masă de roci topite. Mark epuizase contraargumentările, dar se vedea că nu fusese convins.

— Rezultatele obținute de Leon nu le comunicăm încă celorlalte stații de observație, mai adăugă Zeno. Să informăm întâi pe profesorul Hyle și consiliul științific.

3. Un plan îndrăzneț

Măsurătorile noi, de contrai au confirmat datele inițiale. „Obiectul Bakonyi” devenea un corp ceresc tot mai înfricoșător, deși încă nu putea fi văzut cu ochiul liber.

Consiliul terestru trebuia să acționeze. Rapid și cu hotărâre. Orice întârziere, orice șovăială contribuiau la mărirea primejdiei. Profesorul Hyle a fost rugat să elaboreze proiectul planului de acțiuni. Toate rapoartele erau îndreptate spre el. Conducătorii observatoarelor îl cunoșteau pe bătrânul om de ştiinţă și-i comunicau nu numai informațiile de care dispuneau, ci și părerile lor personale, propunerile pe care le aveau de făcut. Hyle studiase cu atenție tot materialul ce-i fusese înaintat. Pe raportul lui Zeno era notat că acesta ar dori să vorbească și. Personal cu profesorul.

Hyle invită neîntârziat la el pe fostul său student. Îl primi în bibliotecă. Acolo domnea o liniște deplină. În jurul pereților se găseau rafturi umplute până la refuz cu cărți. Bătrânul profesor ținea la biblioteca de tip vechi; nu reușise să-ndrăgească soluția modernă cu proiectări de microfilme Ședea în colț, într-un fotoliu antediluvian, studiindu-și notițele. Avea ochelarii trași pe frunte și-și ridica filele până aproape de ochii miopi.

La început nu-l recunoscuse pe Zeno, dar de cum îi auzi glasul se lumină la față:

— A, bună, băiete I strigă bucuros. Își cobori ochelarii pe nas și-l îmbrățișă drăgăstos pe studentul său de odinioară.

— Ce noutăți aduci? Hai povestește, îl îndemnă, trăgându-l pe o canapea lângă el. Dar înainte ca Zeno să apuce a scoate o vorbă, începu să-i povestească pe îndelete despre problemele oare-l preocupau. Revenindu-și, îl întrebă brusc: Ei, hai, spune, ce te aduce la mine? Ce te frământă?

— Din rapoartele trimise dumneavoastră lipsește părerea cuiva. Și ar fi important să nu lipsească.

— Ei drace! Despre cine e vorba?

— E vorba de un vechi colaborator al meu. Un fizician. Ti cheamă Mark.

— Și e un fizician chiar atât de bun?

— Excelent, și nu numai ca fizician… are și o fantezie într-aripată. E un tânăr plin de avânt… Cu privire la măsurile pe care trebuie să le luăm, are o părere cu totul deosebită de a mea… diametral opusă.

— E foarte interesant!

— Da. Urmă o scurtă pauză. Eu nu sunt de acord cu el, dar îl consider genial. Înainte de a face propunerile, ar fi bine, cred, să-o cunoașteți și dumneavoastră.

A doua zi, căpitanul Zeno se îndrepta spire casa profesorului împreună cu Mark. Primisem și eu aprobarea să vin cu ei.

Profesorul Hyle era bine dispus. Ne așeză în jurul său și ne vorbi cu pasiune. Citise reportajele mede despre călătoria lui „Seleniu” și era, pur și simplu, entuziasmat.

— Sunteți niște băieți de treabă, foarte de treabă! strigă el, frecându-și mâinile. Cuptoare solare pe Lună! Și pitici de siliciu! Colosal! Sunt descoperirile cele mai senzaționale din ultimul deceniu…

Oricât de mult ne bucurau laudele sale, ședeam ca pe ace, nerăbdători să trecem la obiectul discuției. Profesorul nu se grăbea însă. Vorbea cu atâta dezinvoltură, încât ți se părea că n-are de făcut altceva mai important pe lume. Căpitanul încercase, în câte o pauză, să scoată vreo vorbă, dar bătrânul își relua povestea de fiecare dată, mai înainte ca Zeno să apuce a spune ceva. Lucrurile au continuat așa vreo jumătate de oră, când, pe neașteptate, profesorul îi adresă întrebarea direct lui Mark:

— Ce trebuie să facem, așadar, scumpe tinere?

Lui Mark i se tăie respirația și, speriat, abia își găsea cuvintele. Bătrânul savant urmărea cu satisfacție zăpăceala lui Mark şi-l ațâța în continuare prin observațiile sale.

— Într-un cuvânt, n-ai o concepție unitară?

— Ba am! strigă Mark.

— Atunci de ce n-o expui?

Congestionat la față, Mark își mută privirile, rugător, spre Zeno. Acesta-i făcu semn să nu se enerveze.

— „Obiectul Bakonyi” trebuie salvat! spuse în sfârșit Mark cu hotărâre. Nu trebuie distrus!

Hyle își scoase brusc ochelarii și, ou clipiri dese de miop, se holbă la fizician.

— Și ce vrei să faci cu el?

— Nimeni n-a analizat încă posibilitățile de cercetare oferite omenirii de acest corp ceresc cu structură din antimaterie.

— Dar primejdiile pe care le aduce cu sine le putem bănui de pe acum.

— Nu vreau să minimalizez, primejdia, dar n-aș dori ca teama să frâneze posibilitățile ce ni se oferă. Fenomenul acesta nu este numai curios și alarmant. Dar și unic în felul său. După cunoștințele noastre, în decursul istoriei lui de cinci miliarde de ani, Pământul nostru n-a întâlnit încă un asemenea corp ceresc. Așadar, ce-i de făcut? Să ne apropiem cât mai mult posibil de „Obiectul Bakonyi” și să-l cunoaștem cât putem mai bine!

— E o idee captivantă, aprobă Hyle, înclinând din cap, numai că e puțin cam periculoasă. Îşi întoarse privirile spre Zeno: Tu ce părere ai, băiete?

— Ca să fiu sincer, cel mai mult aș dori să distrugem acest corp încă înainte de pătrunderea lui în sistemul solar, înainte de a atinge centura asteroizilor. Așa aș fi sigur că n-ar putea să pricinuiască niciun rău Pământului.

— Ai înnebunit, strigă Mark. Avem o posibilitate formidabilă la îndemână, iar tu l-ai arunca pur și simplu în aer!

— Nu mi-e la „îndemână”. Tocmai în asta stă nenorocirea ’ Dacă ne-ar fi fost la îndemână, crede-mă, n-aș fi vrut să-l „arunc în aer”.

— O risipă nemaipomenită de energie, se aprinse Mark. Chiar dacă judecăm lucrurile la proporții cosmice. Ai sacrifica acest corp din antimaterie numai pentru că există probabilitatea de una la mie că se va ciocni cu Pământul. Ai fi în stare să lipsești omenirea de acest dar cosmic care i-ar oferi un nesecat izvor de energie? În viața unei planete abia la 15–20 miliarde de ani apar asemenea posibilități. Gândește-te și la asta!

— Mă gândesc, Mark, dar mă gândesc și la faptul că energia aceasta, în ce ne privește, valorează ceva numai în măsura în care putem intra în posesia ei și o putem stăpâni. Tu te entuziasmezi, dar nu te gândești că rugul acesta atomic trebuie

să sosească aici. Și încă în așa fel încât să nu provoace nicio catastrofă. Apoi, după ce sosește, trebuie să asigurăm rămânerea lui pe mai departe în apropiere, astfel încât să ne stea oricând la dispoziție.

— Am un plan în acest sens.

— Ce plan? întrebă Hyle.

— Ideal ar fi ca la o distanță dublă în comparație cu a Lunii să-l transformăm într-un al doilea satelit terestru…

Căpitanul Zeno dădu nerăbdător din mâini:

— Am mai constatat o dată că unghiul format de traiectoria obiectului cu ecliptica Pământului este de numai 6 grade. Practic, aceasta înseamnă că mai târziu, în zona asteroizilor, va provoca un șir de catastrofe care va duce inevitabil la pieirea vieții terestre.

— Bine, admise Mark, atunci să-l mutăm în jurul lui Jupiter, ori, dacă vreți, să-l transformăm într-un satelit al lui Pluto! Dar înțelege o dată: vreau să salvăm în folosul omenirii acest corp ceresc!

Se așternu tăcerea. Profesorul Hyle își freca lentilele ochelarilor. Toți trei îl urmăream, curioși să vedem în ce direcție va îndrepta discuția.

— Chiar dacă am intenționa să păstrăm o parte din „Obiectul Bakonyi” pentru cercetare, cred că vom fi siliți să-l distrugem parțial. E o problemă vitală. În schimb, împotriva distrugerii lui totale pledează și faptul că aceasta ar putea atrage după sine propria noastră pieire. Din masa totală a obiectului s-ar elibera o cantitate de energie pe care Soarele o poate iradia numai într-o sută de mii de ani; or, așa ceva, chiar de la distanța lui Pluto, ar pârjoli pe Pământ întreaga viață. Ne rămâne deci soluția de a-l distruge parțial… Nu știu, desigur, dacă-l vom păstra pentru Pământ, pentru Soare sau numai pentru Galaxie.

Mark radia de fericire.

Sprijinindu-se în coate, Zeno ședea îngândurat în fotoliu.

— În ceea ce privește valoarea masei pe care o are acest corp, spuse căpitanul, suntem încă într-o situație de completă incertitudine. S-ar putea să fie numai a zecea parte a celei presupuse, dar la fel s-ar putea să fie de zece ori mai mare. Or, cunoscând exact masa, am ști din capul locului ce se poate face și ce nu.

— Așa e, băiete! De aceea, în cel mai scurt timp va trebui să pornească la drum o escadrilă de cosmonave cu propulsie nucleară, înzestrată cu cantități mari de hipomezon[2]. Corpul ceresc va trebui întâlnit înainte de a se apropia de Pluto. Una câte una, cosmonavele se vor transforma în sateliți ai „Obiectului Bakonyi” și vor lansa spre el în cădere liberă cantități de substanță pentru a-i frâna astfel viteza. Deocamdată, lucrul cel mai important este să-i frânăm viteza și să câștigăm câțiva ani pentru a-l studia și a acționa ulterior.

Planul era grandios, dar părea realizabil. Zeno însă n-avea încredere în reușita acțiunii și nu voia să ascundă aceasta.

— Apropierea de corpul ceresc va fi extrem de dificilă, spuse el. Cosmonavele vor trebui să zboare în întâmpinarea lui și să se întoarcă după ce l-au depășit, iar apoi să atingă viteza de 400 km/s.

— Pentru asta le trebuie hipomezonul, răspunse profesorul Hyle. Iar pentru frânarea corpului ceresc se vor putea folosi și de corpurile cosmice rătăcite prin partea locului. Important e să înfrânăm întrucâtva obiectul. În timpul ciocnirilor provocate i-ar scădea și masa, și viteza; s-ar ușura îndată și problema modificării orbitei în raport cu interesele noastre. I-am putea stabili o orbită excentrică pe care s-o descrie în jurul Soarelui, corespunzător intereselor noastre mai îndepărtate. În orice caz, adăugă privindu-l pe Mark, resping ideea de a-l transforma într-un al doilea satelit lai Pământului. Ar constitui o veșnică primejdie pentru omenire. Întâlnirea cu un singur roi de meteoriți ne-ar împroșca cu atâta energie, încât s-ar distruge îndată viața.

Mark nu protestă. Tăcu îndelung. Liniștea fu întreruptă de căpitanul Zeno.

— Cred că azi nu mai avem ce propune. În ce mă privește, vă rog să mă scuzați, stimate profesore, mă cam îndoiesc de succes. Am și făcut câteva calcule aproximative din care rezultă o imagine destul de tristă, lipsită de perspectivă. Să presupunem că vom izbuti să lansăm o cantitate de o mie de tone de substanță pe suprafața „Obiectului Bakonyi”. Aceasta ar corespunde unei miliardimi din energia mecanică a corpului ceresc. E drept că vom obține o frânare oarecare, dar aceasta

va fi neînsemnată, cu totul insuficientă pentru îmblânzirea obiectului și pentru schimbarea orbitei lui.

— E adevărat, băiete, spuse profesorul Hyle. Dar e la fel de adevărat că, deocamdată, nu putem face mai mult și pentru început nu e puțin nici atât.

Ne-am luat rămas bun de la bătrânul savant, iar el începu să-și redacteze propunerile către Consiliul Pământului.

4. Intervine o cometa

Trebuiau de urgență pregătite pentru drum douăzeci și cinci de ¿cosmonave cu propulsie nucleară, fiecare fiind asigurată cu câte 150 kg de hipomezon. Calculele arătară curând că acțiunea întreprinsă e mai vastă decât părea inițial. Problema principală era asigurarea hipomezonului, această sursă concentrată a unei energii de io sută de ori mai puternice decât aceea obținută prin procedeele clasice de fuziune.

Hipomezonul era o descoperire nouă, iar cantitatea necesară cosmonavelor abia-abia dacă putea fi acoperită cu toate rezervele de pe Pământ. Trebuiau găsite deci, în timpul cel mai scurt, soluții pentru producerea lui în cantități industriale. În schimb, acest lucru făcea necesar ca producția de energie a celor mai mari centrale de forță să fie folosită în acest scop. Înfăptuirea grandiosului plan cerea rezolvarea a mii de probleme ce se înlănțuiau.

Oamenii de știință se adresară atunci Consiliului terestru. A urmat o discuție aprinsă. Înfățișând obiectivele de rezolvat, profesorul Hyle a propus comunicarea deschisă a problemelor, dezvăluirea primejdiei în toată amploarea ei, pentru ca toți oamenii în cunoștință de cauză să fie solicitați la înlăturarea ei. Au fost însă și unii care, temându-se de panică, doreau tocmai contrariul: menținerea secretului deplin.

Majoritatea Consiliului terestru și-a dat votul pentru discutarea deschisă, sinceră a problemelor. Încă în acea seară s-a dat publicității o declarație adresată întregii omeniri.

Această declarație puse în mișcare opinia publică mondială. Pe toate continentele s-a ajuns la concluzia că numai eforturile unite ale umanității ar putea opri corpul din antimaterie ce se apropia cu o viteză sinistră.

în zilele acelea căpitanul Zeno sa comportă ciudat. A cerut un concediu de boală și s-a retras în locuința lui. Nu primea pe

nimeni. Nu pricepeam ce este cu el. I-am telefonat în repetate rânduri, spunându-i că vreau să-l vizitez, dar de fiecare dată s-a scuzat. „Mai târziu” spunea. Apoi într-o zi sună telefonul. La aparat era Zeno.

— Alo, prietene! Vino repede la Consiliul științific, ne vedem în cabinetul profesorului Hyle. Te așteptăm. L-am întrebat bâlbâind ce s-a mai întâmplat. Grăbește-te, mi-a spus el, vei afla aici totul.

Când am sosit, în cabinetul de lucru al profesorului Hyle se găseau vreo zece-douăsprezece persoane. Dintre toți, în afară de Zeno, îl cunoșteam numai pe profesor și pe Mark. Căpitanul începuse să explice ceva, așa că m-am retras liniștit într-un colț.

— … Dacă avem în vedere viteza de 400 km/s, energia mecanică a „Obiectului Bakonyi” este de ordinul a 10^{30} ergi. Să presupunem că reușim să lansăm pe suprafața lui 1 000 tone de substanță. De aici poate rezulta o energie de 10^{20} Ergi, adică de un miliard de ori mai mică decât energia mecanică a intrusului cosmic! Așadar, recurgând numai la această cale, nu l-am putea nici frâna, nici sili să-și schimbe orhita.

— Eu, interveni profesorul Hyle, nu mă bazez atâta pe masa ce se poate transporta în cosmonave, cât pe asteroizii ce pot fi descoperiţi în spațiul respectiv.

— Știu, dar e foarte riscant să ne bazăm pe aceștia.

— De ce îți expui abia acum părerile contrarii? întrebă cineva. Acum, când toate pregătirile au fost terminate. De ce n-ai făcut-o mai devreme?

— Pentru că abia acum am reușit să găsesc această soluție…

— Să auzim propunerea, strigară mai mulți deodată.

Zeno așteptă să se facă liniște, apoi începu să explice:

— Soluția apărării ne este oferită de cometa Warren. După cum vă este cunoscut, distanța ei maximă de Soare este de 60 de unități astronomice. În prezent, cometa se apropie de apogeu şi-l va atinge după aproximativ doi ani. Înclinația orbitei sale față de ecliptică este de 6,2 grade, iar direcţia deplasării ei este aproape identică cu a „Obiectului Bakonyi”, numai că este de sens contrar. Or, acest lucru este hotărâtor.

Mark întrebă agitat:

— S-ar putea întâlni?

— Nu de la sine. După aprecierile mele, cu o cantitate relativ mică de energie am putea să-i modificăm cometei traiectoria pentru a se întâlni cu „Obiectul Bakonyi”!

— Formidabil! strigă Mark. Și ce masă are cometa asta?

— După datele din anuare, este de 10^{17} grame. Ținând seama de această valoare, în momentul ciocnirii s-ar elibera o energie de 10^{30} ergi, adică a zecea parte din energia mecanică a „Obiectului Bakonyi”. Această valoare se apropie de aceea de care avem nevoie. Posibilitățile ulterioare pot fi constatate numai la fața locului. Trebuie cunoscute cu precizie dimensiunile celor două corpuri cerești ca să găsim soluții pentru creșterea. Efectelor ciocnirii. În încheiere, subliniez faptul că, socotind de la momentul plecării, cosmonavele noastre pot ajunge la cometa Warren abia peste 70 de zile. Timpul ne zorește deci.

După ce căpitanul Zeno își termină expunerea, în sală izbucni o furtună de aplauze. Planul său îi cucerise pe toți. Urmă o scurtă consfătuire în care s-a hotărât efectuarea calculelor ce mai erau necesare și apoi supunerea planului spre aprobarea Consiliului terestru. Profesorul Hyle se angajă să facă demersurile oficiale.

Urmară zile de înfrigurare. Calculele au confirmat pe deplin aprecierile căpitanului Zeno. Hotărârea cu privire la îndreptarea cometei Warren spre „Obiectul Bakonyi” fu adoptată fătă întârziere. Și, întrucât problemele de practică nemijlocită trebuiau hotărâte chiar în spațiul cosmic, din imediata apropiere a cometei, Zeno fu numit comandantul escadrilei. Bătrânul nostru „Seleniu” deveni navă-comandant, iar echipajul fu recrutat din rândul celor nouă cosmonauți încercați. Eram nespus de bucuroși când, venind din toate colțurile lumii, ne-am reîntâlnit în cabinele lui „Seleniu”.

În primele zile după plecare, sporovăiam mult în orele libere. Aveam timp, ne aștepta doar o călătorie îndelungată, iar sarcini deosebite în săptămânile de la început nu ne reveneau. Izvorul bunei dispoziții, ca și în trecut, era Victor, care între timp și-a lăsat o frumoasă barbă neagră. La început abia l-am recunoscut. Când însă l-am auzit rostind un discurs pompos, ne apucă un râs zdravăn și ne-am dat seama că-l avem în față pe Victor. L-am bătut pe umeri, pe spate, încât se învineți de atâta „prietenie”. Căpitanul Zeno îl și luă peste picior:

— Victore, arăţi ca un predicator din antichitate.

Porecla aceasta s-a lipit de el atât de bine, încât toată lumea îi spunea: Predicatorul.

Eram de zece zile pe drum şi, ajunşi la 1 700 milioane km distanţă de la Pământ, depăşisem regiunea lui Saturn. Din planetele pe lângă care am trecut s-a văzut foarte puţin, distanţa era prea mare până la ele. Iniţial,» borul fusese conceput astfel ca motoarele să funcţioneze tot timpul, păstrând până la ţintă acceleraţia iniţială. Acceleraţia continuă ar fi asigurat cosmonavelor încă din a zecea zi viteza de 8 700 km/s şi am fi ajuns la o distanţă de 25 de unităţi astronomice, adică la 3 750 milioane km de Pământ.

Căpitanul Zeno modifică însă planul încă înainte de plecare.

— Ar fi o risipă inutilă de energie. În partea a doua a călătoriei, spre a n-o lua razna dincolo de cometa Warren, fiecare navă ar consuma pentru frânare câte 100 kg de hipomezon.

— Aşa însă ajungem mai târziu, se împotrivi Mark.

— E drept, dar viteza de 2 000 km/s o putem asigura şi prin combustibilul atomic obişnuit, încât să păstrăm întreaga cantitate de hipomezon.

— Planul e atrăgător, recunoscu şi Mark.

— Nu numai atrăgător, dar şi singurul plan real. Nu ştim ce cantitate de energie ne este necesară ca să modificăm orbita cometei. Prefer să ajungem ceva mai târziu acolo, dar cu suficiente rezerve de energie, pentru orice eventualitate.

în două zile şi jumătate am atins viteza de 2 000 km/s. Căpitanul Zeno opri instalaţia de propulsie. Eram tocmai la 200 milioane km de Pământ. Începând de aici, am parcurs zilnic câte 173 milioane km în condiţiile deplinei imponderabilităţi. Direcţia zborului se abătea de la ţinta stabilită, deoarece trebuia să ocolim regiunea asteroizilor; părăseam sistemul solar pe o orbită deviată cu 30 de grade de planul orbitei Pământului.

După ce au mai trecut zece zile, duzele instalaţiei de propulsie au fost puse din nou în funcţiune.

— Trecem pe orbita cometei Warren, ordonă căpitanul Zeno. Cometa încă nu putea fi văzută, „Obiectul Bakonyi”, în schimb, putea fi deja recunoscut prin telescop: era un punct incandescent ce palpita pe cerul negru de catifea. Înaintam în sens contrar direcţiei lui de deplasare. Cu cât ne apropiam, cu

atât ni se strângea mai tare inima: vom fi oare în stare să-i venim de hac?...

în spațiul transplutonian unde trebuia să începem căutarea cometei Warren am ajuns în cea de-a 35-a zi. Cometa mai era departe, încă n-o puteam zări, nici cu telescoapele. Ne continuam zborul cu aceeași viteză de 2 000 km/s, pe baza măsurătorilor radar făcute de Aii și a calculelor făcute de Victor. Căpitanul Zeno plănui să mai zburăm trei zile așa, iar în a patra să începem treptat frânarea, pentru ca, ajungând în apropierea cometei, să avem viteza egală cu a ei, adică de 6,4 km/s.

Am descoperit cometa Warren la scurt timp după începerea frânării. André, care era de cart, ne comunică evenimentul, graseind un „ura!” În microfon:

— A fost găsită! Ura! Haideți încoace!

Am năvălit în cabina de observații astronomice care semăna cu un adevărat observator în miniatură. Mark fugi îndată după căpitanul Zeno, care plecase la odihnă.

După cum era de așteptat, Victor, bărbosul nostru predicator, rosti un discurs:

— Fii binecuvântată, o, cometă Warren, tu, virgină cu văl de lumină.

— Niciun văl de lumină! îl întrerupse André. Un punct și nimic mai mult! Un punctuleț!

— Ce te pricepi la poezie tu, chimist cu cap de kaliu?! între timp sosi căpitanul Zeno și sfada lor s-a întrerupt.

Zeno trecu la telescop și cercetă cometa. Peste câteva minute începu să înșire problemele de rezolvat:

— Lucrul cel mai important este să stabilim mărimea și masa cometei. Aii, tu continui măsurătorile radar. Tu, André, vei stabili din oră-n oră mărimea unghiului pe care-l formează orbita cometei cu traiectoria navei noastre. Datele i le transmiți îndată lui Victor ca să le putem compara.

Mai aveam drum de două zile și jumătate până la cometă. Ne mai trebui o zi ca să aflăm că diametrul nucleului cometei măsura 9,5 km și că forma ei era destul de neregulată. Cu toate că și celelalte 24 de nave efectuau concomitent măsurători, n-am reușit totuși să stabilim cu exactitate volumul și masa cometei. Or, pentru noi tocmai acest lucru prezenta maximum

de interes, deoarece toate acțiunile urmau să fie întreprinse în funcție de masa reală a cometei.

— N-avem altă soluție, spuse căpitanul Zeno. Una dintre nave ar trebui să se satelizeze în jurul cometei pentru a-i calcula masa pe baza distanței și a timpului de rotație.

Am ajuns din urmă cometa Warren. În timp ce noi zburam, una dintre cosmonave ieși din escadrilă și se plasă pe o orbită elicoidală. După câteva rotații, Victor comunică datele:

— Cometa Warren are masa de aproximativ un trilion de tone, iar densitatea de 2,2 ori mai mare decât apa.

— Foarte interesant, spuse gânditor Zeno. În linii mari, masa corespunde cu cifrele din anuare, dar densitatea este mai mică...

— Te surprinde? l-am întrebat.

— Nu... Dimpotrivă: mă bucură. Bănuiam de mult că nucleul acestei comete este în mare parte din gheață. Acum încep să mă conving de acest lucru.

— E avantajos pentru noi sau ne dezavantajează într-un fel?

— Nu știu încă. Mă neliniștește însă faptul că nici acum nu suntem în stare să stabilim diametrul „Obiectului Bakonyi”. De aici provine bănuiala că e mai mic decât al cometei.

— Ar fi grozav să fie așa, intră în vorbă și Mark.

Căpitanul Zeno îl privi contrariat.

— Degeaba te miri, continuă Mark. M-ar. Bucura foarte mult. Dacă s-ar dovedi că are diametrul cu doi kilometri mai mic, atunci ar fi de un miliard de ori mai dens decât apa. Formidabil, nu-i așa?

— Tu continui să fii mai interesat de emoția experienței și mai puțin de succesul acțiunii noastre.

— Nu te supăra, Zeno, ăsta-i adevărul.

— Înțelege o dată că experiențele pot urma numai după înlăturarea primejdiei.

— Înțeleg, înțeleg, dar ce, n-am voie să mă mai emoționez? Ne pufni râsul.

— În regulă, spuse Zeno, vei avea parte de suficiente emoții... tari. Ne vom apropia de „Obiectul Bakonyi”.

— Noi, cei din „Seleniu”?

— Da. Iar celelalte cosmonave își vor continua drumul paralel cu cometa.

Zeno își transmise comandanților de cosmonave ordinele, în curând, cu viteza mereu accelerată, nava noastră se năpusti spre misteriosul corp ceresc.

5. Bătălia cea mare

Fuseseră luate toate măsurile de precauție, dar, din cauza accelerației puternice, câtorva dintre noi li se făcu totuși rău. În sfârșit, am atins viteza necesară.

Era un sentiment neplăcut, înfricoșător să-ți părăsești colegii cosmonauți. E drept că ne aflam în permanentă legătură radio, dar, oricum, altceva era să privești prin vizor și să-i vezi alăturea. Ne cuprinse sentimentul singurătății. Strădaniile lui Victor de a înveseli mica societate erau zadarnice.

Atenția ne-a fost atrasă abia acum asupra aspectului straniu, înspăimântător al cerului. La orizont nu răsărea nici Soarele, nici Luna. Cerul complet sferic nu prezenta în zare nimic din imaginile cu care s-a obișnuit ochiul pe Pământ. În întunericul negru, Calea Lactee se arcuia luminos; ne făcea impresia că plutim în centrul ei. Soarele se contractase și el la dimensiunea unui punct doar că lumina lui era mai puternică decât a celorlalte stele.

Starea de deprimare trecu numai o dată cu apropierea noastră de „Obiectul Bakonyi”. Căpitanul Zeno anunță alerta generală și ne apucarăm de rezolvarea primei sarcini. Cu titlu de experiență s-au lansat asupra corpului ceresc, la intervale de 30 de secunde, 10 microrachete cu motor nuclear. Pământul fusese în prealabil înștiințat, încât toate observatoarele terestre erau în stare de alertă, pregătite să urmărească efectele coliziunilor. Era ultima verificare: în momentul impactului cu suprafața corpului din antisubstanță, aceste sonde declanșau reacțiile de anihilare, ale căror efecte trebuiau să provoace și puternicele străfulgerări sesizabile de pe Pământ.

Lansările efectuate de un dispozitiv automat erau controlate de Leon. Cu grija-i caracteristică, aproape pedantă, acesta verifică dispozitivul de reglare a tragerii și declanșă salva. La fiecare 30 de secunde, un semnal optic ne arăta că a mai plecat o microrachetă. După ultima lansare, căpitanul Zeno schimbă fără întârziere orbita navei, pentru că altfel ne-am fi lovit inevitabil de „Obiectul Bakonyi”.

Vedeam bine străfulgerările orbitoare; dar știrile de pe Pământ trebuiau așteptate câteva ore. Căpitanul Zeno folosi acest răgaz pentru a ocoli corpul ceresc de câteva ori. Manevrarea navei era foarte dificilă, deoarece mai întâi trebuia să trecem pe lângă „Obiectul Bakonyi”, care gonea spre noi, iar pe urmă, schimbând repede sensul zborului, să atingem viteza lui de 400 km/s. Era o condiție obligatorie ca să ne putem transforma în satelitul său artificial, pentru a-i determina astfel masa.

Stația noastră de emisie funcționa neîntrerupt, informam Pământul asupra fiecărui moment al manevrării. Ne găseam tocmai în spatele strălucitorului corp ceresc ce palpita în spațiu, când din difuzoare se auzi binecunoscuta voce a profesorului Hyle:

— Cele zece lovituri au fost înregistrate. Nu există nicio îndoială: avem de-a face cu antisubstanță. De acum înainte, Zeno, dragul meu, totul depinde de voi!

Între timp nava viră în direcția opusă și acceleră cu o forță amețitoare. În afara motoarelor de fuziune pe bază de hidrogen-heliu, Zeno pusese în funcțiune și motoarele cu hipomezon. Luptând cu răul cosmic și cu teama, eram culcați pe pernele de plastic; accelerația ne întipări adânc în materialul moale. Mai târziu am avut o senzație de ușurare și am văzut ochelarii lui Mark cum plutesc ușor deasupra noastră.

— La treabă, băieți! strigă căpitanul Zeno. Ne-am plasat pe orbită.

începură măsurătorile. La stația de emisie-recepție făceam eu de serviciu, prezența celorlalți fiind necesară la mânuirea instrumentelor. Primeam datele, pe rând, de la fiecare și le transmiteam Pământului.

— Suprafața corpului ceresc este perfect netedă, are forma unei sfere regulate. Nu se poate constata nicăieri nicio denivelare. Are diametrul de 1 298,6 metri.

În zilele următoare ne-am ocupat de stabilirea exactă a timpului de rotație. Aceasta a necesitat mai mult de zece rotații; pentru una reveniră în medie 213,6 minute. Folosind aceste date, Leon și Victor au ajuns la concluzia că masa „Obiectului Bakonyi” este de 1,1 trilioane tone, iar densitatea sa de un miliard de ori mai mare decât a apei.

— Nu v-am spus! exclamă Mark.

Ne-ai spus, confirmă Zeno. Eu îți spun însă că a devenit îndoielnic succesul înfrânării sale.

— De ce? întrebarăm mai mulți o dată.

Diametrul nucleului cometei este de peste șapte ori mai mare decât al „Obiectului Bakonyi”, din care cauză, la ciocnire, se va consuma numai o mică parte din masa ei.

Luă cuvântul Leon. Avea vocea liniștită ca întotdeauna, dar nu puteai să nu-l urmărești cu atenție.

— Am calculat că, în condițiile acestea, viteza „Obiectului Bakonyi” poate fi redusă doar la un sfert din cea actuală.

— Ceea ce înseamnă că-și va continua drumul, iar peste doi ani va exploda în sistemul planetar, constată Zeno. Ne revine, deci, misiunea de a găsi modalitățile creșterii efectului de frânare.

— Ce-ar fi să sacrificăm câteva nave cosmice! propuse André.

— În ce scop?

— Ar trebui să le îndesăm cu materie din cometă și folosind rezervele lor de hipomezon să le gonim cu, viteza maximă spre „Obiectul Bakonyi”.

Leon avea rezerve.

— Nu cred, spuse el, să fie suficient. Dar mai bine să calculăm. Vino și tu, Victor.

Mașinile electronice de calcul arătară peste câteva minute, cu puterea de convingere a cifrelor, că soluția respectivă ar fi dat numai a suta milioana parte din energia necesară.

— Dacă vrem să obținem efectul dorit, spuse Zeno, n-avem altă soluție; trebuie să asigurăm ca întreaga masă a cometei să se ciocnească cu „Obiectul”.

— Am o propunere, interveni Mark.

— Să auzim.

— Trebuie să fragmentăm cometa, iar fragmentele să le lansăm, unul câte unul, spre „Obiectul Bakonyi”.

— Dar cum crezi că am putea-o face?

— Încă nu știu.

— Cu tunurile-laser, spuse Andre.

— E imposibil, dădu din mâini Zeno, dispretuitor. Volumul cometei e de 350 de ori mai mare decât al „Obiectului Bakonyi”. Ar trebui s-o spargem în cel puțin 100 de bucăți: or, pentru treaba asta, sunt slabe și cele mai puternice tunuri-laser.

— Nu s-ar putea face să explodeze? întrebă Mark. Am putea folosi în acest scop și o parte din rezervele de hipomezon.

Propunerea părea bună. Căpitanul Zeno ordonă tuturor cosmonavelor să cerceteze cu cea mai mare atenție structura cometei Warren și să-i comunice imediat lui Peter observațiile pe care le au.

Până la întoarcerea noastră în apropierea cometei, Peter reuși să analizeze observațiile celorlalte cosmonave; rezulta că însăși structura cometei oferea parcă posibilitatea fragmentării. Era brăzdată în lung și-n lat de crevase adânci; multe dintre proeminențele ei erau legate de corpul principal prin brâuri de gheață și de grohotiș.

Din calculele lui Leon și Victor mai rezulta că rezervele de hipomezon acopereau cu prisosință necesarul de energie pentru spargerea cometei și plasarea pe orbită corespunzătoare a bucăților disparate. Ne-am convins încă o dată la fața locului asupra justeței observațiilor și apoi am informat Pământul asupra planului elaborat.

Pe atunci cometa Warren se mai găsea la trei miliarde km de „Obiectul Bakonyi", cât de la Soare la Uranus. Timp aveam, așadar, pentru îmbucătățirea ei. Totuși, din oră în oră, deveneam tot mai agitați. Ardeam de dorința să începem acțiunea. Aveam tot felul de idei cu privire la modalitatea în care să realizăm marea misiune ce ne fusese încredințată. Fiecare cosmonavă participa la elaborarea planului; după zumzăitul difuzoarelor suprasolicitate, părea că lucrează vreo douăzeci de stupi de albine.

În sfârșit, a doua zi sosi răspunsul Pământului, planul nostru fusese acceptat.

— Formidabil! răsună nelipsita exclamație a lui Mark.

Ne-am apucat de treabă. Peste câteva zile s-a dovedit că problema era mai simplă decât ni s-a părut la început. Cometa avea, într-adevăr, nucleul din gheață și s-a sfărâmat destul de ușor. Grijă mai mare trebuia să manifestăm față de cantitățile de hipomezon întrebuințate la explozii, deoarece fragmentele puteau fi azvârlite la distanțe prea mari, ceea ce ar fi împiedicat plasarea lor pe orbite corespunzătoare.

Fiecare bucată a cometei a fost îndelung condusă de câte o cosmonavă, pentru a o îndrepta cu precizie în direcția

„Obiectului Baconyi”. Fragmentele urmau unul după celălalt la distanțe de câteva sute de mii de kilometri între ele, momentul lansării fiecăruia fiind înregistrat de noi. Treaba aceasta îmi revenise mie, o dată cu sarcina de a filma desfășurarea titanicei acțiuni.

Mai aveam 90 de zile până la prima ciocnire. Ne grăbeam, deoarece până atunci trebuia să ne întoarcem pe Pământ pentru a asista de acolo la giganticul foc de artificii. Întrucât lucrările se desfășurau bine, informațiile transmise Terrei erau. Scurte; știrea succesului o păstram ca o surpriză. Numai că, acasă, pe Pământ, tensiunea crescuse foarte mult și eram zoriți fără încetare să comunicăm amănunțit rezultatele obținute.

Căpitanul Zeno hotărî atunci să trimită acasă una dintre cosmonave cu reportajele și imaginile filmate, ca să vadă lumea întreagă uriașa activitate pe care o desfășuram noi aici. Când nava-mesager porni spre Pământ, noi mai aveam douăzeci de zile până la terminarea lucrărilor.

Coletele noastre informative sosiră la timpul cel mai potrivit. Trecuseră săptămâni și, în afară de știrile noastre laconice, lumea n-a mai fost informată pe larg și în mod satisfăcător asupra desfășurării evenimentelor. Așteptarea mult prea îndelungată, fără cunoașterea clară a situației, influență negativ starea de spirit a oamenilor. Neliniștea cuprinse pături largi pe toate continentele. La aceasta contribuise și faptul că imaginile televizate de la distanțe atât de mari erau șterse, estompate și nu spuneau mai nimic. De altfel, datorită repetatelor confuzii ce s-au iscat din cauza lor, la un moment dat fuseseră suspendate. Câteva zile lucrurile s-au desfășurat normal, dar pe neașteptate, în cele mai diverse focuri au apărut tot felul de zvonuri, care, răspândindu-se cu iuţeala fulgerului, au provocat panică pe toate continentele.

însăși sosirea cosmonavei stârni o mare senzație. Adevărata surpriză a constituit-o însă transmiterea filmelor de către toate stațiile de televiziune. Mic și mare urmăreau cu sufletul la gură cum se sparge cometa în fragmente, cum bucățile mai mari de un kilometru sunt dirijate de sistemele speciale ale cosmonavelor pe orbita necesară spre a intra în calea „Obiectului”.

Spectacolul eroicei lupte era copleșitor. Zbuciumul, încordarea reținute de atâtea săptămâni se transformară într-un entuziasm fără margini, restabilindu-se și încrederea.

în ceea ce ne privește, noi am muncit mai departe. Lucrarea era, în linii mari, sfârșită, când deodată ne-am lovit de greutăți neprevăzute. Mai trebuia tăiată în două și pornită la drum ultima bucată a cometei. Am așezat cantitatea obișnuită de hipomezon exploziv, s-a făcut aprinderea și nimic. Explozia avusese loc, am văzut-o cu toții, dar blocul uriaș a rămas întreg.

— Ce-i asta? ne privi Zeno întrebător.

Am căutat cu toată atenția cauza eșecului, dar n-am găsit niciun răspuns plauzibil. În cele din urmă trebui să repetăm explozia. Căpitanul Zeno hotărî folosirea unei cantități sporite de hipomezon și creșterea numărului de încărcături.

Explozia s-a produs și... iarăși nimic; ultima bucată a cometei nu se sparse.

Eram dezorientați. Ne-a mai rămas o cantitate foarte mică de hipomezon și trebuia să chibzuim foarte bine cum s-o folosim. Încă o încercare nereușită ne-ar fi lipsit de biruință în încleștarea cu ultima parte a cometei.

— S-o plasăm așa pe orbită, propuse Mark.

— N-ar avea sens, remarcă Zeno. Diametrul cel mai scurt al fragmentului trece de 2,5 km, din care cauză, în mod inevitabil, la ciocnire, o bună parte din masa lui s-ar împrăștia fără folos. Or, pentru succesul frânării, avem neapărată nevoie de întreaga masă a ultimei bucăți.

Făceam tot felul de propuneri, dar niciuna nu era aplicabilă.

— Ia stați! zise Peter. Mă duc să cercetez structura materiei, iau și ceva probe de rocă. Poate ne edificăm așa.

— Ai dreptate, căzu de acord Zeno.

Ne-am apropiat încet, cu precauție, la câteva sute de metri de ceea ce a mai rămas din cometă. Peter și-a îmbrăcat între timp scafandrul și aștepta momentul ieșirii în camera ecluzelor. Beculețele de semnalizare au indicat după două minute deschiderea ușii exterioare și curând după aceea urmăream prin vizoare silueta plutindă a lui Peter. Ne făcu semn cu mina și porni mica rachetă individuală. Trecură câteva minute încordate. Peter înconjură tot corpul blocului pietros, coborî din

când în când și mai întârzia la suprafață. Ni s-a părut că au trecut ore până la întoarcerea lui.

— Nicio speranță! i-au fost primele cuvinte. Răsuflă istovit pe o canapea, în timp ce doctorul Ferry îi făcea vizita medicală de rigoare.

— Abia de-am reușit să smulg din stâncă această mică mostră.

6. Ideea lui Andre se realizează

Analizele chimice făcute de André confirmară că avem de-a face cu o rocă într-adevăr extrem de dură, asemănătoare granitului.

— Și-i un singur bloc masiv, spuse Peter. Crăpăturile care se văd de aici brăzdează numai suprafața, fără să pătrundă în interior.

Ședeam aproape fără speranță în jurul lui Peter, când Zeno se ridică brusc în picioare.

— Există o soluție! spuse el. E riscantă, dar ar trebui totuși s-o încercăm…

— Ce soluție? întrebarăm mai mulți deodată.

— Mi-am amintit de ideea lui André.

— A mea? se miră André.

— Da, a ta. Ai propus frânarea „Obiectului Bakonyi” lansând asupră-i câteva cosmonave accelerate la viteza maximă și încărcate cu materia cometei.

— Am priceput! exclamă Mark. Torpila-rachetă va ținti de astă dată nu „Obiectul Bakonyi”, ci rămășițele cometei Warren.

— Întocmai. Numai că o încărcăm cu explozivi.

— Grozav!

Am transmis prin radio semnalul de chemare către membrii echipajului celor 23 de cosmonave pentru a-i consulta asupra navei care să fie sacrificată. Alegerea căzu pe cea cu numărul cinci. Era o navă de un tip mai vechi. De fapt fusese deja scoasă din uz, dar i se mai permisese totuși ultima plecare, având în vedere seriozitatea situației și amploarea deosebită a acțiunii. Deși avea volumul foarte mare, asigura spațiu numai pentru patru persoane. Ceea ce o dezavantaja în raport cu navele noi ne convenea acum de minune. Cei patru cosmonauți puteau fi plasați foarte ușor în celelalte nave, iar uriașele rezervoare goale puteau fi umplute cu explozivi.

Am fost, nevoiţi să consumăm aproape toate rezervele de hipomezon. Căpitanul Zeno rezervă din cantitatea disponibilă doar atât cât era absolut necesar pentru asigurarea unei securități elementare. Altă soluție nu exista. Nava trebuia să aibă o forță de propulsie și încărcătură explozivă atât de puternică încât să realizeze cu succes tăierea în două a blocului stâncos.

Ne-am luat rămas bun de la bătrâna cosmonavă transformată în torpilă. Victor, bărbosul nostru „predicator”, improviză și un discurs, dar de astă dată n-a râs nimeni; simțeam că ni se strânge inima la gândul că, peste câteva clipe, departe, dincolo de Pluto, condamnăm la distrugere un mecanism, o „creație” terestră.

Reușita exploziei cerea ca nava să pornească de la distanță și să aibă timpul necesar pentru a se accelera la o viteză corespunzătoare. Victor efectuă calculele și nava se plasă la locul de pornire indicat. Instalația ei de telecomandă era mânuită chiar de căpitanul Zeno. Inițial, s-a intenționat dirijarea automată a navei, totuși în cele din urmă s-a ajuns la concluzia că telecomanda va fi mai sigură, permițând intervenția omului și corectarea zborului până în ultima clipă.

Pe ecranul televizorului mic se conturau imaginile luate de pe torpila cosmică. Ne vedeam și pe noi înșine: uriașul corp din două sfere al lui „Seleniu” strălucea în colțul de sus al imaginii. În jur se vedeau o serie de puncte mai mari și mai mici, iar în centru rămășița cometei Warren.

Căpitanul Zeno apăsă pe butonul de pornire a instalației de telecomandă. Aveam senzația că ne găsim într-un turism de mare viteză; navele din jur se apropiau tot mai mult, apoi au fugit brusc din imagine și în cele din urmă n-a mai rămas decât bucata de cometă. Creștea tot mai mult, se apropia de noi cu o viteză amețitoare.

Imaginea era atât de captivantă încât ne sprijineam cu toate puterile de brațele fotoliilor. Corpul întunecos și brăzdat acoperea acum tot ecranul.

— Țintește crăpătura aceea! spuse Peter. Privește, acolo e cea mai adâncă!

— Văd, răspunse Zeno, schimbând direcția torpilei cosmice.

Prăpastia care tăia în diagonală colțul drept și de jos al imaginii se ridică mai spre centru. Au trecut câteva clipe, apoi imaginea s-a întrerupt fără de veste. În clipa următoare în navă fulgeră o lumină orbitoare. Am sărit la hublouri și la ecranul televizorului mare. Prin hublouri nu se putea desluși nimic, dar imaginea de pe ecran arăta limpede că blocul uriaș, masiv, s-a despicat în trei bucăți care pluteau apropiate una de alta.

— Ura! Ura! Se dezmetici Mark mai întâi, scuturându-l cu bucurie pe căpitanul Zeno.

După câteva ore se aflau pe orbită, în drum spre „Obiect” și ultimele bucăți ale cometei Warren, iar noi am pornit înapoi spre Pământ.

înapoierea a fost lipsită de peripeții. În primele zile am dormit foarte mult. Abia acum s-a resimțit cât ne epuizase continua tensiune nervoasă în care am trăit. Ne-a trebuit o săptămână ca să ne revenim cât de cât. Restul drumului a trecut cu gânduri la planurile de viitor, la ceea ce vom face „acasă”.

— Ar trebui să ne întoarcem pe Lună, spuse Mark. Am lăsat acolo niște urme ce se cer elucidate.

— Ai dreptate, dădu din cap André. Istoria aceea cu piticii de siliciu mă pasionează și pe mine tot mai mult.

Căpitanul Zeno ședea îngândurat.

— Mai întâi să reușească „tirul” nostru și să fie înfrânat „Obiectul Bakonyi”, spuse el într-un târziu.

7. Omenirea în sărbătoare

Am sosit acasă în amiaza zilei în care, seara, urma să aibă loc ciocnirea primului fragment de cometă cu corpul ceresc din antisubstanță. Pe Pământ era o mare agitație, fiecare ar fi dorit să vadă prodigiosul fenomen. Comunicasem în prealabil prin radio desfășurarea în timp a coliziunilor, ordinea lor fiind publicată și în presă. Astfel, primul impact era de așteptat să se producă la ora 21 și 12 minute și putea fi urmărit de pe partea europeană și africană a Pământului, în direcția sud-estică a bolții cerești.

Oamenii umpluseră încă din orele după-amiezii străzile, piețele, iar cei care au putut s-au urcat prin munții mai apropiați. Așa sosi clipa mult așteptată.

Cerul se aprinse brusc. Pe Pământ se revărsă o lumină ca de zi. Fiecare și-a închis ochii, dar lumina puternică ardea și prin

pleoapele închise. Un minut, două se făcu liniște; toți tăceau consternați. Apoi din sute și sute de mii de piepturi au izbucnit urale de bucurie și de mândrie, un uragan de sunete ce vestea sentimentul eliberării de teamă, de necunoscut. Omenirea sărbătorea. Era sărbătorit Omul, care, prin cunoștințele sale, biruise natura.

în săptămânile următoare exploziile s-au produs în linii mari, la intervale de câte 8–10 ore, urmărind să aibă loc în total 73 de coliziuni. După cea de-a douăzeci și cincea, lumea se alarmă pentru că cea care trebuia să urmeze n-a avut loc. Și nouă ne era teamă să nu se întâmple la fel și cu cea de-a douăzeci și șaptea. Au trecut câteva ore îngrozitoare, în cele din urmă veni însă ușurarea: cerul se lumină din nou. De aici încolo ciocnirile s-au produs în ordinea prevăzută.

Abia dacă a trecut o oră de la ultima explozie, când toate stațiile de radio și televiziune au și comunicat rezultatele:

„Marea încercare a reușit. O milionime din masa de antimaterie a corpului ceresc s-a transformat în energie radiantă și în același timp viteza lui s-a redus la o zecime din cea inițială, adică la 41,2 km/s. Uriașa lui energie potențială a fost parțial anihilată, și «Obiectul» va sosi în spațiul sistemului planetar abia după cinci ani. Ne-a rămas ca sarcină să modificăm orbita lui în regiunea lui Jupiter, astfel încât să devină satelitul acestei planete. Suntem datori să-l păstrăm spre binele omenirii!”.

— Ești mulțumit, Mark? întrebă zâmbind căpitanul Zeno. Propunerea ta a fost acceptată.

— Sunt bucuros. Dar pe mine mă frământă acum altceva.

— Ce anume?

— Când pornim în direcția Lunii?

— În curând.

— E sigur?

— Sigur. Am și primit indicații în acest sens.

— Formidabil!

Exclamația era nu numai a lui Mark, ci și a noastră, a celorlalți opt, care stăteam în jurul iubitului nostru căpitan Zeno.

III ÎNTÂLNIRE CIUDATĂ

1. Se schimbă itinerarul

Bătrânul „Seleniu” stătea pe bancul de montaj și sute de oameni lucrau în jurul său pentru a-l pune la punct. Fructificând

experiența celor două călătorii, căpitanul Zeno sugeră modificarea unor instalații ale cosmonavei. Printre multe altele, interesantă era înzestrarea navei cu un laborator în care André să poată efectua cele mai complicate analize chimice.

între timp, la indicația Consiliului terestru, noi ne-am odihnit în diferite locuri. Totul se desfășura în cea mai deplină ordine. Mai aveam câteva săptămâni până la plecare, odihna obligatorie, foarte bine venită de altfel, expiră, iar noi ne-am adunat din nou în camera căpitanului Zeno. Așteptasem cu nerăbdare această întâlnire. Am fi dorit să ajungem cât mai curând înapoi pe Lună.

— Când pornim? a fost prima întrebare, pusă bineînțeles de Mark.

— Unde? întrebă la rândul său căpitanul Zeno.

— Cum unde? îl privi contrariat Mark. În Lună, așa cum s-a plănuit, cum...

— De ce să plecăm spre Lună? spuse Zeno calm, indiferent. Lui Mark i se tăiase respirația. Ai vrea să plecăm spre Lună, se îndură de el Zeno, ca să explorăm urmele piticilor de siliciu... Nu-i așa?

— Totuși urmele acelea au rămas pe Lună! interveni Leon cu o vehemență neobișnuită.

— Haide-haide, nu vedeți că Zeno ne păcălește, încercă Aii să mai liniștească spiritele.

— Ași! Nu-i vorba de asta, spuse căpitanul Zeno, ci de faptul că mai bine am căuta niște urme ceva mai proaspete.

În sfârșit îi reveni și lui Mark glasul:

— Și unde sunt aceste urme „mai proaspete”? întrebă el.

— *Pe* Marte.

Răspunsul fu primit cu stupefacție. Căpitanul Zeno începu să zâmbească.

— Nu vă mai pun nervii la încercare. Să vă povestesc totul pe îndelete. În timp ce noi ne odihneam s-a produs un eveniment neașteptat. Observatorul din Australia a recepționat din spațiul lui Marte semnale radio neîntâlnite până în prezent. Nu, nu-i vorba de obișnuitele zgomote, ci de grupuri de semnale ritmic ordonate. Și acum, țineți-vă bine! S-a constatat că aceste semnale sunt identice cu cele transmise de pe misteriosul satelit sferic al Lunii și recepționate odinioară de noi.

Se așternu o liniște profundă.

— Pitici de siliciu pe Marte? întrebă Mark încet, aproape cu sfială.

— Stați, că lucrurile nu se termină aici, ridică mâna căpitanul Zeno. Nu de mult pe Marte a descins o stație automată de observație; aceasta a transmis în două rânduri imaginile televizate ale unui corp cosmic artificial care s-a apropiat de Marte și care semăna foarte mult cu sfera metalică ce se rotește în jurul Lunii.

— Într-adevăr, trebuie să mergem pe Marte, conchise Leon.

Am fost cu toții de acord cu el.

— Poate îi mai găsim acolo, se dezlănțui pe loc fantezia lui Mark.

Posibilitatea aceasta ne electriză pe toți. Vorbeam întrerupându-ne reciproc, încercam să găsim răspuns la întrebarea: cum de-au putut să ajungă piticii de siliciu pe Marte?

Căpitanul Zeno așteptă calmarea spiritelor, apoi puse pe masă planul elaborat de el. Amendamentul esențial adus acestui plan se referea la schimbarea obiectivului: expediția pleca nu în Lună, ci spre Marte, ca să cerceteze mai departe urmele misterioaselor ființe necunoscute. Consiliul terestru aprobă modificarea itinerarului, după ce Zeno își susținu argumentele.

2. În drum spre Marte

Cu decenii în urmă, când navele cosmice mai funcționau cu carburanți chimici, pentru o călătorie pe Marte se aveau în vedere numai itinerariile ce puteau fi asigurate cu energie pe baza materialelor din acea vreme. Acest itinerar, așa-numita „orbită cu energie minimă”, era de formă eliptică, ce se „alipea” orbitei Pământului și aceleia a lui Marte. În asemenea cazuri nava era accelerată în raport cu Soarele până la viteza de 41,3 km/s, când instalațiile de propulsie erau deconectate, iar cosmonava ajungea pe orbita lui Marte în zbor inerțial. Asemenea călătorii necesitau energii relativ mici, durau însă 260 de zile încheiate. La întoarcere trebuia așteptată o nouă situație favorabilă, ceea ce presupunea o așteptare obligatorie de încă 450 de zile, la care se mai adăugau alte 260 pentru zborul de înapoiere. În aceste condiții, o expediție ar fi durat 32 de luni. Iată una dintre cauzele pentru care omul nu vizitase încă planeta Marte. Abia în ultimul timp fuseseră realizate asemenea călătorii. Acum ne stătea la dispoziție sursa de

energie ce permitea scurtarea timpului și asigura zborul (dus-întors) al unor mari cosmonave cu pasageri. Prima noastră călătorie în Lună fusese de fapt pasul pregătitor spre Marte. Propulsoarele lui „Seleniu” care foloseau reacția de fuziune hidrogen-heliu erau capabile să asigure în condiții favorabile parcurgerea distanței până la Marte într-o săptămână; acest lucru se dovedise în două rânduri.

Printr-o accelerare continuă, căpitanul Zeno obținu ca nava să atingă viteza de 100 km/s; acum ne deplasam spre Marte cu această viteză. Zilele treceau rapid în mijlocul unor discuții adeseori aprinse, dar și foarte plăcute…

Din cabina de comandă sosi un semnal. Aparatele revărsau o lumină roșie, vibratoare, indicând pericolul radiațiilor.

Ne-am repezit spre cabina de comandă.

— Ce s-a întâmplat, Aii? întrebă căpitanul Zeno.

— Aparatele indică radiații gama neobișnuit de puternice. Se pare că sursa lor e punctiformă… Parcă ar fi dirijate.

— Ai început măsurătorile radar?

— Da. Ele nu arată prezența nici unui corp ceresc.

Căpitanul Zeno și Mark se așezară la instrumentele de măsură. În curând, pe lângă radiațiile gama s-a constatat și un flux corpuscular. Victor și Leon stabileau locul sursei de radiații în raport cu stelele fixe.

— S-ar putea să fie vorba de o radio-stea îndepărtată, spuse căpitanul Zeno. Ori vreo extragalaxie care ne-a scăpat atenției.

Nu ne-a rămas prea mult timp să medităm asupra presupunerilor căpitanului Zeno.

— Curba are o tendință puternic ascendentă! strigă Aii. Asta înseamnă că intensitatea radiațiilor gama crește vertiginos.

— Atunci nu poate să fie o stea îndepărtată și nici vreo extragalaxie, conchise imediat căpitanul Zeno.

Victor și Leon înregistrau pe bandă de magnetofon pozițiile stabilite. Măsurătorile arătaseră de fiecare dată alte rezultate.

— E o adevărată nebunie! izbucni Victor.

După zece măsurători consecutive s-a observat că diferențele cresc necontenit. Fenomenul putea să aibă o singură explicație,

și anume că sursa radiațiilor nu e departe și se apropie de cosmonavă.

— Intensitatea radiației se apropie de nivelul primejdios și crește în continuare, strigă din nou Aii.

Mă speriasem. Ceilalți însă își continuau treburile.

— Am găsit sursa radiațiilor, spuse căpitanul Zeno, care trecuse între timp la telescopul electronic. Este un punct de lumină foarte mărunt, înconjurat de un fel de ceață. Nucleul strălucitor apare distinct. E un fenomen caracteristic pentru comete! Desigur, ca manifestare exterioară…

— Nu ne putem ciocni? întrebai cu teamă.

— Nici vorbă, răspunse Victor. Acum un sfert de oră, direcția noastră de deplasare forma cu orbita sursei un unghi de 11 grade, iar acum acesta depășește 20 de grade.

— Nu poate fi o cometă, i se adresă Mark lui Zeno. Aparatele mele indică prezența unor produse ale dezintegrării radioactive… Or, comete radioactive nu există.

— Pericol iminent! strigă Aii.

— Trageți jaluzelele de protecție contra radiațiilor! ordonă căpitanul Zeno. Nimeni nu părăsește cabina de comandă!

După ce îndeplini indicațiile căpitanului Zeno, André spuse:

— Poate că înaintea noastră se află o navă cosmică…

— Grozavă idee! râse Mark. Și această navă funcționează desigur cu energie nucleară, iar duzele ei pufăie spre noi produse de dezintegrare.

— De unde ar veni în zona aceasta a spațiului o cosmonavă? întrebă Leon.

— Cum de unde? îl privi Mark ironic. Au aflat marțienii că venim și ne-au ieșit în întâmpinare ca să ne salute.

— Nu prea cred, zâmbi căpitanul, mai degrabă fug din fața noastră.

— Atunci am întâlnit o patrulă de cercetare.

— E, mormăi plictisit Leon, nu cred ca în sistemul solar să existe, în afară de noi, alte ființe care să aibă cultură tehnică.

— Dar piticii de siliciu?

— Iată primul ecou al undelor radar, întrerupse Victor disputa. Distanța dintre noi și presupușii marțieni este de, *4* 400 km.

După câteva minute, Aii comunică scăderea intensității radiațiilor sub nivelul primejdios. Răsuflasem ușurat. Colegii mei

nu se mulțumiră însă cu atât. Voiau să afle neapărat cu ce ne-am întâlnit. Misterul fu dezlegat în cele din urmă cu ajutorul telescopului. Direcțiile noastre de zbor se alăturară la un moment dat, așa că se făcu vizibilă partea laterală a obiectului cosmic.

Din nebulozitatea ce-l înconjura, pe ecranul telescopului electronic se profilă tot mai clar, mărită de douăzeci de mii de ori, imaginea unui corp cilindric.

— Navă cosmică! exclamarăm aproape simultan.

— Poartă o inscripție pe partea laterală, spuse Leon.

— Am descifrat inscripția: „Atențiune! Pericol de radiații!”

— Știți ce-i asta? începu să râdă Zeno. O ladă de gunoi! O ladă cosmică de gunoi!

Lucrurile se limpeziră în aceeași clipă.

Odinioară, când s-au acumulat pe Pământ în cantități primejdioase, reziduurile nucleare au fost la început încărcate în vase de beton și scufundate în adâncurile oceanelor. În curând, s-a constatat însă că apa oceanelor distrugea vasele de beton, iar reziduurile ucigătoare o infectau. Atunci s-a început lansarea în Cosmos a „gunoiului” radioactiv.

Prin telescop s-a văzut și faptul că la capătul dinspre noi cilindrul era deschis. Astfel, substanța radioactivă se împrăștia treptat, lăsând. În urmă o dâră asemănătoare cozii unei comete.

Parcurseserăm până atunci două treimi din drum și ne aflam la 40 milioane km de Pământ. De la această distanță Marte, cu diametrul de 6 800 km, și Pământul, cu diametrul de 12 756 km, păreau egali. Privit din cosmonava noastră, Pământul se vedea însă în imediata apropiere a Soarelui și de aceea avea luminată partea opusă nouă. Vedeam secera strălucitoare plasată puțin la dreapta Soarelui, cum se vede în zori Luceafărul de pe Pământ. Discul lui Marte în schimb era luminat în întregime.

Zeno își petrecea tot timpul lângă telescopul electronic. Bănuiam că vrea să găsească, încă înainte de sosire, dovezi care să-i susțină argumentele. Nu ne spunea însă nimic în legătură cu aceasta. Încetară și discuțiile polemice…

După două zile de la întâlnirea cu lada siderală, am ajuns în regiunea planetei Marte. Căpitanul Zeno scăzu viteza lui „Seleniu” la 25 km/s. Pentru coborâre plănuisem să ne frânăm nava nu numai cu retrofuzee, adică gazodinamic, ci și

aerodinamic, cu ajutorul atmosferei marțiene. Această atmosferă este de zeci de ori mai puțin densă decât cea terestră. În schimb are o proprietate interesantă: densitatea îi scade mai puțin în straturile înalte; mai precis, s-ar putea spune că este mai „dilatată”. De aici rezultă un fenomen aparent contradictoriu: la mari altitudini, atmosfera lui Marte e mai densă decât a Pământului, bineînțeles la aceeași înălțime. Pe acest fapt se baza planul de frânare conceput de căpitanul Zeno; el calculase că după 14 rotații pe o orbită în spirală ar trebui să atingem suprafața planetei.

Am intrat pe orbita de coborâre la altitudinea de 340 km. Începusem nu numai descinderea, ci și cercetarea efectivii a lui Marte. Masa planetei ne era cunoscută din măsurătorile făcute de nave automate, dar aceste măsurători trebuiau verificate în timpul rotațiilor pe orbita de coborâre.

Ținând seama de valoarea masei pe care o avea astronava, viteza era de 3,38 km/s, o rotație completă având durata de 116,7 minute. Distanța de la suprafață o măsurăm prin radar, iar durata rotațiilor o calculam în raport cu poziția stelelor încă în prima rotație am constatat că timpul calculat era aproape identic cu cel realizat. Diferența de câteva secunde putea fi rezultatul unei erori neînsemnate în ce privește lungimea diametrului planetei sau mărimea masei sale.

Marte figurează în literatură sub numele de „Planeta purpurie”. Denumirea aceasta i se potrivește pe deplin. De pe Pământ pare roșie, dar de aici, de pe „Seleniu”, se arată în toată splendoarea culorilor lui, dintre care la suprafața trei erau dominante. Polul nord, unde acum era iarnă, strălucea în alb; celelalte două treimi ale planetă erau acoperite de un nisip roșcat, dar în zona ecuatorului se vedeau și alte culori: pete brun-roșcate, galbene, verzi și albastre.

Pe Pământ liniile de despărțire dintre mări și uscat sunt net delimitate și-și păstrează configurația. Pe Marte nimic nu se conturează precis, nimic nu-i permanent. Aici nu există mări și lacuri; oceanul de aici e pustiul care se mișcă neîncetat.

Se terminase și a doua rotație. Privind în direcțiile periferice spre zările planetei, pe fundalul cerului întunecos se vedea lumina diafană a atmosferei. Pură, imaculată, imaginea era

tulburată doar ici-colo de nori sidefii alcătuiți din cristale de gheață prin care, ca printr-un văl, se întrezărea peisajul marțian.

în timpul rotațiilor, căpitanul Zeno micșoră treptat viteza cosmonavei. Acest lucru devenise necesar deoarece forța de frânare a atmosferei era atât de mică încât ne-ar fi permis să ne rotim luni de zile în jurul planetei. Coborârea o stabilisem la marginea platoului Syrtis Major, în vecinătatea pustiului roșu.

Ne apropiam încet de Marte și de câte ori treceam linia terminatoare între zi și noapte observam mai bine cât de neliniștită e suprafața. Marea diferență de temperatură dintre cele două emisfere — de noapte și de zi — provoca o puternică deplasare a vânturilor. Nisipul fărâmițat la dimensiuni microscopice era învolburat de vânt și purtat în valuri la distanțe enorme. De sus, totul arăta ca marea bătută de furtună.

3. Primele descoperiri

Înaintea ultimei rotații căpitanul Zeno micșoră viteza navei până când devenise mai mică decât cea a sunetului. Forța portantă ce se crea pe aripi satisfăcea și în aceste condiții cerințele coborârii. „Seleniu” dispunea acum de un sistem de aripi duble escamotabile. Prima pereche se deschidea din sfera superioară, a doua din cea inferioară, permițând descinderea lină a navei în poziție verticală.

Am coborât la câteva sute de metri de marginea pustiului Syrtis Major. În jurul nostru se stârni un formidabil nor de praf, o învolburare mult mai puternică decât aceea din momentele aselenizării. Nava se așeză lin, înfigându-și „picioarele” în nisipul moale. Doctorul Ferry se eliberă primul din legăturile de siguranță și se îndreptă grăbit spre hublouri. Se uită afară nerăbdător, cu o curiozitate nervoasă. Nu ne dezmeticirăm încă din amețeala coborârii, când, cu glas strident, doctorul îi strigă căpitanului:

— Ai câştigat, Zeno! Pe. Marte există viață!

Ne-am apropiat și noi de hublouri, prin care se vedeau clar niște plante neobișnuite. Din depărtare semănau a vrejuri de floarea-soarelui, cărora li s-au tăiat capetele. Capetele se ridicau alcătuind o adevărată pădure.

Soarele cobora spre orizont. Căpitanul Zeno hotărî ca în ziua aceea să nu mai părăsim nava. Ziua marțiană are 24 de ore și 37 de minute. Aici în regiunea ecuatorului, unde se află Syrtis

Major, ziua și noaptea durau deopotrivă câte 12 ore și 18,5 minute.

Firmamentul era în aceste locuri mai întunecat decât firmamentul Pământului. Pe cerul acesta întunecos, deși discul său părea mai mic, Soarele strălucea într-un galben foarte intens, orbitor, chiar și-n amurg. În zare se profilau unul lângă altul dealuri în pantă lină; nicăieri o stâncă sau vreun lanț muntos sălbatic. Priveliștea era cu totul alta decât cea selenară: părea calmă, liniștitoare.

După scurta înserare ce învăpăie pretutindeni culorile, cerul apusean era încă luminos, când se stârni un vânt dinspre răsărit. Primele adieri stârniră nisipul care plutea în jurul nostru ca o ceață galbenă, ca o soluție de sulf pulverizată; La început ne-a desfătat acest spectacol, în curând însă vântul se înteți și, bătând în rafale puternice, asedie cu șuierături înfricoșătoare uriașul corp dublu sferic ai lui „Seleniu". Aerul era încărcat de firicele ușoare de praf; ba chiar asupra noastră se revărsă o adevărată aversă a durelor granule de nisip... Am fost nevoiți să fixăm plăcile apărătoare ale hublourilor pentru a preveni zgârierea acestora.

Termometrele exterioare indicau minus douăzeci de grade Celsius. Era straniu să-mi imaginez că furtuna asta întunecată de praf și de nisip era atât de geroasă. Cu judecata mea de pământean, asociam nisipului imaginea pustiului, arșița lui dogoritoare.

Dar vântul pe cât de repede se stârni, pe atât de iute și încetă. Noaptea liniștită nu ne mai amenința cu nicio primejdie. Trecurăm la odihnă. După atâta încordare era o plăcere să te întinzi în pat. Dar degeaba, oboseala nu ne lăsa să dormim. Cu toții ne întrebam ce ne va aduce ziua de mâine?

Primul revărsat de zori pe Marte părea și mai frumos decât înserarea. Orizontul începu să se lumineze; la început lumina jucă într-un verde pal, apoi trecu brusc în galben auriu, pentru ca pe urmă cerul să-și schimbe culoare după culoare. Era un spectacol fermecător, pe care nu ne mai săturam privindu-l.

Vântul sosi din nou — de data aceasta din direcție opusă — cu precizia unui ceasornic. Ridică praful în jurul nostru, însă fără ca fenomenul să ne mai pară la fel de înfricoșător ca în ajun. Razele tot mai puternice ale Soarelui străbăteau norii de praf,

străfulgerând pe fețele de cristal ale granulelor de nisip curcubeie fără de număr.

în lipsa mărilor și a oceanelor starea timpului de pe Marte e mult mai regulată. Acest lucru fusese constatat mult înainte încă din vremea cercetărilor telescopice întreprinse de pe Pământ. Ritmul regulat al zilelor și al anotimpurilor era tulburat numai din când în când în perioadele de erupții solare mai puternice.

Primul se trezi André, care, lângă micul dejun, pusese pe masă și rezultatele analizei chimice ale atmosferei marțiene. Datele lui corespundeau în linii mari cu cele obținute pe Pământ. Conținea 98% azot; oxigenul, argonul și vaporii de apă se prezentau numai sub forma unor urme, în schimb prezența bioxidului de carbon se constată în cantitate dublă în raport cu atmosfera terestră. Așadar, aici aerul era impropriu respirației; nu conținea însă gaze vătămătoare, ceea ce ne ușură mult situația.

De la sosirea noastră, barograful exterior indică oscilații ale presiunii între 60 și 70 mm, reprezentând doar o zecime din presiunea terestră. Și această cifră corespundea măsurătorilor anterioare.

După micul dejun au pornit la drum două echipe de explorare. Din prima, condusă de Zeno, făceau parte Mark și Leon. Ei și-au propus să cerceteze cu ajutorul micii cosmonave petele întunecoase care, pe vechile hărți areografice[3] marcau nodurile de întâlnire ale canalelor despre care se credea că împânzesc suprafața planetei. A doua echipă era formată din André, doctorul Ferry și cu mine.

Scafandrele noastre fuseseră realizate în funcție de condițiile marțiene. La început ni s-au părut neobișnuite, deosebindu-se mult de cele cunoscute și folosite mai înainte. Pe Lună, unde nu există atmosferă, în interiorul costumului de protecție trebuia asigurată presiunea integrală de o atmosferă. Afară de aceasta, materialul învelitor trebuia să asigure protecția împotriva meteoriților mai mici. Din acest punct de vedere atmosfera marțiană ne ajuta mult, fiind suficient de densă pentru ca particulele cosmice să ardă în ea. Și variația temperaturii era mult mai mică în comparație cu cea selenară. Diferențele de la plus 30°C ziua la minus 30°C noaptea puteau fi suportate chiar într-o îmbrăcăminte mai ușoară.

Scafandrele noastre dispuneau în plus de un sistem nou de ventile care, după ce extrăgeau oxigenul din atmosfera marţiană şi-l filtrau de bioxidul de carbon, ni-l dozau în cască în mod corespunzător. Și vehiculele noastre erau de o construcție mai ușoară în comparație cu cele folosite pe Lună. Capota cu care erau prevăzute servea numai ca apărătoare împotriva eventualelor furtuni; oricând însă putea fi escamotată.

Cerul strălucea limpede când am pornit. Vântul se domolise între timp, iar praful se depusese ca în regiunea ecuatorială terestră. Ridicându-se drept, spre zenit, Soarele parcursese jumătate din calea lui.

— Cred că vremea e mereu frumoasă aici, spuse André.

— Cu excepția momentelor în care bântuie furtunile de nisip, i-am răspuns.

— Astea durează abia câte-o oră, continuă André, scrutând înălțimile. Se pare că norii formați din cristale de gheață nu ating niciodată densitatea care să ducă la înnourări.

Mașina era condusă de doctorul Ferry. Drumul trecea peste întinderi nisipoase, netede. N-am străbătut nicio sută de metri de la marginea lui Syrtis Major, când am întâlnit pădurea curioaselor plante de vrejuri. Am sărit din mașină, apropiindu-ne de ele cu pași mari, ca de struț. Greutatea fiecăruia dintre noi cu scafandru cu tot nu depășea 30 de kilograme terestre, așa că ne zbenguiam ca niște fluturi. Ni se părea amuzant să ne privim mersul acesta săltăreț, dar curând ne-am obișnuit.

Plantele atingeau înălțimea mijlocului nostru. Aveau un înveliș chimic mai tare ca bambusul. În vârful vrejurilor, groase cât brațul, se ridicau frunze tari și rigide ca sticla. Culoarea lor juca între un verde mohorât și albastrul cernelii.

Doctorul Ferry se trudi zadarnic să smulgă o plantă din solul afânat. Nu reuși să-i rupă nici vrejul. Degeaba-l îndoia, îndată ce-i dădea drumul își relua poziția verticală.

M-am apropiat de medic să-i dau o mână de ajutor. Am observat atunci un lucru ciudat. Stăteam în așa fel încât umbra doctorului Ferry cădea pe mine. În umbra lui au intrat însă și câteva plante. În clipa în care au fost lipsite de razele soarelui, frunzele lor late cât o lopată s-au înfășurat, închizându-se cilindric.

— Ia întoarce-te, doctore, mă adresai colegului meu. Dar ai grijă să rămâi locului, astfel ca umbra ta să cadă pe vrejul ăsta.

Doctorul Ferry se întoarse. Stătu nemișcat un timp, apoi făcu câțiva pași lateral, pentru ca razele Soarelui să bată din nou planta. Frunzele s-au redeschis îndată ca un evantai.

— Iată un strălucit exemplu de adaptare, spuse doctorul. Și plantele terestre sunt capabile de asta, dar vegetația de aici, are reflexe mai rapide.

Sosi și Andrei care se dusese la mașină după o cazma. I-am arătat și lui metamorfozele prin care trec plantele sub influența luminii și umbrei. Repetă și el experiența cu două-trei vrejuri, pe urmă se opri la unul și începu să-i sape spre rădăcină.

— Trebuie să-i studiem rădăcinile, explică el. Să luăm cu noi unul dintre vrejuri…

Săpa fără încetare nisipul, săpa mereu, dar nici urmă de rădăcini; drept și gros, vrejul se afunda tot mai mult. Săpând pe rând, adâncirăm groapa până la aproape un metru; abia atunci am dat peste prima ramificație.

Din cele șapte-opt ramificații laterale porneau în toate direcțiile rădăcini foarte fine. Până-n zona respectivă nisipul fusese uscat și afinat, dar printre rădăcini devenise vizibil, umed, vâscos.

— Vă spuneam eu, dădu din cap André. Aici e secretul! Cred că energia absorbită de frunze se transformă la nivelul rădăcinilor. E posibil ca aceste transformări să fie ajutate și de colonii de bacterii. Aici pot avea loc interesante procese chimice.

între timp, scosesem planta cu multă atenție și-am pus-o într-un sac din masă plastică, având grijă ca nisipul vâscos să se păstreze printre rădăcini.

întunecoasă, pădurea acestor plante se întindea departe, până în zare. Aveau forma și înălțimea identice, dar se deosebeau din punct de vedere cromatic. Îmbrăcau toate nuanțele posibile ale verdelui și ale albastrului, iar câteva dintre ele străluceau în violet.

N-am apucat să scoatem și un asemenea exemplar că am auzit în căști apelul trimis de „Seleniu”.

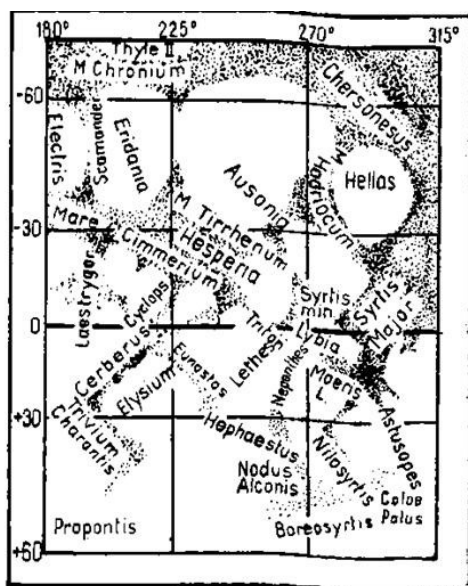
— Întoarceți-vă neîntârziat! se auzi vocea căpitanului Zeno.

4. O cupolă în pustiu

Ceilalți se adunaseră până la sosirea noastră și, cu harta desfășurată în față, așteptau în jurul mesei din sala de comandă.

— Să-ncepem, spuse căpitanul Zeno când ne văzu intrând. Așezați-vă repede!

Locul lui „Seleniu” fusese marcat pe hartă cu un punct roșu. De aici, spre sud-est, în direcția formației întunecoase, denumită cândva Marea Tyrrhenum, pornea o linie roșie. Pe unde această linie tăia în două regiunea „Lybia” se găsea un loc însemnat cu o cruciuliță neagră.

— Cred că știți, își începu Zeno raportul, că n-aveam niciun țel precis când am pornit la drum cu Leon și cu Mark. Voiam să cercetăm mai îndeaproape regiunea din jurul zonei de coborâre a navei. Aici, arătă cu degetul spre cruciulița neagră de pe hartă, unde se întâlnește „Lybia” cu Marea Tyrrhenum am observat o formațiune surprinzător de uniformă. Zburam la o altitudine de câteva sute de metri când, în lunetă, apăru imaginea unei cupole cenușii. Întorcându-ne, am coborât mult și

am constatat că avem de-a face, fără nicio îndoială, cu o cupolă semicirculară.

— Cam cât de mare ar putea fi? întrebă Peter.

— Să tot aibă patru metri în diametru.

— E, probabil, opera termitelor marțiene, spuse doctorul Ferry. Plantele descoperite de noi ar putea să le servească drept hrană.

— Nu poate fi vorba de termite, își scutură capul Mark. Când am trecut a doua oară deasupra cupolei s-a văzut limpede că se compune din trei segmente reunite printr-un sistem mecanic.

— Nu vrei să ne convingi cumva că sunt prinse în șuruburi? interveni Peter.

— N-am această intenție, pentru că nu sunt prinse în șuruburi, ci mai degrabă în niște fălci ca de menghină.

— Așa este, întări Leon. Cred că acele segmente au fost reunite cu ajutorul forței electromagnetice.

Ne-a cuprins emoția: descoperirea se arăta într-adevăr serioasă.

— Ați observat vreo intrare? întrebă doctorul Ferry.

— Nu, răspunse Zeno. În orice caz, este sigur că n-avem de-a face cu o construcție ridicată de simple animale.

Câteva minute se făcu liniște. Noile informații ne surprinseră atât de mult încât, pur și simplu, ne-au amuțit. În cele din urmă luă cuvântul Victor. Își drese glasul și-și începu discursul:

— Prieteni! A sosit clipa mult dorită, atât de așteptată! Am dat de urmele piticilor de siliciu! Să ne pregătim pentru a-i întâmpina după cum…

— Opriți-l! strigă Mark. Ăsta recită mereu. Nu pricep în ruptul capului cum își găsesc loc în căpățâna unui cibernetician atâtea înflorituri.

Fără să-i pese de această intervenție puțin măgulitoare, Victor vru să-și continue discursul, dar Peter și Aii îl apucară de mânecă şi-l așezară pe scaun.

Izbucnirăm într-un hohot de râs ce cutremură toată sala. Căpitanul Zeno puse capăt gălăgiei:

— Ar fi prematur să tragem vreo concluzie din cele văzute. Să ne mulțumim deocamdată cu faptul că există o urmă pe care să mergem mai departe. Cred că ar fi oportun să ne mutăm cu nava pe Marea Tyrrhenum, în apropierea cupolei.

Am aprobat cu toții acest plan. Singur André tăcea. Observându-i reținerea, căpitanul Zeno îl întrebă:

— Ești de altă părere?

— Nicidecum! zâmbi André. Sunt cam abătut pentru că îmi imaginasem senzația pe care o vor stârni plantele noastre, dar, după cât se pare, nu vom avea prea multă vreme pentru ele.

îmbarcarăm mașina și utilajele. Ne grăbeam pentru ca înserarea să ne găsească la noul loc de campament, unde urma să cercetăm și noi ciudata cupolă. „Seleniu” străbătu drumul în câteva minute și ne văzurăm ajunși la vreo cinci sute de metri de cupolă. Împrejurimile erau și. Aici aproape identice cu cele din Syrtis Major.

După ce ne-am îmbrăcat scafandrele, am ieșit prin camera ecluzelor. Ne apropiam de cupolă în șir indian, la circa un metru unul de altul.

Descrierea lui Zeno fusese fidelă.

— N-ați văzut în timpul zborului niciun fel de urme sau de cărări? întrebă doctorul Ferry.

Mark răspunse ceva, dar deodată căștile receptorului prinseră a pârâi îngrozitor.

— Ce spui? am strigat în microfon. N-am înțeles nimic!

Așteptând răspunsul, am băgat de seamă că s-a întâmplat ceva și cu receptorul său; Mark își scutură ca un apucat capul. Între timp, gesticulând nervos, se opriră și ceilalți. Receptoarele tuturora se defectaseră.

Descriind un mare arc, căpitanul Zeno ocoli cupola. Ceilalți mergeau în urma lui. Hârâiturile se mai liniștiseră parcă, se și înțelegea câte un cuvânt, dar când ne apropiam de cupolă gălăgia devenea iarăși asurzitoare, aproape insuportabilă.

Aii făcu atunci o încercare. Ne dădu de înțeles să rămânem locului; iar el începu să se îndepărteze pas cu pas. De la o distanță destul de mare, ca la vreo 300 de metri, ne făcu semn cu mina că hârâiturile au încetat. Victor alergă lângă el să schimbe câteva cuvinte: receptoarele funcționau excelent.

Ne-am adunat cu toții lângă ei și ne-am sfătuit să întrerupem receptoarele și să ne apropiem așa de cupolă. Era evident că hârâiturile proveneau de acolo. Probabil că ființele ce se ascundeau în interior, observând apropierea noastră, se apărau cu ajutorul unor unde electromagnetice.

Mărturisesc că aveam o puternică strângere de inimă. N-ar fi trebuit să mă îndemne prea mult cineva ca să mă întorc și să mă ascund după pereții protectori ai lui „Seleniu”. Căpitanul Zeno ordonă însă pornirea.

Mergeam în imediata apropiere a doctorului Ferry, ca și cum el m-ar fi putut apăra la nevoie. Picioarele mă duceau mecanic, în timp ce curiozitatea și frica dădeau în mine o adevărată luptă.

Ajunserăm în imediata apropiere a cupolei. Învelișul exterior avea strălucirea opalului, reflectând razele solare. Părea să aibă menirea a împiedica pătrunderea în incintă a oricărei radiații luminoase ori termice. În interior domnea, probabil, întunericul. În preajma peretelui dădurăm peste o cărare bătătorită. Pornirăm pe ea și în peretele cupolei, pe partea opusă lui „Seleniu”, am descoperit o intrare închisă etanș, asemănătoare unei uși. „Ușa” aceasta era neobișnuit de joasă, de cel mult 120 de centimetri.

Aparatele de recepție nu funcționau, dar, aplecați asupra peretelui, auzeam chiar și prin casca scafandrului un zgomot misterios, murmurător. Semăna foarte mult cu zumzăitul transformatoarelor. Conductoare electrice însă nu se vedeau și n-aveam nicio idee de unde putea să provină acest zgomot liniștit.

Căpitanul Zeno își ridică mina și ciocăni în ușă. Nu veni însă niciun răspuns. Minutele până când căpitanul ne făcu semn să ne întoarcem pe „Seleniu” părură nesfârșite.

Și iată-ne din nou adunați în jurul mesei; așteptam curios părerea colegilor. În ce mă privește, ca să fiu sincer, mă bucuram că n-am descoperit nimic și c-am scăpat teferi din aventura asta.

— Este absolut sigur că ne-au văzut, sparse liniștea Aii.

— De unde ai tras concluzia asta? întrebă Zeno.

— La plecarea de pe „Seleniu” m-am uitat involuntar la indicatorul contorului de radiații. Stătea nemișcat, la zero. Acum, în schimb, dacă vreți să observați, arată prezenţa unei radiații de trei grade. Avea dreptate, ne-am convins cu ochii noștri că acul indicator oscila în dreptul cifrei trei. Explicația, continuă Aii, constă în faptul că ne-au observat când am părăsit nava și au pus în funcțiune un emițător de unde

electromagnetice. Probabil că acestea au tulburat și funcționarea receptoarelor.

— Ce rost avea o asemenea iradiere? întrebă Mark. Tot nu-i în stare să-i apere! „Fiziologia” noastră n-o simte.

— Poate că au vrut să ne atragă atenția fără vreo pornire dușmănoasă împotriva noastră, spuse doctorul Ferry. E de presupus însă că sunt în stare să producă și raze ucigătoare.

— Opriți-vă puțin! interveni căpitanul Zeno. În clipa aceasta, cu toții, până și Leon, credeți că în interiorul cupolei se ascund ființe misterioase. Dar dacă ne înșelăm? Dacă în interior se găsește doar o instalație automată de protecție care înregistrează orice fenomen străin și-l transmite unui centru necunoscut nouă?

— Nu se poate, Zeno! interveni Mark. Cum îți explici urmele, cărarea bătătorită?

— Ele arată doar că în jurul cupolei au umblat ființe dotate cu picioare, dar nu că și acum ele s-ar afla înăuntru. Poate că au trecut dimineața pe acolo să-și verifice aparatele…

— Dar de ce crezi că n-ar fi înăuntru?

— Mi se pare o absurditate ca ființe raționale să locuiască într-un interior complet lipsit de lumina soarelui.

— Sunt de aceeași părere cu Zeno, intră în vorbă și Andre. Plantele pe care le-am descoperit dovedesc tocmai faptul că ele se luptă din toate puterile pentru folosirea cea mai deplină a energiei solare. Excluderea acesteia de către ființele care se află în imediata apropiere a plantelor ar constitui o contradicție biologică. Ați putea concepe ca două dintre formele de viață apărute pe Marte. Să fie atât de contradictorii?

— Dar dacă aceste ființe nu sunt de pe Marte? întrebă Mark.

— Dar de unde?

— Străini ca și noi, numai că sosiți din altă parte…

De aici se iscă o discuție aprinsă. Zeno puse capăt controversei.

— N-are niciun rost să ne chinuim cu aceste probleme. Un lucru este sigur: cupola a fost construită de ființe raționale, indiferent dacă se află sau nu acum înăuntru. Aduceți-vă aminte că și aparatura de semnalizare a sferei ce gravita în jurul Lunii funcționa excelent, deși în interiorul ei nu se găseau „ființe misterioase”.

— De unde știi? îl întrerupse Mark. Dacă se găseau acolo, dar nu știm noi?

— Nu dispunem de asemenea date. Noi am stabilit cu precizie doar că, după fiecare rotație, deasupra unui anumit punct de pe Lună se repetau aceleași grupe de semnale. Aceasta însă pledează mai degrabă în favoarea unei instalații automate. Vă propun ca în timpul nopții să stăm de cart și să așteptăm cu răbdare. Dacă ființele acelea sunt într-adevăr aici, în cupolă, ele se vor arăta mai de vreme sau mai târziu.

— Ai dreptate, spuse Mark. Ba chiar e foarte probabil ca ele să apară în timpul nopții, deoarece, pesemne, nu prea le place lumina.

— Așa este. Tocmai de aceea, în perioada cartului să nu folosim reflectoarele. Nu trebuie să-i deranjăm sau să-i irităm în niciun fel. Pentru a urmări cupola să punem în funcțiune numai infravizorul.

După ce căzurăm de acord asupra acestor probleme, căpitanul Zeno stabili perechile care să facă de cart. În timp ce Aii și Peter își ocupară locurile în fața ecranului infravizorului, noi, ceilalți, ne-am dus la culcare.

5. Secretul cupolei

Nu puteam să adorm. O vreme m-am tot sucit în pat, apoi, cu grijă, să nu-i trezesc pe ceilalți, m-am îmbrăcat și m-am strecurat în cabina de comandă. Aii și Peter ședeau în liniște în fața ecranului..

— Nimic? i-am întrebat.

— Deocamdată nimic.

Infravizorul era un aparat ingenios. Transforma radiația infraroșie a obiectelor în lumină vizibilă. În timpul nopții, temperatura pe Marte coboară la minus 30" Celsius, adică la plus 243° Kelvin, o temperatură pe deplin suficientă pentru ca radiația infraroșie să fie captată cu ușurință. Aparatul avea o singură scădere: nu putea să descompună prea mult imaginea, să redea detaliile mai fine ale obiectelor. Era însă în stare să semnalizeze orice mișcare din jurul cupolei.

Cu toate că planeta are doi sateliți, pe Marte întunericul este mai intens decât pe Pământ. În plus, această noapte urma să fie și mai întunecoasă. Deimos, satelitul mai mic, trebuia să răsară în curând, dar fără să dea o lumină mai intensă. În cursul unei

nopți, poziția sa pe cer abia dacă se schimbă, dar își pierde repede luminozitatea. Ceva mai multă lumină puteam aștepta de la Phobos, cel de-al doilea satelit, care, cu diametrul de 16 kilometri, e de două ori mai mare decât Deimos. Luminozitatea lui, de 40 de ori mai mare, se datorează distanței mici, de circa 6 000 km, la care se rotește. Diametrul său aparent reprezintă o treime din diametrul Lunii privite de pe Pământ. Din cauza marii apropieri de planetă, Deimos o ocolește în 7 ore și 40 de minute, trecând zilnic de câteva ori pe cerul marțian de la apus spre răsărit. Acum trebuia să-l așteptăm câteva ore. Apusese cu puțin după încetarea vântului stârnit de înserare. Pe cerul negru, catifelat sclipeau numai stelele, printre care licăreau Pământul și Jupiter.

Blocul întunecos al cupolei se creiona cu claritate pe ecranul infravizorului. În jurul nostru era o liniște încremenită. Am trecut la hublouri. Privind îndelung în bezna nopții, începui să disting contururile cupolei. Așa cum arăta, semăna leit cu iglurile de gheață ale eschimoșilor de odinioară, luminate din interior de licăririle opaițului. Liniștea îndelungată fu spartă de Aii:

— De-aș afla numai cu ce fel de generatoare emit radiațiile lor electromagnetice. După-amiază voi ați observat doar că radiourile voastre s-au defectat. Eu am observat și altceva, pentru că receptorul meu e sensibil la lungimile de undă de la 10 metri până la 1 milimetru. Am observat că intensitatea emisiei creștea spre lungimile undelor mai scurte.

— Unde era cea mai puternică? întrebă Peter.

— În banda de un milimetru, dar nu-i de loc sigur că intensitatea maximă e la această lungime. E posibil ca aparatul meu să recepționeze numai până aici. Nu-i exclus ca ei să lucreze pe lungimi de undă mai scurte.

— Așa e, spuse Peter. Chiar și atât reprezintă o descoperire importantă.

— Dar cu ce generatoare emit?

La întrebarea aceasta nu putea niciunul să răspundă, întretimp sosiră și Victor și Leon. Perechea de schimb. Am plecat și eu la culcare. Așteptarea pasivă, încordarea zilei mă obosiseră. Nu m-am mai dezbrăcat, deoarece la o eventuală. Alarmă voiam sa fiu într-o clipa în sala de comanda. Între timp, în pat, am mai

întrezărit prin hublouri cum răsărea secera subţire a lui Phobos. Apoi am adormit.

Dimineața m-am deșteptat cu capul buimac și tulbure. La început nici nu mi-am adus aminte ce am așteptat de la noaptea care trecuse. Abia apa rece m-a trezit de-a binelea. Am alergat în sala de comandă, unde aproape toți ceilalți se adunaseră. Se vedea de la o poștă că nu s-a obținut niciun rezultat.

— Eu cred că Zeno are dreptate, spuse doctorul Ferry. Cupola e probabil o stație automată de observații, în care nu se găsesc ființe gânditoare.

— Dar urmele? întrebă Mark.

— Să acceptăm și în această privință cele spuse de Zeno. Au fost ieri dimineață să-și controlere aparatele și au plecat.

— Cum au venit? Pe jos? E o absurditate! Se împotrivi Mark. Nicăieri nu se zărește dâra lăsată de vreun vehicul, iar în apropiere nu se află nicio construcție de unde ei ar fi putut veni pe jos. Urmele pot fi explicate doar dacă admitem că acele ființe au ieșit din cupolă, au umblat și au privit de jur-împrejur, iar apoi s-au întors.

— Atunci de ce n-au ieșit și în noaptea asta?

— Pentru că le-o fi fost teamă. Ori din cine știe ce alt motiv.

— Presupunerea lui Mark pare verosimilă, spuse căpitanul Zeno. Poate că i-a făcut prudenți constatarea că radiațiile emise de ei n-au avut nicio influență asupra noastră.

Aii era însă de altă părere.

— De ce vorbiți într-una despre unde de apărare? Dar dacă e vorba pur și simplu de obișnuitele lor emisiuni de radio? Poate că au vrut în acest mod să ne aducă ceva la cunoștință?

— Erau niște pârâituri haotice, replică Victor. Nu s-au remarcat nicio ordine, niciun ritm.

— Pe aparatul tău sigur că nu. Receptorul tău lucrează pe banda de un metru. Or, ei au transmis poate pe banda de un milimetru.

— Să le transmitem un mesaj! propuse deodată Mark.

La început, propunerea ne surprinse, pe urmă însă sugestiile și întrebările au venit cu duiumul: „Ce să transmitem?”, „Pe ce limbă?”, „Pe ce lungime de undă?”. Bietul Mark stătea nenorocit ca unul care așteaptă să fie linșat. Căpitanul Zeno înțelese primul cât de utilă putea să fie ideea lui Mark.

— Minunată idee , declară el. Vă spun chiar ce să transmitem. Primirăm cu entuziasm aceste cuvinte. Să transmitem grupul de semnale pe care le-am recepționat pe Lună, precum și pe cele venite din spațiul marțian și prinse de observatorul din Australia.

— Formidabil! spuse Mark.

— Nu le cunoaștem conținutul, însemnătatea, se opuse Leon.

— Este adevărat. Știm totuși ceva: cele două grupuri de semnale au fost absolut identice. Cunoaștem și lungimea de undă pe care au fost transmise. În plus, putem presupune o legătură oarecare dintre ele și cupolă.

— Ce se va întâmpla dacă semnalele le vor provoca sentimente ostile?

— Tu te-ai manifesta dușmănos dacă ai obține semnale inteligibile din partea lor?

— Predă-te o dată, Leon! îl tachină Mark în râsete generale.

— Băieți! spuse căpitanul Zeno. Propun ca Aii să transmită semnalele, cu mici întreruperi, în tot cursul zilei. Eventual și pe alte lungimi de undă decât cea pe care le-am recepționat noi. Iar ceilalți să-și continue activitățile începute. Vom face de cart și în noaptea aceasta.

Ziua trecu repede. Împreună cu doctorul Ferry și cu André am mai scos câteva plante, urmărind totodată și modul în care erau grupate. Se înșirau în linii drepte, ordonate, parcă ar fi fost semănate cu semănători mecanice. Distanța dintre rânduri și într-o parte și-ntr-alta era perfect egală.

Pe nava de cercetări, Zeno și Mark porniră la drum, spre a căuta în nesfârșitul pustiu roșcat alte cupole. N-au găsit însă nimic. Aceasta ne-a întărit speranța că sub bolta din fața noastră se ascund totuși ființe raționale.

Așteptam cu nerăbdare să treacă vântul înserării. Dând la o parte plăcile apărătoare, fiecare și-a ales un loc potrivit lângă hublouri. Noaptea aceasta era mai luminoasă. Phobos se și ridicase, acoperind cu lumina-i blândă dealurile în pantă lină. Cupola sticlea argintiu.

Căpitanul Zeno cu Aii urmăreau ecranul infravizorului.

— Vedeți, șopti deodată Aii.

Din pricina strălucirii orbitoare a cupolei, nu vedeam nimic. Ne-am repezit la infravizor. „Poarta” edificiului era deschisă; profilate pe intrare, se distingeau trei ființe cu o conformație

corporală ciudată. Aveau trunchiul surprinzător de scurt, doar ceva mai mare decât capul, mâinile, în schimb, le atârnau până aproape de soL

— Piticii de siliciu! șopti Mark.

Cele trei ființe înaintară spre noi. Fiecare ținea în mâna dreaptă ceva ce aducea cu un aparat pe care parcă îl potriveau înainte de a-l pune în funcțiune.

— Iradierea s-a întrerupt, spuse Aii. Uitați-vă!

Ne-am aruncat privirile spre indicatorul de radiații; acesta se oprise într-adevăr la zero, deși cu câteva clipe mai înainte oscilase între cifrele doi și trei.

Bizarele făpturi se apropiau de navă cu pași mari, clătinați. Încă nu li se deslușeau fețele, dar am observat imediat urechile mari, clăpăuge, care le atârnau pe umeri.

— Te pomenești că nici nu sunt urechi, spuse doctorul Ferry. În orice caz, trebuie să facă parte din organele de simț, pentru că… observați! — și le mișcă necontenit.

— Ce-o fi având în mâini? întrebă Leon.

Nimeni nu era în stare să-i răspundă. Poate că strângeau în pumni bombe încărcate cu cine știe ce exploziv puternic. Sau poate aveau o armă cu ajutorul căreia să lanseze asupra noastră raze ucigătoare. Fără să spună, fiecare dintre noi se gândise la asemenea posibilități. Niciunul însă nu voia să-i sperie pe ceilalți.

Ființele acelea se opriră la o distanță de 15–20 m de navă. Un timp așteptară nemișcate, apoi porniră din nou. Acum le vedeam bine și prin hublouri, dar în curând se apropiară atât de mult încât ieșiră din unghiul nostru vizual; nu le mai puteam urmări nici pe ecranul infravizorului.

— Să fim politicoși, spuse Victor. Să-i primim pe oaspeți. Să le dăm drumul în navă.

— Ia tăceți puțin! ne chemă la ordine căpitanul Zeno.

în liniștea deplină ce se lăsase, am remarcat îndată bâzâitul acela caracteristic pe care l-am mai auzit venind din cupolă. Urmărind cu atenție zgomotul, am mai perceput un sunet nou, asemănător cu al unui ferăstrău ce lucrează la distanță.

— Indicatorul arată din nou prezența radiațiilor, șopti Aii. Acele contorului electromagnetic vibrau, tresăltau nervos din când în când.

— Să le ieșim în întâmpinare, spuse căpitanul Zeno. Mark, Aii, veniți cu mine! Și-au îmbrăcat repede scafandrele și, cu proiectoare în mâini, au pornit spre ieșire. N-aș crede să aibă intenții dușmănoase, spuse în drum Zeno. N-ar fi exclus totuși ca, fără vrerea lor, să ne căşuneze un rău. Ne-ar putea, de pildă, vătăma rezervoarele de combustibil, ceea ce ar însemna pentru noi o pieire sigură.

Prin ferestruica de lângă ecluze, făpturile pe care Mark le socotise ca fiind pitici de siliciu puteau fi foarte bine văzute. Ajunși afară, căpitanul Zeno și însoțitorii săi îndreptară imediat lumina proiectoarelor asupra necunoscuților. Comportându-se însă pe mai departe ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, cele trei ființe stranii rămaseră pe loc, meșterind ceva la aparatul lor. Nici măcar nu și-au întors capul spre izvorul de lumină. Pământenii erau surprinși, deoarece în condiții terestre chiar și vietăți dintre cele mai primitive sunt dotate cu reflexe fototropice.

Coborând scările, Zeno și ceilalți doi se apropiară de ciudatele făpturi. Ele se mișcară prudent și așteptară liniștite pe nisip. La un moment dat însă, acoperindu-și fața, au făcut o întoarcere rapidă și, cu pași mari, clătinați, au fugit speriate spre cupolă.

6. Benzile fac destăinuiri

Nu puteam înțelege ce s-a întâmplat. Ne sfătuiam, tulburați, în sala de comandă.

— Ființele acestea sunt oarbe, spuse doctorul Ferry. N-au reacționat în niciun fel la lumină.

— Atunci de ce s-au speriat? întrebai.

— N-am nicio idee, răspunse într-o doară Zeno

— Eu știu, făcu pe neașteptate Aii. Ne-am îndreptat cu toții privirile spre el.

— Eu le-am speriat. M-a surprins foarte mult faptul că nu reacționează la lumină și atunci, din curiozitate, am conectat micul generator laser în banda regiunii infra. Aceasta are lungimea de undă în apropierea microundelor radio. Am fost foarte atent ca energia radiată să fie cât se poate de mică. În clipa în care am îndreptat fasciculul de unde asupra lor și-au acoperit fața cu iuțeala fulgerului. Cred că ați observat și voi... Iată de ce s-au speriat...

— A fost deci justă presupunerea, spuse André, că au o altă natură decât aceea a plantelor găsite aici: se feresc de energia radiantă a Soarelui. Am convingerea că nu sunt marțieni.

— Dar ce sunt? întrebai.

— Sunt străini aici, după cum au fost și pe Lună.

— Nu-i exclus însă nici altă variantă, interveni Leon. E posibil ca ei să trăiască în adâncul planetei, iar cupola să fie doar o ieșire sau un post de observație.

— Nu subscriu o asemenea ipoteză, protestă André. E absurd să crezi că ar fi fost în stare să atingă în adâncuri un nivel tehnic atât de avansat, care, printre altele, să le permită construirea satelitului artificial din jurul Lunii.

— Sunt de aceeași părere cu André, spuse Mark. Ființele acestea nu pot fi decât piticii noștri de siliciu. Nu știu de unde au venit, dar e cert că sunt de pe o altă planetă.

— Cum s-au putut atunci deplasa fără scafandre? întrebă Leon. Noi am pieri îndată. Așadar, ei nu respiră în aer. E cu putință asta? Îl întrebă pe doctorul Ferry.

— De ce nu?! mai ales dacă admitem că organismul lor este din siliciu.

*

Pe când în „Seleniu” avea loc această dispută, o discuție nu mai puțin aprinsă se desfășura și în cupolă. Cele trei ființe misterioase doreau, la rândul lor, să înțeleagă esența naturii umane. Comunicau între ele nesonor, prin emisiune directă de biocurenți. De aceea, se exprimau numai cu ajutorul unor formulări și al unor stări de spirit sintetice. Transpusă în limbaj terestru, iată o parte din discuția lor:

Yno: Probabil că au încă foarte puține cunoștințe despre lume.

Zen: Deși par a fi ființe raționale.

Xin: Dispun de informații sărăcăcioase.

Zen: Sunt prea sensibile la căldură.

Yno: Sunt surde și oarbe.

Zen: E foarte restrânsă banda undelor în care văd.

Xin: Au aparate complimentare pentru fiecare organ de simț.

Yno: Nu cunosc nici muzica.

Zen: Au recepționat semnalele noastre și le-au retransmis.

Xin: Să inițiem ceva.

Yno: Am încercat o dată și era să ne ucidă.

Zen: Au recunoscut undele noastre de rezonanță.
Yno: Sunt înrăiți.
Xin: Poate că doar le e frică și se apără.
Zen: Să mai încercăm o dată!
Yno: Riscăm să fim tustrei uciși de undele lor de rezonanță.
Zen: Trebuie să le facem să înțeleagă cine suntem.
Yno: Nu ne înțeleg. Au un alt sistem noțional.
Xin: Ar trebui să ne transpunem benzile pe lungimea lor de undă.
Zen: Le transpunem și le lăsăm aici.
*
întreg echipajul lui „Seleniu” a avut un somn agitat. În tot cursul nopții, contorul de radiații arătă că necunoscuții ne controlează și emit asupra noastră unde electromagnetice de tăria a patra. Abia în zori au deconectat generatorul. În timpul micului dejun ne-am plâns cu toții de visele idioate pe care le-am avut. Se făcea că ne luptam mereu cu acele ființe misterioase care ne explicau încontinuu ceva despre niște benzi, fără să pricepem ce voiau cu ele.
Pe când făcuseră de cart noaptea, Mark și Aii, pornind de la spectrul fin al radiațiilor cupolei, stabiliseră că energia maximă era radiată pe lungimea de undă de 20,6 microni. În conformitate cu legea de deplasare a lui Wien, aceasta corespundea radiației termice a corpurilor aflate la 142,7 grade Kelvin, respectiv minus 130,3 grade Celsius.
— Asta înseamnă, conchise îndată doctorul Ferry, că făpturile trăiesc într-un frig aspru, insuportabil pentru noi. Poate sunt de pe Uranus ori de pe Neptun. Ce părere ai, Zeno, ar fi posibil acest lucru?
— Nu-i exclus să fie așa, spuse căpitanul Zeno. Planetele de care vorbești primesc puțină lumină solară și chiar și din puținul acesta o mare cantitate este absorbită de învelișul atmosferic foarte gros.
— E sigur că organismul lor nu se bazează pe moleculele proteice, interveni Mark. Sunt pitici de siliciu!
— Dar respirația? se opuse Leon.
— Ei pot respira la fel de bine și azot, replică prompt André. Analizele chimice făcute încă de pe Lună indicau aceasta.

— Așa este, confirmă doctorul Ferry. Iată, de pildă, plantele marțiene. Am ajuns la concluzia că ele obțin prin rădăcini cantitatea de căldură de care au nevoie. În timpul nopții, această căldură se revarsă în sus prin vrejurile tubulare, ceea ce ferește planta de îngheț. Cine ar putea spune ce laborator chimic se ascunde în organismul acestor ființe?! Cu puțină fantezie putem presupune că valorifică energia de legătură a compușilor chimici aflați în stare gazoasă.

Fiind omul faptelor, căpitanul Zeno ordonă plecarea. Ne apropiam de cupolă, ca și cu două zile în urmă, în speranța că ființele își vor părăsi ascunzătoarea. Am ajuns curând la locul în care cu prima ocazie receptoarele noastre începuseră să pârâie; acum însă nu s-a produs nimic deosebit. Aparatele funcționau excelent. Ne mira acest lucru, dar continuam înaintarea. Ne-am oprit în fața cupolei. Intrarea care da spre nava noastră era închisă. Deși a cercetat-o cu atenție, Zeno n-a observat niciun mecanism de deschidere. Ocolirăm cupola, având grijă să nu călcăm urmele lăsate de ființe.

Intrarea din spate era larg deschisă. Căpitanul Zeno se apropie imediat, lumină încăperea boltită cu proiectorul și privi înăuntru.

— Eu intru, ne spuse apoi. Voi stați pe loc. Dacă într-un minut nu vă dau niciun semn, iluminați interiorul.

Trecu dincolo de prag. Așteptam cu răsuflarea întretăiată. Ne temeam însă zadarnic. Peste câteva clipe îi auzirăm vocea:

— Nu-i nimeni aici! Puteți intra și voi.

Am pătruns pe rând în cupolă. Căpitanul Zeno își stinse proiectorul. Ochii mi se obișnuiau cu semiobscuritatea, dar când se acomodară am observat că pereții cupolei permiteau totuși într-o oarecare măsură trecerea luminii și că în interior se crease o luminozitate ciudată, misterioasă.

— Ușile nu se închid ermetic, spuse doctorul Ferry. Înseamnă că în cupolă compoziția aerului a fost mereu la fel cu cea de afară.

— Nu există nici ecluze pentru aer, confirmă André.

Podeaua era alcătuită din șiruri dese de țevi; de asemenea, și mesele și scaunele cu picioare încrucișate. Pe mese erau îngrămădite cutii, lădițe. Cea mai interesantă ni se părea conducta ce înconjura bolta, deasupra capului nostru. Țeava să

tot fi avut diametrul de 20 cm. Fixată de boltă la distanța unei jumătăți de rază, conducta avea șase ramificații ce coborau egal depărtate unele de altele. De tuburi atârnau niște conductoare asemănătoare cablurilor și pe care se găseau — într-o formă ușor de recunoscut și pentru noi — fișe de contact.

— Trebuie să fie un izvor de energie electrică, spuse Mark. Se apropie de o pereche de conductori și stabili contactul între două fișe.

în aceeași clipă se iscă o mare scânteie, iar receptoarele începură să pârâie, dar atât de puternic încât ne asurziră. Mark deconectă fișele și remarcă:

— Instalația valorifică, probabil, energia solară.

— Cum așa? întrebai.

— Poate chiar prin utilizarea azotului. Radiația solară — mă refer la partea care pătrunde prin pereții cupolei — ionizează într-un fel azotul ori dirijează pe două căi deosebite electronii și ionii pozitivi care au mai rămas. Soluționând și noi problema aceasta, am face ca întreaga cantitate de energie necesară Pământului să fie obținută direct de la Soare..

în încăpere nu observarăm semnele — familiare nouă — ale vieții. Nicăieri un culcuș, un așternut, vreo instalație de preparare a hranei. Pe mese erau numai cutii de diferite mărimi. Printre ele se găseau trei cutiuțe identice. Am remarcat în ele cele trei aparate pe care le-am văzut noaptea trecută în mâinile bizarelor ființe. André apăsă un buton ce părea să fie un întrerupător; în aceeași clipă se auzi un zgomot fin, ce aducea cu sâsâitul gazului scurs printr-un orificiu minuscul.

— Acestea să fie aparatele cu ajutorul cărora respiră? ne privi întrebător. În clipa în care André își luă degetul de pe buton, zgomotul conteni.

— Nu există nicio coborâre, spuse Leon, care cercetase podeaua. Țevile sunt așezate pe nisip. Ai dreptate, Mark! Ființele acestea au venit, ca și noi, din altă parte.

— Pe. Mine, ne spuse Zeno, mă intrigă problema dispariției lor. Unde-or fi acum? Mi-e teamă că nu-i vom mai întâlni.

— Tot ce se poate, aprobă Mark. Toate semnele arată că au plecat definitiv de aici.

Aii trebăluia la o lădiță mai mare.

— Ia priviți! exclamă el, scoțând ceva asemănător firelor noastre de magnetofon. Aparatul funcționează, adăugă Aii, răsucind un buton. Și, într-adevăr, bobinele se puseră în mișcare.

— Ce fel de sunete vor fi scoțând? întrebai.

— Ne putem da seama doar pe „Seleniu”.

Luând cu noi cutiile și lădițele, ne-am întors pe navă. Aii se apucă imediat de punerea în funcțiune a aparatelor. Reuși după câteva încercări, dar benzile nu scoteau niciun sunet perceptibil de noi. Conectă atunci variatorul de frecvență legat de un radioreceptor. Difuzorul trosnea, pocnea, dar tot nu se auzea vreun sunet inteligibil. Era totuși surprinzătoare unduirea ritmică a pârâiturilor.

— Încearcă să obții imagini, propuse Mark. Poate așa vom înțelege ceva mai mult.

Aii legă variatorul de frecvență la televizor, și-n câteva secunde pe ecran apărură pete colorate. Ni se oprise respirația. Nu ne așteptasem chiar la așa ceva. Multă vreme nu se văzu nimic în afara străfulgerărilor pulsative, caleidoscopice de culori, apoi imaginea se limpezii și pe ecran apăru o sferă.

— E imaginea planetei Marte! spuse căpitanul Zeno. Priviți calota de gheață de la polul nord!

Imaginea planetei creștea fără încetare, până când acoperi tot ecranul, iar suprafața se apropia tot mai mult.

— Ăștia au înregistrat sosirea lor pe planetă, spuse Mark. Ia priviți, acolo se vede Syrtis Major unde am descins și noi la sosire.

Peste câteva clipe, ecranul înfățișă un uriaș pustiu de nisip, pe urmă apăru Cerberul, formație asemănătoare unui istm, în continuare, obiectivul alunecă pe întinderea aceasta, cu direcția nord-est, până când, la un moment dat, imaginea deveni fixă. Banda se derulă. Un timp se făcu liniște.

— Să fi fost greșite concluziile noastre? rupse tăcerea căpitanul Zeno. Să perceapă, totuși, lumina?

— Eu aș susține doar că sunt capabili să perceapă și să înregistreze într-o formă oarecare undele electromagnetice, răspunse Mark. Pentru noi însă ele au fost transformate în imagini luminoase de către Aii.

Ne-am întors privirile spre medic, curioși să-i aflăm părerea.

— Așa trebuie să fie, dădu din cap Ferry. E probabil că piticii de siliciu n-au nevoie să și le transforme, ci percep *direct,* sub formă de imagine, ceea ce au înregistrat pe bandă.

— Ar trebui să mai adaugi, interveni arțăgos Victor, că văd cu urechile.

— Și de ce n-ar putea acestea să fie un fel de antene?

Aii scoase între timp o altă bandă pe care începu s-o deruleze, dar degeaba, nu mai apăru nicio imagine bine definită, se vedeau doar fâșii colorate. În total apăruseră 12 culori care se repetau cu o anumită regularitate.

— Sunteți atenți la ritmul lor? exclamă Leon. Nu vă amintește ceva? Așteptă puțin și, văzând că nu deslușim niciun sens ascuns în mișcarea fâșiilor cromatice, continuă: Pe ecran apare același grup de semnale pe care l-am recepționat la vremea respectivă pe Lună.

La început aveam îndoieli, dar el se așeză la mașina electronică de calcul și într-un sfert de oră puse în fața noastră formula matematică a semnalelor cromatice, aidoma aceleia a semnalelor radio.

— Frumos, foarte frumos, bombănea Victor, dar n-am priceput absolut nimic.

A doua zi, căpitanul Zeno, însoțit de Mark, porni la drum cu nava cea mică, spre a cerceta deasupra lui Cerber locul arătat în imaginea fixă cu care se încheiase prima bandă. Pe harta areografică acelui loc îi corespundea punctul de întretăiere a paralelei 22 cu meridianul 203. Noi, ceilalți, ne continuam fără poftă lucrul. Începuserăm a simți lipsa piticilor de siliciu dispăruți.

Spre prânz, ne-am regăsit în „Seleniu” așteptând înapoierea lui Zeno și a lui Mark. Am transmis un apel la care ne-au răspuns pe loc.

— Ne îndreptăm spre voi, auzirăm vocea lui Mark. Recunoașterea a fost fără rezultate.

Nava de cercetare se contură foarte curând pe cer, venind dinspre răsărit, dar în același timp începu să semnalizeze radarul.

— Dinspre vest se apropie ceva, un corp ceresc, parcă, ne comunică Aii din cabina de navigație.

Victor sări la telescop și-l îndreptă în direcția semnalată, în câmpul său vizual apăru imaginea unei sfere puternic strălucitoare, care, deplasându-se pe direcția noastră, se depărta tot mai mult de suprafață.

— De necrezut, șopti Victor, de necrezut!

Am pus repede în funcțiune și telescopul electronic. Pe ecran se văzu cât se poate de clar că sfera ce se depărta de noi era identică cu aceea descoperită în jurul Lunii. Victor luă la repezeală câteva imagini.

Sosi și căpitanul Zeno cu Mark. I-am invitat lângă telescopul electronic. Stăteam în fața ecranului și priveam tăcuți sfera strălucitoare ce se pierdea în depărtări lăsând în urma ei o dâră argintie.

7. Pietrele ascunse

Planeta Marte oferă ea însăși un câmp larg pentru un șir nesfârșit de descoperiri palpitante, dar după întâlnirea cu ființele acelea stranii ne-a scăzut cheful de treabă. Observam mereu că-n timpul muncii gândul ni se întorcea mereu la ele. Era vădit că explorau de multă vreme spațiul sistemului solar; toate semnele indicau o activitate desfășurată după un plan riguros chibzuit, cupola de pe Marte constituind numai o parte a muncii lor de cercetare.

N-am reușit să aflăm modul de gândire al acestor făpturi, sentimentele, țelurile care le înflăcărau; ne era limpede însă că, transpunând faptele înregistrate în sistemul lor de informații pe lungimi de unde pe care, așa cum probabil au presupus, le putem înțelege și noi, voiau să ne ajute. Desigur, n-am înțeles totul, dar petele luminoase ce se succedau ritmic pe ecran, această curioasă simfonie cromatică, exercita asupra noastră o puternică înrâurire.

în loc de cercetarea minuțioasă a suprafeței marțiene, zile în șir ne preocupă tainicul mesaj al benzilor. Singur André se eschivă de la toate acestea: ședea toată ziua în laborator. Nici la masă nu prea se lăsa ademenit. Cu gândul la descifrarea benzilor, nu ne sinchiseam prea mult de el.

într-o seară, când ceilalți erau adunați la masa comună de lucru, André ieși din laborator nechemat de nimeni și se așeză la locul său obișnuit. Era foarte agitat și se vedea pe el că abia se poate stăpâni.

— Căpitane, îi spuse lui Zeno, îți sunt dator cu o mărturisire.

începutul a fost pe cât de curios, pe atât de surprinzător.

— Am încălcat regulile stabilite, continuă André. Am săvârșit o gravă încălcare de ordin.

— Cum așa? îl întrebă consternat căpitanul Zeno.

— Înainte de plecare ai fixat printr-un ordin sever ce poate lua cu sine la drum fiecare dintre noi.

— Ei și?

— Ei bine, am încălcat acest ordin și-n afara lucrurilor admise am mai luat cu mine două roci.

— Ce-ai luat? încremeni Zeno. Două pietre?

— Da, două pietre din cele culese în Lună. Una provine din mina descoperită în peretele craterului Alphons, iar a doua din tunel, din cabina laterală zăvorită cu placă metalică.

Fiecare dintre noi era să zică ceva, iar Mark parcă și-a și deschis gura amenințându-ne timpanele cu nelipsitul său „Formidabil!”, dar cu un gest scurt și energic căpitanul Zeno ceru liniște.

— Cum să-l pedepsim? întrebă cu o voce sumbră, prevestitoare de rele.

— Diseară să nu i se dea pateu de alge, i-am răspuns eu în chip de avocat nechemat.

Ne pufni râsul: André nu făcea nazuri, mânca orice cu poftă, în afara pateului de alge. Era suficient să-i audă denumirea ca s-o ia la sănătoasa.

— Te resemnezi în fața acestei sentințe? îl întrebă căpitanul Zeno, ștergându-și lacrimile provocate de râs.

— Cu plăcere, căpitane, răspunse André, cu un zâmbet larg.

— Hei, hei, nu așa! interveni Victor. Fac recurs pentru că ați încălcat regulile de procedură. N-ați clarificat mobilul faptelor acestui păcătos. Or, gravitatea pedepsei se stabilește și-n funcție de asta: poate să constituie o circumstanță atenuantă, dar… și una agravantă.

— Așa e, așa este! strigarăm în cor.

— Just, dădu Zeno din cap. Să auzim mobilul, ce-ai urmărit?

— Le-am adus cu mine, începu André să explice, ca să pot compara rezultatele analizei rocilor din Lună și din Marte. Pe-atunci n-aveam posibilitatea unor analize temeinice, iar mai târziu n-am avut vreme din cauza „Obiectului Bakonyi”. Acum

însă, în laboratorul meu, excelent utilat, puteam efectua în cele mai bune condiții analiza rocilor selenare paralel cu a celor din Marte.

— Circumstanță agravantă! rosti Victor ca un adevărat acuzator public. Propun onoratei instanțe să-l arunce pe acest nelegiuit în temnița întunecoasă a laboratorului.

Căpitanul Zeno se sătură de glumă, cu atât mai mult cu cât îl interesau cercetările lui André.

— La ce concluzii ai ajuns până acum? îl întrebă cu interes.

Analiza de bază am făcut-o pe roca desprinsă din băncuța aflată în cabina tunelului. Bucata luată din mină servea verificării. Băncuța fusese realizată din pietrele extrase din mină, ceea ce mi-a ușurat direcția cercetărilor. Analiza celor două roci întărește ipoteza că încăperea ce se închidea ermetic a fost umplută cu compuși ai unor hidrocarburi ale căror urme le-am detectat lesne. Al doilea rezultat constă în faptul că toate substanțele găsite în petele de culoare sunt prezente și în rocile din mină.

— Ce elemente se găsesc în petele de culoare? întrebă, doctorul Ferry.

— Se compun în principal din siliciu; se mai găsește ceva mangan și calciu. Acum, după încheierea analizelor, sunt de părere că ai avut perfectă dreptate, Zeno. Ființele acestea topeau rocile nu ca să producă metale, ci ca să extragă din ele substanța ce se găsește în petele de culoare.

— Descoperirea e remarcabilă, spuse doctorul Ferry. Te-aș ruga, Zeno, i se adresă căpitanului, să-l scutim pe acest băiat curajos de prima pedeapsă, să nu-l lipsim deseară de plăcerea de a savura împreună cu noi o porție de pateu de alge.

André aruncă o privire ucigătoare asupra doctorului, apoi continuă:

— Dovada hotărâtoare a justeței concluziilor mele ar fi faptul că din rocile topite, aflate în sectorul minei lipseau acele substanțe pe care le-am descoperit în petele de culoare. Făcu o scurtă pauză, apoi își îndreptă privirile asupra doctorului Ferry. Acum e rândul tău, doctorașule, să construiești un asemenea organism care să respire și să asimileze substanțele și gazele arătate.

— Așa-ți trebuie, Ferry! râse Mark. Ai găsit ce-ai căutat! Am râs și noi bucuroși c-un sentiment de ușurare. Căpitanul Zeno așteptă până când ne-am mai liniștit, apoi spuse:

— Băieți, această analiză a rocilor ne-a apropiat mult de piticii de siliciu. Acum sarcina e într-adevăr aceea pe care André i-a propus-o lui Ferry: să imaginăm modelul unei ființe a cărei viață să aibă la bază cu totul alte elemente decât cele din organismul oamenilor de pe Pământ.

— Eu mi-am imaginat ceva, spuse André. Veți socoti poate că este un lucru fantastic, dar posibilitatea lui științifică e indiscutabilă.

— Să te auzim.

— Potrivit concepției noastre terestre, una dintre substanțele de bază ale hranei este albumina bogată în energie. Când împreună cu compuși ai unor hidrocarburi ingerăm proteine sau alte substanțe hrănitoare, pornește îndată și procesul digestiei. În cursul acestui proces, macromoleculele se descompun, iar energia astfel eliberată întreține viața. Da, dar și legăturile chimice ale altor compuși înmagazinează energie și se poate concepe existența unui organism care s-o poată întrebuința.

— Lucrurile nu sunt atât de simple, spuse doctorul Ferry.

— N-am analizat acum problema decât din punct de vedere energetic.

— Chiar și așa, lucrurile sunt mult mai complicate; funcționarea organismului viu nu se poate reduce la un simplu proces chimic.

— Fără îndoială, încuviință Leon.

— În ce mă privește, sunt de acord cu André, spuse Mark, pe un ton neobișnuit de ponderat pentru el. Care dintre noi ar putea spune măcar ceva despre cum funcționează organismul ființelor silicice? Nimeni. Oricât de simplu pare modul de obținere a energiei presupus de André, el este probabil în realitate un proces foarte complicat. Iar explicația lui André, chiar dacă nu ne furnizează amănunte, este în fond dedusă din fapte constatate.

— Așa e, Mark, spuse André. Aduceți-vă aminte de faptul că nici pe Lună, nici în cupolă n-am găsit vreo urmă care să fi păstrat semne de viață potrivit concepției noastre. Cu toate acestea, ne-am convins că avem de-a face cu ființe prin

excelență raționale. Am convingerea că denumirea pe care le-am atribuit-o pe vremea aceea, în glumă, definește autentic și științific structura organismului lor.

— Sunt deci pitici de siliciu, interveni Mark.

— Da.

— Nu-i nimic absurd în asta, spuse căpitanul Zeno. În jurul atomilor de siliciu, macromolecula se poate grupa la fel de bine ca în jurul atomilor de carbon. Consider că purtătoarea vieții e tocmai molecula alcătuită din mii și mii de atomi și a cărei bogăție de energie asigură funcționarea unui organism cu o structură extrem de complexă.

Ne adâncisem în discuție. Abia apelul sonor care semnală derularea benzii radarului ne trezi la realitate. Aii se ridică grăbit să introducă în aparat o nouă bandă. Reveni în fugă, nervos, și-ncepu să se bâlbâie:

— E-ecou dublu de-de pe Phobos.

— Ce spui? Să văd! Sări-n picioare căpitanul Zeno, cerându-i banda.

Semnalul dublu se recunoștea cu claritate: un ecou mai puternic și unul mai slab. Urma o perioadă mai îndelungată cu un singur semnal, apoi se repetă semnalul dublu.

— Interesant fenomen, spuse îngândurat Zeno, ținând banda în așa fel încât s-o vedem și noi.

— Semnalele duble nu sunt identice, spuse Mark, și totuși parcă ar arăta o anumită simetrie.

— Nu pricep, se autoacuză Zeno, de ce n-am încercat și până acum să obținem ecouri radar de pe Phobos. A fost o mare neglijență.

— Nu te necăji, îl liniști Leon, am uitat de acest lucru din pricina piticilor de siliciu. Fii bun și dă-mi banda să calculez perioada ecourilor duble, dacă există așa ceva.

Primind banda, Leon s-a retras împreună cu Victor. N-am înțeles cauza acestei noi agitații. N-aveam idee cum putea ecoul dublu să provoace atâta îngrijorare. Ce-i interesant în asta? În acest timp trecură și ceilalți la aparatele lor. I-am urmat. La un telescop — căpitanul Zeno, la celălalt — Mark urmăreau evoluția lui Phobos, iar doctorul Ferry nota sârguincios rezultatele anunțate de ei. Aii se îndeletnicea cu radiotelescopul, măsurând

datele efectului Doppler. Phobos se apropia vertiginos de orizontul estic.

8. „Bobocul” pornește la drum

Prima serie de măsurători se încheiase. Colectivul nostru era adunat iarăși în sala de comandă.

— Potrivit calculelor, conchise Leon, în jurul lui Phobos, la 8 km distanță de suprafața lui, se rotește un corp având perioada de 5 ore și 33,3 minute.

— Rotirea se face exact la distanța lungimii razei lui Phobos, completă căpitanul Zeno.

— Or, aprecie Mark, natura nu creează orbite circulare atât de perfecte tocmai la această distanță.

— Așa este, confirmă Zeno.

— Înseamnă asta că în jurul lui Phobos se rotește acum nava piticilor de siliciu? întrebă doctorul Ferry.

— Să pornim pe urmele lor! exclamă entuziasmat Aii.

— Și eu sunt de părere ca în zori să pornim la drum cu nava amfibie, spuse căpitanul Zeno. Orbita lui Phobos se găsește la numai 6 000 km de suprafața lui Marte, distanță ușor de parcurs. Cu toate astea, adăugă el îngândurat, n-aș avea curajul să afirm că vom întâlni cosmonava piticilor noștri.

N-am prea dormit în noaptea aceea. Eram cu toții preocupați de noua posibilitate de a afla ceva în plus despre curioasele ființe pe care din ce în ce mai mult le bănuiam că ne sunt prieteni. În zori, imediat după încetarea vântului, Zeno, Mark și Aii se îmbarcară în mica cosmonavă și-și luară zborul spre Phobos.

Noi, ceilalți, parcă ne-am mai fi odihnit, dar n-aveam răbdare. Am pornit cu mașina spre apropiata pădure a plantelor marțiene, lăsându-l în „Seleniu” doar pe Victor.

Am ajuns tocmai în momentul când sub influența primelor raze solare ciudatele plante începuseră a se mișca. Deasupra vrejurilor tubulare apărea mai întâi câte un vârf ca de lance care creștea văzând cu ochii. Fenomenul în sine era interesant, dar faptul că se petrecea în același timp la toate plantele, cu precizia unei fracțiuni de secundă, îi dădea un aspect înspăimântător. Când vârfurile de lance, împinse parcă de un mecanism hidraulic, se înălțară până la 20–25 centimetri mișcarea încetă. Câteva minute toată pădurea încremeni, apoi,

ca la comandă, fiecare frunză, vârf de lance, se desfășură în lumina soarelui.

— Ia priviți! ne strigă Peter. Planta asta are și flori! Într-adevăr, printre frunze se vedea ceva de vreun centimetru mărime strălucind în culori aurii și albastre.

— Un boboc, nu-i așa? ne privi întrebător Peter.

Numai că, în clipa următoare, „bobocul” își luă tălpășița; umblă sprinten, cu cele patru piciorușe, pe uriașa frunză, apoi se așeză pe lăbuțele dindărăt și, ridicându-și-le pe cele din față în dreptul gurii, începu să molfăie ceva. Nu arăta nici urmă de teamă, deși ne aplecaserăm deasupra lui.

— Seamănă cu o insectă, spuse André.

— Mai degrabă cred că e o vertebrată, clătină din cap doctorul Ferry. Culoarea lui albastră-aurie, care face ape în lumină, provine de la blănița. Uitați-vă și voi!

— Trăiește probabil ca subchiriaș al plantei, spuse Leon. Cuibul s-ar putea să-l aibă în vrej.

Am urmărit un timp mișcările gândăcelului care se agita pe frunză, apoi, cu multă atenție, Peter rupse frunza și înfășură în ea micuța ființă. În timp ce el căuta o alta, noi ne apucarăm de săpat.

Era ideea doctorului Ferry să cercetăm cu atenție sporită solul din jurul rădăcinilor: după părerea lui, umiditatea mucilaginoasă nu rezulta dintr-un simplu proces chimic, ci era legată de prezența în sol a unor colonii de bacterii. Cu cât progresam în adâncime, sub stratul superficial de nisip încă rece, solul se încălzea tot mai puternic. Diferențele de temperatură nu le observam, desigur, prin palpare — purtam doar mănuși groase pe mâini —, ci cu ajutorul termometrelor. Nisipul afinat se dovedea un bun termoizolant, înmagazina excelent căldura produsă de plante. Deoarece analizele de laborator nu puteau fi făcute pe loc, scoaserăm din tina vâscoasă și lipicioasă bucăți potrivite acestui scop. Înaintam cu atenție pentru a nu vătăma rădăcinile. De la capetele acestora porneau spre adânc canale spiralate. Dintr-unul ieșise o gânganie identică cu cea găsită de Peter.

Soarele se cățărase binișor pe cer, când, încărcați cu o pradă bogată, ne-am întors pe „Seleniu”. De la Victor, aflarăm că în timp ce am fost plecați ne căutase Pământul, unde erau

așteptate cu nerăbdare rapoartele despre noile noastre descoperiri.

— Ce se aude în legătură cu Zeno? întrebă doctorul Ferry.

— Căpitanul a comunicat, răspunse Victor, că au reușit să coboare pe corpul ce zboară în jurul lui Phobos și să nu-i așteptăm înaintea înserării.

Timpul trecea încet. Ce vor găsi Zeno și însoțitorii lui? Ne-au informat că se și aflau în drum spre noi.

Toți șase pândeam cerul. Nu trecu multă vreme până când o dâră aurie semnală intrarea cosmonavei în straturile mai dense ale atmosferei marțiene. Peste câteva clipe se văzură fulgerările rachetelor de frânare. Sosiră. Dar, oricât eram de nerăbdători, am fost nevoiți să așteptăm până s-au dezbrăcat toți trei. Ne-am adunat, în sfârșit, în sala cea mare.

— V-ați întâlnit cu ei? a fost prima întrebare pe care i-am pus-o lui Zeno în momentul intrării.

— Răbdare, răbdare! zâmbi căpitanul. Apoi își începu informarea: corpul ce se rotește în jurul lui Phobos e un satelit artificial. Și încă unul similar aceluia pe care l-am descoperit odinioară în jurul Lunii. Deosebirea constă numai în faptul că nu emite niciun fel de semnale.

— Deși l-am asediat pe toate lungimile de undă, adăugă AU.

— Într-un cuvânt, nu e cosmonava cu care au plecat alaltăieri piticii noștri, spuse dezamăgit André.

— Nu, nu e, spuse Zeno. E un satelit artificial de formă sferică și, după toate probabilitățile, e mai vechi decât perechea lui din jurul Lunii. Efectele cosmice, micrometeoriții și materia cosmică prezentă acolo într-o proporție izbitor de mare i-au încercat mult învelișul. După părerea noastră, satelitul selenar și cel marțian sunt verigi ale aceleiași acțiuni coordonate.

— Este însă prea puțin probabil, interveni Mark, ca satelitul sferic să fi avut legături de telecomunicație cu cupola de pe Marte.

— Atunci, încotro și-a îndreptat semnalele cât timp i-au funcționat emițătoarele? întrebă Leon.

— Pe cât se pare, spre Pământ.

— Spre Pământ? am întrebat surprinși.

— Da, da, întări Mark, nu-i așa, Aii?

Aii dispăruse însă. Voiam să-l caut, dar căpitanul mă opri.

— Lasă-l că apare el singur. Abia aștepta să ne întoarcem. **A** adus cu el câteva lucruri care trebuie încercate.

— Ați pătruns în sferă? întrebă Victor.

— Da. N-a fost de loc ușor. Coborârea pe sferă a fost foarte grea, pentru că nu aveam de ce ne fixa. Am găsit, în cele din urmă, un ciot metalic de care am fixat nava. Apoi ne-am chinuit mult până când am găsit și-am deschis intrarea. A meritat însă efortul.

— Cum arăta pe dinăuntru? întrebă Victor. Seamănă cu interiorul cupolei?

— Foarte mult. Înăuntrul satelitului, la distanța de o jumătate de rază se încolăcește o conductă tubulară. Tot la o jumătate de rază de suprafața concavă a sferei se află un focar în care se adună razele solare. Aceasta e o nouă dovadă că într-adevăr valorifică energia solară.

— Am și încercat instalația, spuse Mark. Scotea niște scântei mari cât degetul.

— Dar ce a adus cu el Aii de acolo? l-am descusut pe Zeno.

— A găsit „benzi” magnetice similare acelora din cupolă; asta a adus. Una era foarte interesantă: un aparat cu o antenă aparte și care avea benzi de dimensiunile unui fir. Din pricina lui se frământă Aii atât de mult. Speră să găsească înregistrat un mesaj, pe care l-ar putea descifra. Acest lucru ar fi foarte important pentru noi, deoarece pe drum am ajuns la concluzia că satelitul n-avea altă menire în afara transmiterii de semnale. Repeta semnalele înregistrate pe o bandă cu mers infinit. Iată de ce ar fi bine să aflăm ce fel de informații putea să transmită.

între timp apăru și Aii, în brațe cu aparatul mai greu de jumătate de chintal[4], care, însă, aici pe Marte, bineînțeles că nu cântărea nici 20 kg.

— Ia, fiți atenți! spuse el așezând aparatul pe masă. Voi derula mai întâi ceea ce am găsit acum, apoi ceea ce am înregistrat pe Lună.

Ne-am îndreptat privirile asupra ecranului, veghind jocul ritmic al liniilor și al culorilor. Am observat îndată fără alte explicații că, până la un moment dat, cele două grupuri de semnale sunt absolut identice: apoi semnalele de pe Phobos se repetă, pe când cele de pe Lună au un șir în plus de semnale.

— Derulează acum numai seria aparte, exclamă Mark pe neașteptate.

— Foarte bine, făcu satisfăcut Aii, ești pe urme bune, Mark. Șirul comun de semnale era construit într-o ordine evident logică; în schimb, partea care aparținea în plus grupării înregistrate pe Lună nu arăta niciun fel de ordonare.

— Ei, atunci fiți foarte atenți, spuse Aii. Puteți să vă închideți ochii, dar să vă concentrați atenția!

— Ce idioțenie mai e și asta! se burzului Victor.

— Rezistă și tu câteva minute fără să meliți, predicatorule! îl tachină Aii. Voi trece acum emisia pe variatorul de frecvență, coborând totodată lungimea de undă la 9,3 microni. Uite așa. Fiți însă foarte atenți! Pornesc.

Nu vedeam și nu auzeam nimic, dar mă invadă o senzație îngrozitoare de neliniște, un fel de nervozitate alarmantă. Mi se strângea gâtul, abia mai respiram, aveam impresia unui vis abracadabrant.

— Încetează! strigă doctorul Ferry. E insuportabil ceea ce faci!

— Nu-i așa! ne privi Aii biruitor. Opri aparatul, dar imediat îl porni iarăși.

După cele câteva clipe de ușurare, sentimentul chinuitor al unor sumbre presimțiri ne invadă din nou.

— Nu te juca cu noi! strigă doctorul Ferry aproape scos din fire.

— Nu mă joc, răspunse Aii cu seriozitate. Acest lucru ni se comunică prin semnalele benzii. *Acesta e* mesajul lor.

9. Lumini roșii pe cer

În timpul funcționării aparatului am resimțit cu toții aceeași nervozitate plină de teamă.

— Încearcă să schimbi poziția variatorului de frecvență, spuse căpitanul Zeno.

Aii suci comutatorul. Acul indicator se târî spre lungimile de undă mai scurte. Deși resimțeam încă furnicarea aceea în membre, tăria și efectul ei paralizant se reduceau necontenit.

— De unde ai ajuns la concluzia că trebuie să recepționezi tocmai pe lungimea de 9,3 microni? întrebă Andre.

— Pur și simplu de acolo că aparatele din cupolă lucrau pe această lungime de undă.

— Formidabil! exclamă Mark. Piticii ăștia cunosc legea wien, ba mai mult, știu s-o și aplice, să ne-o aplice nouă, pământenilor! E formidabil, dacă vă spun!

Căpitanul Zeno schiță un gest să-l mai astâmpere, dar rămase cu mâna la jumătatea drumului.

— E într-adevăr formidabil, spuse încet, după o scurtă pauză. În conformitate cu legea radiațiilor, lungimea de undă de 9,3, mai precis de 9,48 microni, corespunde unei radiații care are temperatura de 310 grade Kelvin, respectiv 37 grade Celsius, egal deci cu temperatura corpului omenesc. Aceasta e lungimea undelor de rezonanță ale organismului nostru: or, ființele acelea cunosc acest lucru. Ne-or fi studiind de multă vreme.

— Așa devine clar și motivul care le-a determinat să fugă de noi, adăugă Mark.

— Care ar fi motivul? întrebarăm curioși.

— Faptul că infrarazele laser emise de Aii au provocat rezonanță în temperatura corpului lor.

— Aceasta putea să le și ucidă, spuse doctorul Ferry.

Tăcurăm cu toții. Aii stătea jenat lângă aparatul său.

— De ce-ți faci reproșuri? îl liniști căpitanul Zeno. N-aveai de unde ști... apoi, fără această întâmplare, ar fi putut trece ani până am fi descoperit legătura dintre cele două fenomene. Un lucru este acum limpede: semnalele ne erau adresate nouă, pământenilor. Iar cu șirul de semnale în plus voiau să ne atragă atenția asupra vreunui pericol, a vreunei stări de lucruri amenințătoare.

— Dar asupra căreia? întrebă Leon.

Schimbam priviri întrebătoare și iarăși Mark s-a încumetat să-și exprime primul ideea.

— Asupra astrului de antisubstanță!

Ne părea neverosimilă presupunerea, era prea îndrăzneață. N-a protestat totuși nimeni, dar îndoiala se vedea pe fețe. Mark însă nu-și pierdu cumpătul și începu să-și expună argumentele:

— Din temperatura scăzută a corpului lor rezultă că, în raport cu Pământul, planeta lor se află, probabil, la o distanță considerabil mai mare față de Soare. Ei trăiesc deci undeva la marginea zonei exterioare a sistemului planetar. De acolo — și acest lucru este evident — puteau să detecteze mai devreme apropierea corpului din antimaterie. Tehnica lor e mult mai

avansată decât a noastră, ceea ce le-a permis să descopere mai rapid primejdia, dar să ne și avertizeze asupra ei.

— Numai că noi am fost orbi și surzi față de semnalele lor, spuse Leon. Poate să ne fie rușine.

Victor își privi nesigur prietenul:

— Gândești serios ce spui, Leon? Glumești, poate.

— Nu glumesc. Mark m-a convins.

Ne-am întors privirile spre căpitanul Zeno, din partea căruia așteptam un ultim cuvânt hotărâtor.

— Coincidența atât de perfectă a cifrelor nu poate fi întâmplătoare, spuse căpitanul. Am măsurat efectul semnalelor pe pielea noastră, n-avem motive de îndoială. Cred că Mark a nimerit esența problemei. Sistemul informațional care să stabilească legătura între ființele gânditoare dezvoltate pe diversele planete din Cosmos în condiții diferite nu poate fi vorbirea. Limbajul comun al Cosmosului poate fi numai fizica.

— Și biofizica, adăugă doctorul Ferry.

— Aici mai șchiopătează, totuși, ceva, se încăpățână Victor. Dacă voiau să ne înștiințeze despre sosirea corpului de antimaterie, de ce lipsesc de pe benzile satelitului artificial al lui Phobos semnalele menite să ne prevină asupra primejdiei?

— Pentru că acest satelit e mult mai vechi decât cel din jurul Lunii, spuse căpitanul Zeno. Acesta s-ar putea să fi rămas de pe timpul când piticii de siliciu au călătorit pentru? Prima oară în zona interioară a sistemului planetar. Pe vremea aceea probabil că nu se cunoștea nici urma obiectului de antimaterie, iar scopul lor a fost doar stabilirea legăturii cu noi.

Suita argumentelor ne convinsese pe toți asupra justeței concluziilor lui Mark. Emoțiile zilei nu se sfârșiseră însă aici, Leon ne comunică și el descoperirile lui.

— Cât ați fost pe Phobos, îi spuse lui Zeno, din analiza diferitelor date, am stabilit următoarele: pe baza măsurătorilor voastre, satelitul artificial, descriind o orbită circulară, se rotește în jurul lui Phobos la înălțimea de 8 km, adică la distanța razei lui Phobos. Timpul de rotire este de 333,3 minute, de unde rezultă fără niciun echivoc că, în cifră rotundă, masa lui Phobos este de 6 trilioane de tone; densitatea sa e de trei ori mai mare decât a apei. Se răstoarnă deci definitiv acea presupunere

fantastică potrivit căreia Phobos ar fi o sferă goală în interior, un fel de satelit artificial — operă a ființelor raționale de pe Marte.

— Dar cum rămâne cu scăderea vitezei lui? intervenii. Eu. Acest fenomen încă nu și-a găsit explicația.

— Ba da, și-a găsit-o, răspunse Zeno. În timpul călătoriei de azi am găsit că densitatea materiei în regiunea lui Phobos este de 3.1018 grame pe centimetru cub. De aici rezultă că satelitul se deplasează într-un spațiu care exercită o influență de frânare, ceea ce determină misteriosul fenomen de mult observat al restrângerii orbitei.

Eram satisfăcuți. Singur Peter ședea retras într-un colț.

— Ai vreun necaz, Peter? trecu lângă el căpitanul Zeno.

— Nimic, dar am și eu ceva în tolbă.

Atunci ne-am dat seama că Zeno și cei care au fost cu el nu aflaseră încă despre marea descoperire a lui Peter. I-am călăuzit îndată în camera-terrariu și le-am arătat micile gângănii albastre-aurii. Suportau bine dispuse captivitatea: ședeau pe fundul vaselor de sticlă, ca veverițele, și mozoleau ceva.

— Și abia acum ne spuneți? bătu Zeno din palme. Să organizăm repede o emisiune televizată despre ele. Va face o mare senzație pe Pământ.

*

Ființele de siliciu se depărtaseră mult de Marte. Pentru a ocoli zona asteroizilor, nava lor se ridica tot mai mult deasupra planului eclipticii.

Cei trei discutau.

Zen: Ne-au înțeles oare?

Yno: Sunt sigur că nu.

Xin: Au o tehnică avansată.

Zen: Au frânat singuri corpul din antisubstanță.

Yno: Sacrificând o cometă.

Xin: Cu o sută de perioade în urmă nici noi n-am fi fost în stare să facem altceva.

Yno: Trăiesc doar în regiunea luminii.

Zen: Sunt mai bogați decât noi în acest domeniu.

Yno: Sunt surzi față de undele mai lungi.

Zen: Trebuie să ne acomodăm lor.

Yno: Sunt mâncători de carne…

Xin: Nu-i un criteriu de ierarhizare: au o altă situație cosmică.

Yno: Trebuie să ne ținem departe de ei.

Xin: Sunt singurii noștri frați cosmici.

Zen: Trebuie să căutăm stabilirea legăturii cu ei pe calea luminii.

*

Potrivit planurilor inițiale mai aveam de stat pe Marte două săptămâni. Colegii mei nu porniseră la drum pe bordul lui „Seleniu” numai pentru a face descoperiri neașteptate, dar și pentru a realiza un program de cercetări. În fiecare dintre domeniile lor de activitate se întâlneau numeroase probleme științifice a căror rezolvare cerea un orizont mai larg decât acela pe care-l putea asigura Pământul. Materia terestră, viața terestră nu reprezintă o colecție de modele ale variațiilor posibile în Cosmos, ci doar o singură variație din infinit de multe.

Folosind încărcături de explozivi cu diferite puteri, grupul lui Peter declanșa cutremure marțiene și urmărea undele reflectate de straturile străfunde. Au ridicat și o turlă de foraj care scotea din adâncimi substanța scoarței marțiene.

La bordul micii cosmonave, căpitanul Zeno cerceta și fotografia suprafața planetei. Strângea datele pentru întocmirea hărții areografice.

Pentru grupul doctorului Ferry viața marțiană primea o imagine tot mai clară. Așezară bacteriile și plantele aduse cu ei în condițiile de viață ale lui Marte și urmăreau schimbările înregistrate, puterea lor de acomodare aproape de necrezut.

Munceau uneori și noaptea. Analizele de spectroscopie astronomică, unde se cerea un timp îndelungat de expunere, erau făcute de căpitanul Zeno tot în cursul nopților. Obținea imagini mult mai frumoase și mai clare decât cele realizate de pe sateliții artificiali ai Pământului. Atmosfera marțiană era atât de rarefiată și de lipsită de impurități încât fotografiile astronomice erau de o fidelitate practic totală.

într-o seară stăteam singur în camera de comandă și puneam ordine în însemnări. Ultimele zile trecuseră în liniște și calm, așa că puteam să mă apuc de redactarea notelor mele de drum.

Căpitanul Zeno intră pe neașteptate:

— Nu l-ai văzut pe Mark? mă întrebă febril.

— Nu, nu l-am văzut. Cred că e la Aii, i-am răspuns. Dar de ce ești atât de nervos?

— Caută-l pe Mark și veniți la mine, spuse grăbit și se întoarse cu pași repezi în camera de observații.

Peste câteva clipe l-am ajuns din urmă. Îl priveam întrebători, dorind să aflăm de ce ne-a chemat. N-am observat nimic deosebit în jurul său.

— Așteptați, spuse el. Așezați-vă și fiți atenți.

N-a trebuit să așteptăm mult până când în bezna nopții marțiene străfulgeră o lumină roșie nemaivăzută.

— Ce-a fost asta? întrebă Mark.

— Nu știu, dar a fost cea de-a treia…

— În atmosfera asta rarefiată nu poate să fulgere, nu-i așa?

— Nici vorbă. Nu există atâția nori care să acumuleze cantitatea de electricitate necesară unor asemenea descărcări.

Lumina roșie străfulgeră în clipa aceea din nou.

— Nu-i fulger, repetă Mark. Are lumina dispersată fără o sursă centrală.

— Tocmai de aceea mi s-a părut stranie și te-am chemat.

Mark rămase pe gânduri. Între timp văpaia roșie lumină iarăși cerul.

— Nu poate fi vorba, spuse Mark, decât de o formă de manifestare necunoscută a stării plasmatice. Este poate chiar o consecință a atmosferei atât de rarefiate. Nu este exclus ca în timpul zilei energia radiantă a Soarelui să ionizeze moleculele atmosferei, iar acești ioni să se reunească într-un fel în timpul nopții. Dar fenomenul n-a fost observat până acum, ceea ce contrazice o astfel de posibilitate. Desigur, poate avea o cu totul altă cauză. N-am nicio idee.

Am urmărit toată noaptea fulgerele roșii. Zeno și Mark fabricau tot felul de ipoteze, dar niciuna nu era cât de cât acceptabilă. Au trecut încă două nopți și tot nu ne-am apropiat de dezlegarea misterului. Sosi și ziua plecării.

— N-am putut stabili cauzele acestor fulgerări. Ar trebui să ne întoarcem pe Marte pentru a continua observarea lor, răspunse Mark.

— Poate că sunt vizibile și de pe Pământ, răspunse Zeno.

— Crezi?

— Așa presupun, răspunse îngândurat căpitanul.

îndrăgisem priveliștile deluroase atât de liniștitoare de pe Marte. Despărțirea de ele era dureroasă. Ceasul plecării a bătut însă — trebuia să pornim.

IV MISTERUL FULGERELOR ROȘII

1. Plantele marțiene pe Pământ

Deși trecuseră săptămâni de la întoarcerea noastră, n-am mai detectat pe Pământ misterioasele străfulgerări roșii. Cu toții, până și Mark, am ajuns la concluzia că fenomenul fusese doar o manifestare încă necunoscută a atmosferei marțiene. Singur căpitanul Zeno ținea morțiș la ideea lui inițială și aștepta cu răbdare să fie confirmată de noi evenimente.

Prelucrarea și sistematizarea datelor culese în călătoria marțiană silise pe cei șapte cercetători ai lui „Seleniu" să se împartă în câteva grupuri. De fapt, căpitanul Zeno era comandantul nostru numai cu prilejul călătoriilor, dar îl îndrăgisem și-l stimam într-atât încât rămăsese conducătorul nostru și pe Pământ. Chiar de ne despărțeam, ajungând adesea la mii de kilometri unul de altul, el găsea prilejul să ne întâlnim, să fim din nou împreună, ca să afle fiecare despre rezultatele celorlalți.

Atenția cea mai mare era acordată activității pe care o desfășura grupul doctorului Ferry. Acest grup studia plantele și insectele aduse de pe Marte. Strânseseră o colecție bogată. În ultima zi, Peter găsise niște plante care se asemănau mai ales cu lichenii tereștri. Pe un platou înalt, stâncos, ele se ascundeau prin crăpături și adâncuri. Aveau o mare capacitate de adaptare și o rezistență impresionantă: suportau deopotrivă căldurile amiezelor toride, ca și frigul paralizant al nopților marțiene și se prindeau atât de puternic cu rădăcinile de stânci încât rezistau cu ușurință furtunilor ce se stârneau la înserare și-n zori.

Fără excepție, plantele marțiene se simțeau excelent pe Pământ. Prima surpriză ne-au făcut-o coloniile plantelor asemănătoare lichenilor: sub influența climei terestre, s-au înmulțit vertiginos pe stâncile. Golașe și creșteau exuberant. La început nici nu voiam să-i dăm crezare doctorului Ferry, dar el ne urcă într-un elicopter și peste câteva minute avurăm prilejul să ne convingem cu propriii noștri ochi că regiunea stâncilor carstice[5] din jurul laboratorului era acoperită peste tot de covorul verde-albastru al lichenilor marțieni.

Am aterizat într-un loc unde terenul se înclina în pantă lină. Solul era atât de moale sub tălpi de parcă am fi umblat pe o spumă de masă plastică. André ne arătă cât de mult crescuseră micile formații tubulare cu ajutorul cărora planta înmagazina puțina apă pe care o putea extrage din atmosfera lui Marte. În jurul Pământului apa se găsește din belșug, până și la înălțimea de 3 000–4 000 de metri, ceea ce stimula coloniile de licheni să acumuleze cantități cât mai mari de umezeală pentru timpul secetos. Eram convinși că în aerul terestru, destul de umed, de care dispuneau în permanență, rezervoarele de apă ale plantelor vor regresa, rămânând la mărimea cerută de necesitățile obișnuite. André se entuziasmă în fața lichenilor ce creșteau atât de impetuos.

— Închipuiți-vă ce posibilități se ascund aici! se apucă el să ne explice. În câțiva ani toate întinderile golașe carstice ale Pământului pot fi populate cu ele. Și asta încă nu-i nimic! Se aplecă și scoase câțiva licheni cu rădăcină cu tot: Priviți aici!

Aproape de necrezut, sub acțiunea acizilor secretați de. Licheni, materia dură, stâncoasă, se descompusese într-un timp atât de scurt. Vrejurile se îngroșaseră în sol și convergeau spre niște tuberculi din care porneau în toate direcțiile rădăcini pilifere.

— Știți ce se găsește în tuberculii aceștia? Un șir de azotați și de hormoni stimulatori, neproduși de plantele terestre, dar care grăbesc creșterea acestora. Am realizat câteva experiențe de laborator și, deși sunt încă la început, pot să vă spun că am obținut rezultate uluitoare.

— Ce vorbești! spuse căpitanul Zeno. Ne poți da câteva exemple?

— Timpul de coacere a griului s-a redus la jumătate.

— Acest lucru ar însemna, întrebai, că de pe aceeași suprafață am putea strânge două recolte?

— Nu pretutindeni, interveni doctorul Ferry. Doar în locurile unde există căldura necesară coacerii boabelor în amândouă perioadele de recoltare.

— Eu am aclimatizat lichenii pe sărături, se amestecă în vorbă și Peter. S-au dezvoltat foarte bine și acolo. Uimiți, prietenii mei agronomii au prezis că în decurs de câteva luni compoziția solului se va ameliora într-atât încât vom. Putea semăna

săraturile până și cu porumb. Eu m-am gândit însă la altceva… îl privirăm cu toții curioși. Le-am propus să-i semănăm cu diferite plante folositoare: într-o parcelă licheni, într-alta grâu, apoi din nou licheni, alături porumb și așa mai departe. Presupun că-n acest caz se va asigura o cantitate mare de umezeală în sol chiar în condițiile cele mai secetoase, așadar plantele sensibile la secetă se vor putea dezvolta excelent.

— E foarte probabil, spuse André, ba, mai mult, e chiar sigur. Lichenul acesta are calitatea de a-și extrage din aer întreaga cantitate de apă, pe care o prelucrează apoi în tuberculii din sol. Mai simplu, aș spune că fiecare mănunchi de licheni constituie câte o stație de pompare care pompează necontenit apă și azot din aer în sol.

— Păi, atunci ar putea fi încercate și în pustiuri, propusei. *Acolo* ar fi cu adevărat folositoare.

— Acolo nu rezistă, interveni Peter. Îi acoperă îndată nisipul și se sufocă. Adu-ți aminte că nici pe Marte nu se găseau nicăieri în nisip, ci doar pe terenuri stâncoase.

— Pentru pustiuri pregătim altă surpriză, zâmbi misterios doctorul Ferry.

— Ce anume? îl privi întrebător Zeno.

— Mulțumiți-vă deocamdată cu atât! Suntem încă la începutul experiențelor. Așteptați și voi sfârșitul lor. Spune-ne, mai bine, ce se aude cu fulgerele roșii?

— De atunci nimic nou. Le așteptăm reapariția.

— Ești sigur că sunt vizibile de pe Pământ?

— Absolut sigur. Am fost între timp să cercetez documentația Institutului meteorologic, de unde am extras toate datele referitoare la așa-zisele fulgere uscate. Din informațiile obținute rezultă că de ani de zile au fost observate fulgere care sunt mult mai puternice, mai orbitoare chiar decât obișnuitele fulgere uscate. Aceste erupții luminoase se repetă la intervale regulate. Potrivit calculelor mele, pot avea loc din zi în zi.

în seara aceea, toți opt ședeam în grădina observatorului. Era o seară plăcută, în aer plutea o mireasmă ușoară de petunii și mixandre. Eram bine dispuși. Discutam despre călătoriile cosmice pe care le-am făcut, despre amintirile legate de ele. Cel mai gălăgios fusese, desigur, și de astă dată guralivul de Victor, predicatorul nostru bărbos.

Nu trecuse încă de miezul nopții când cerul deasupra noastră se lumină orbitor. Ca de atâtea ori, căpitanul Zeno avusese și acum dreptate! Ne puse îndată pe toți la treabă. Mie îmi reveni sarcina să-l ajut pe Mark la fotografierea spectrelor de lumină.

Până la proximii erupție a străfulgerărilor roșii au trecut trei ore, de îndată ce văpaia s-a stins, am scos placa foto grafică din aparat și am developat-o. Ne-am așteptat să obținem un spectru mai puternic în banda lată a culorii roșii, dar ne-am înșelat: obținusem o singură linie intensă.

— Ce-i asta? întrebă contrariat Mark.

— Aparatul acesta ne dă un spectru scurt, răspunse Zeno. Nu poate fi utilizat pentru stabilirea exactă a lungimii de undă.

— Oricum, însuși faptul că roșul fulgerului constă dintr-o lumină de o singură lungime de undă este de-a dreptul fantastic!

— Ai dreptate. Se pare că avem de-a face cu un fenomen cu totul ieșit din comun.

în nopțile următoare am muncit febril. Marele spectroscop fusese montat pe telescopul cel mai puternic al observatorului și ca bază de comparație fotografiasem pe aceeași placă și spectrul uneia dintre stelele cele mai strălucitoare de pe cer: Capella. În decursul unei nopți aveau loc mai multe izbucniri luminoase, dar le-am fotografiat pe toate; este o lege nescrisă a astronomiei ca oricare fenomen ceresc să fie fotografiat cel puțin de două ori. Chiar și numai pentru faptul că placa poate avea defecte de fabricație, care să alterneze imaginea fenomenului sau chiar să anuleze observația.

Pe imaginea mărită a spectrelor se putea măsura foarte bine lungimea de undă de 6 565 de angstromi, tot atât cât măsoară linia alfa a hidrogenului.

Zeno căuta în domeniul astronomiei, iar Mark în cel al fizicii cazuri similare, pentru a înțelege un fenomen în care lumina provenită de la un corp ceresc să constea dintr-o singură lungime de undă, adică să fie perfect monocromatică.

— În orice proces fizic de la ciocniri mecanice până la radioactivitate, spuse Mark, atomii de hidrogen trebuie să se găsească în diferite stări energetice. De aici concluzia: în spectrul radiațiilor emise de hidrogen ar trebui să fie prezente multe linii spectrale. Dar ce fel de procese ar putea „filtra”

energia, lăsând hidrogenului numai pe aceea care corespunde liniei alfa?

— Eu am mai văzut un asemenea caz, spuse căpitanul Zeno.

— Unde? Când?

Zeno secase zece plăci fotografice și le puse în fața noastră.

— Ia priviți-le! Sunt imagini ale Soarelui…

Le luarăm la rând, fără să pricepem ceea ce voia să ne arate căpitanul.

— Le-am mai văzut, spuse Mark nerăbdător. Sunt toate la fel: spectre ale luminii solare.

— Bine, bine. Uitați-vă la toate!

Ultima placă îi atrase lui Mark luarea-aminte. O cercetă în repetate rânduri și o compară cu celelalte.

— Da, a fost probabil realizată cu prilejul unei erupții solare, când liniile hidrogenului se intensifică.

— Se poate, dar studiază cu atenție toate liniile hidrogenului!

Mark luă o lupă și cercetă îndelung printre multiplele benzi întunecoase pe acelea care aparțineau hidrogenului. Eu îl priveam cu atenție, deși nu prea înțelegeam ce fel de secrete, explicații s-ar fi putut ascunde printre liniile respective.

— Colosal! sări Mark în picioare cu obișnuitul său avânt. Păi, ăsta-i spectrul fulgerului roșu!

— Întocmai!

— Cum l-ai obținut?

— La fel ca și pe celelalte. Zeno porni să se plimbe îngândurat prin încăpere. Această imagine o am de mult. N-am pomenit până acum de ea pentru că o vreme am considerat-o rezultatul unei întâmplări sau că provine dintr-un defect al plăcii. În prima clipă avusesem, ca și tine, impresia c-am reușit să prind protuberante extrem de puternice, o erupție extraordinară. În curând s-a constatat însă că în momentul expunerii n-a avut loc nicio erupție și chiar de ac fi avut loc linia roșie tot nu putea fi pricinuită de aceasta, deoarece era explicabilă dispariția celorlalte linii ale hidrogenului.

— Mai ții minte când s-a făcut expunerea? întrebă Mark.

— Îmi amintesc foarte bine. Acum trei ani, chiar în preajma expediției pe Lună. Pe plicul plăcii am consemnat timpul cu precizia secundei.

Mark își notă datele, apoi îşi luă rămas bun. Plecase la serviciul de documentare al Institutului meteorologic, iar a doua zi depuse pe biroul lui Zeno noi date uimitoare: în timpul înregistrării inexplicabilei imagini, stațiile de observații situate la antipozi semnalaseră izbucnirea fulgerului roșu.

— Ce spui de asta? întrebă triumfal.

— Îmi confirmă presupunerile.

— Dar asta nu-i totul. Datele mai arată și faptul că frecvența ciudatelor fenomene denumite „fulgere uscate" are un maxim la fiecare jumătate de an. Punând constatările într-o anumită ordine, am remarcat că în timpul minimelor izbucnirile au loc numai în zori și reapar în a doua parte a nopții, pe când în timpul maximelor sunt vizibile în tot cursul nopții; mai târziu, aceste izbucniri se văd doar în prima parte a nopții și-n sfârșit exclusiv în orele înserării. Urmează apoi timp de câteva luni o perioadă de repaus complet.

— E foarte interesant. Ce păcat că n-am dat până acum peste datele acesteia. Ceea ce ai înșirat este descrierea tipică a vizibilității unei stele. În perioade asemănătoare pot fi văzute și planetele exterioare.

— Încă ceva. Expunerea ta s-a înregistrat în timpul unui maxim. Or, acest lucru dovedește faptul că izvorul luminos nu poate fi în magnetosferă.

— Ai dreptate. Pe două puncte opuse de pe Pământ se pot remarca simultan numai fenomenele care au loc în zona exterioară a planetelor mari.

2. Aureola lui Neptun

Din această clipă, căpitanul Zeno și Mark se străduiră din toate puterile să dezlege enigma misterioaselor străfulgerări roșii. Mark aduna în continuare datele observațiilor terestre; Zeno sistematiza informațiile sateliților artificiali și ale stațiilor automate instalate pe Lună, confruntându-le cu propriile lui observații. La cererea sa, unul dintre sateliții artificiali care urmau să fie lansați fusese prevăzut cu o instalație de recepție ce putea fi orientată în mai multe direcții. Se dovedi în curând că atunci când Mark sesiza izbucnirea luminii roșii satelitul artificial nu semnala nimic. La fel se petreceau lucrurile și cu stația automată amplasată pe Lună.

între, timp ne mâhnise pieirea „insectelor” aduse de pe Marte. Întâmplarea aceasta ne readună pe toți la căpitanul Zeno. În drum spre casă, gângăniile se simțiseră foarte bine pe „Seleniu”. Le priveam adesea prin clopotul de sticlă. Ajunși pe Pământ, am primit vizita a numeroși savanți care ne admirau insectele și începuseră să le studieze sistematic. Această activitate era îndrumată de doctorul Ferry. Luni de-a rândul nu s-a întâmplat nimic deosebit, și deodată micuțele vietăți au fost cuprinse de o moleșeală ciudată. O maladie necunoscută le provoca o bizară tulburare nervoasă; după câtăva vreme, în decurs de o singură zi, au pierit toate.

Doctorul Ferry le făcu autopsia. Analiza histologică a dovedit că moartea le-a fost provocată de agenți patogeni tereștri.

— Cred, spuse André, că greșeala s-a produs atunci când n-am sterilizat cu suficientă grijă pompele de aer cu ajutorul cărora le cream sub clopot o atmosferă marțiană. E limpede că organismul lor n-avea nicio putere de rezistență împotriva virusurilor terestre…

— După cum nici noi n-am fi avut împotriva agenților patogeni de pe Marte, adăugă doctorul Ferry.

În clipa aceea ne-am dat seama că și noi, la cea mai mică imprudență, am fi putut pieri foarte ușor pe Marte. Biosfera planetei ne prilejuise descoperiri captivante, dar ea ne înconjurase și cu pericolul unor boli necunoscute. De aceea, pieirea acelor insecte, în afara mâhnirii pe care ne-o pricinuise, constituia și un avertisment serios: fiecare expediție cosmică trebuia să asigure aplicarea severă a celor mai eficace măsuri profilactice.

— Am și o veste îmbucurătoare, reluă doctorul Ferry. Experiențele din deșert progresează satisfăcător. Am plantat în Sahara vrejurile marțiene. Până acum au atins înălțimea de 3–4 m și continuă să se dezvolte. Întrucât n-am folosit îngrășăminte, iar parcelele n-au fost irigate, creșterea amintită s-a obținut în condițiile obișnuite de deșert. Există deci posibilitatea fertilizării pustiurilor.

— Planta însăși poate fi utilizată la ceva?

— Până acum, răspunse André, i-am cercetat mai atent doar vrejul. Rezistă la o presiune de 15–16 atmosfere, fiind asemănătoare celor mai solide țevi de cazan, și în același timp

sunt elastice că oțelul. Substanța ei de bază e celuloza, așa că poate fi valorificată excelent și ca materie primă. Nici nu putem evalua azi bogăția pe care deșerturile o vor aduce Pământului când îl vor aproviziona cu celuloză și cu alte substanțe complexe gata elaborate și utile pretutindeni, începând de la șantierele de construcții până la industria constructoare de mașini.

— Spune-ne ceva și despre frunze, interveni Peter.

— Despre ele știu încă puțin. E sigur că sintetizează substanțe inexistente în plantele terestre. Or, acest lucru deschide chimiei perspective cu totul necunoscute.

Aceste rezultate bune ne însuflețiră pe toți. Așadar, o planetă poate ajuta nemijlocit viața altei planete. Cercurile științifice negaseră vreme îndelungată această posibilitate, dar acum existau dovezi incontestabile. Rezultatele experiențelor efectuate de grupul doctorului Ferry au, fost primite cu entuziasm nu numai de noi, ci de întreaga opinie publică mondială, în rândul oamenilor se dezvolta tot mai puternic o concepție cosmică: Pământul înceta să mai fie o lume izolată; devenise limpede pentru oricine că Marte e cu adevărat vecina noastră, că, în ciuda condițiilor fizice diferite, viața ce s-a dezvoltat acolo nu ne este complet străină.

Toată după-amiaza o petrecusem cu trecerea în revistă a posibilităților oferite omenirii de cultivarea plantelor marțiene. Se lăsa înserarea când Aii, tăcut până atunci, luă și el cuvântul:

— Nu vă supărați, dar acum aș dori să vă arăt cu totul altceva. Întinse pe masă câteva benzi lungi de hârtie pe care se deslușea desenul unor curbe sinusoidale cu diferite variații. Ia priviți-le.

— Ce sunt astea? întrebai.

— Sunt semnale. Le-am recepționat la radiotelescop venind din direcția, lui Neptun…

— De unde? exclamă Zeno cu viu interes.

— Din direcția lui Neptun.

— Pe ce lungime de undă?

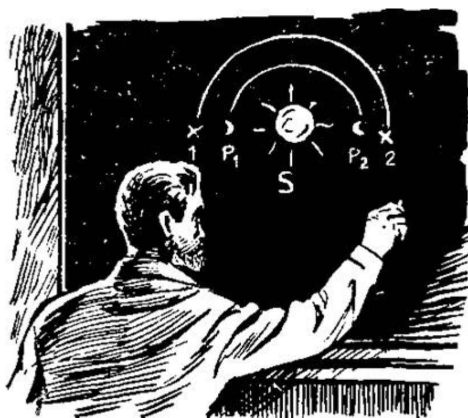
— Pe banda de douăzeci și unu de centimetri.

Căpitanul Zeno și Mark schimbară o privire.

— Fulgerele roșii, șopti Mark.

— Nu ne explici și nouă? încercă să-l descoasă doctorul Ferry.

— Așteaptă! spuse căpitanul Zeno, îndreptându-se spre tabla din capătul sălii; luă o cretă și desenă figura de mai jos:

După ce termină desenul începu să explice:

— Undeva, în spațiu, există un izvor de lumină care izbucnește din când în când și pe care să-l notăm cu X. Aici se găsește Pământul, pe care l-am notat cu P, iar aici, în centrul S, e Soarele. Să presupunem că izvorul luminos e o stea. Da, dar în acest caz străfulgerările ar trebui să vină totdeauna dintr-un singur sens, ceea ce ar însemna că, în linii mari, ar fi vizibile timp de o jumătate de an, și anume atunci când sursa de lumină ar fi tocmai în opoziție cu Soarele și cu Pământul. Această situație am notat-o cu Xi și Pi. În acest caz, la noi e sfârșitul verii, începutul toamnei; fulgerele roșii pot fi observate din momentul înserării până-n zori, adică în tot cursul nopții.

— Până aici e clar, spuse doctorul Ferry.

— Da, dar după o jumătate de an Pământul se află în cealaltă parte a Soarelui; la noi, în Europa, este atunci sfârșitul iernii, începutul primăverii. Am notat cu Pa această poziție a Pământului. Ce crezi, se adresă Zeno doctorului Ferry, fulgerul roșu poate fi văzut și în aceste condiții, adică în cursul nopților de sfârșit de iarnă?

Ferry privea nesigur spre tablă.

— În principiu nu, răspunse el. Atât Soarele, cât și poziția Pământului împiedică observarea izvorului luminos.

— Ai dreptate, dar, potrivit ultimelor cercetări făcute de Mark, străfulgerările roșii au fost remarcate și în aceste condiții. Or, așa ceva nu e posibil decât în măsura în care izvorul luminos, și Zeno își plimbă degetul pe semicercul exterior până la punctul Xi**,** se mută pe partea opusă a boitei cerești.

— Înseamnă că este o cometă ori o planetă.

— Te apropii de dezlegare, Ferry. Aș vrea să-ți mai spun ceva. Izbucnirea fulgerelor roșii a fost văzută pentru prima oară acum optzeci de ani. S-a observat atunci că în nopțile de sfârșit de iarnă și de început de primăvară acele străfulgerări se manifestau din momentul înserării și până în zori. După observațiile noastre, acum intrăm din nou într-o asemenea perioadă.

— De aici concluzia, se amestecă în vorbă Victor, că izvorul de radiații este un corp ceresc cu perioada de revoluție de aproximativ 160 de ani.

— Așa este. Acum ți-a mai rămas să ne spui care este acest corp ceresc.

— Nu sunt astronom, răspunse șovăind Victor, dar cred că ar putea să fie una dintre planetele mari, îndepărtate.

— E Neptun! exclamă Aii.

— Da, e Neptun, confirmă căpitanul Zeno. Perioada lui de revoluție este de aproximativ 165 de ani, deci cam cât aceea a modelului nostru teoretic.

Mark, care tăcuse până acum, interveni și el în discuție:

— E foarte clar tot ce-ați spus, dar este de-a dreptul absurd să presupunem că Neptun ar avea un asemenea izvor de lumină. Suprafața lui e înconjurată de un strat de nori format mai ales din metan; această atmosferă mai conține hidrogen și amoniac în stare moleculară. Or, o asemenea pătură de nori trebuie să absoarbă orice lumină pornită de la suprafață.

— Posibil. Dar poate că izvorul luminos nu se află la suprafața ei, ci undeva în atmosfera planetei sau chiar în afara ei.

— Vezi, așa ceva mi-aș putea imagina mult mai ușor. Stătu câteva clipe pe gânduri, apoi sări brusc din fotoliu. Știi ce mi-a trecut prin minte?

— Îţi amintești că între străfulgerări există uneori pauze mai mari. Ne-am gândit mai întâi că poate datele statistice sunt incomplete. Dar, întrucât pauzele acestea se repetă cu o

anumită regularitate, am ajuns la concluzia că ele sunt supuse unei legități.

— Da, pauzele urmează din șase în șase zile.

— Ei bine, are Neptun vreun satelit cu acest timp de rotație?

— Are. Pe Triton.

— Atunci fulgerele roșii provin de acolo!

— Nu spun că e imposibil, răspunse Zeno, rămas pe gânduri. În linii mari, Triton se rotește în jurul lui Neptun la fel cum se rotește Luna în jurul Pământului, numai că — privit de pe Triton — Neptun pare de 15 ori mai mare decât Pământul privit de pe Lună, ceea ce înseamnă o acoperire de opt grade.

— Adică poate determina o pauză de câteva ore.

— Da, totuși am îndoieli în legătură cu ipoteza asta. Și Triton are o atmosferă care, la fel cu aceea din jurul lui Neptun, ar putea absorbi lumina.

— E adevărat, dar se pare că străfulgerările roșii pornesc totuși din direcția lui Neptun… dacă nu de pe el, măcar de pe un corp aflat în afara atmosferei sale.

— Să lăsăm presupunerile, Mark, spuse Zeno. Neptun și împrejurimile lui trebuie supuse observațiilor. Nu va fi de loc ușor. Dacă străfulgerările roșii își au originea într-adevăr acolo, eu le voi vedea prin telescop. Observațiile le vom începe încă în noaptea asta.

Căpitanul Zeno nu se clinti de lângă telescop și, în tot cursul nopții, își continuă observațiile asupra planetei. Cei mai mulți dintre noi am rămas de veghe alături de el. Au plecat doar doctorul Ferry și Peter, care în zori trebuiau să pornească spre Sahara. Din când în când ne lipeam și noi ochii de ocularul telescopului, prin care se vedea bine discul lui Neptun, iar alături de el — ca un punct palid — Triton.

În timpul așteptării s-au încins vii discuții mai ales în legătură cu curbele sinusoidale înregistrate de Aii.

— Susțin că reprezintă mesajul unor ființe raționale, spuse Leon.

— Ei bine, atunci spune-ne care-i conținutul lui! îi dădui ghes.

— Încă nu știu, dar curbele arată o logică matematică atât de severă încât nu-și pot avea originea în fenomene spontane ale naturii.

— Și pentru tine astea sunt dovezi? întrebă Mark.

— Da!

— Te înșeli amarnic. Te induce în eroare mintea ta de matematician. Numai fizica va deveni limbajul Cosmosului. Cifra, calculul sunt produsul gândirii umane.

Blândul și liniștitul Leon își apără tot mai aprins punctul de vedere:

— Limbajul comun al ființelor raționale din univers nu poate fi decât matematica. Lumea și toate fenomenele ei, deci și cele fizice, sunt măsurabile și pot fi exprimate în cifre.

— Ce-ai dovedit prin asta? Doar atât că cifrele sunt noțiuni al căror înțeles poate varia de la o lume rațională la alta; dimpotrivă, fenomenele, legile fizicii sunt identice și pe Pământ, și în alte locuri.

Cine știe cât s-ar fi prelungit discuția dacă Zeno n-ar fi exclamat de lângă telescop.

— A izbutit! Ne-am adunat îndată în jurul său.

— De pe Triton? întrebă Mark.

— Nu de acolo, dar în orice caz de undeva din afara planetei. Se întoarse spre noi și-și frecă ochii înroșiți. A fost un minuscul punct strălucitor, spuse în continuare. Te rog, scoate placa din casetă și pune una nouă. Avem două ore bune până la următoarea străfulgerare.

Și, într-adevăr, după două ore, fulgerul roșu izbucni iarăși, continuând așa până în zori. Prima serie de fotografii arătă că strălucitorul punct ce dura abia o sutime de secundă se mișca în jurul lui Neptun, apărând de fiecare dată în alt loc. A fost nevoie de aproape o săptămână pentru ca această mișcare să apară pe plăci.

— E o orbită circulară regulată, am constatat în unanimitate.

— Și anume, adăugă Zeno, o orbită perpendiculară pe orizont; ea se înscrie în jurul lui Neptun asemenea unei aureole.

3. Semnalele sunt adresate Pământului

Mark nu se afla în observator; lucra în sălile serviciilor de documentare astronomică și meteorologică. Atunci când l-am revăzut trecuserăm de prima surpriză. Deschizând cu un gest larg ușa, ne spuse drept salut:

— Au reapărut piticii de siliciu.

— Ce vorbești? l-am luat în primire.

Și ceilalți îl priveau nedumeriți. În ultimele săptămâni nu ne-am gândit prea mult la curioasele noastre ființe.

— Ce atâta uimire? spuse Mark cu un zâmbet radios. Dispun de date absolut sigure. Cercetă puțin fețele noastre întrebătoare, apoi continuă cu o indiferență prefăcută: Sunt pe Neptun. Ori sunt originari de acolo, ori s-au instalat doar în mod provizoriu pe planetă...

Victor se întoarse spre Zeno și-i făcu semne că Mark e trăsnit.

— Ha-ha-ha! râse Mark. Ce-i, ciberneticianule cu minte electronică? Iar ți s-au scurtcircuitat tranzistorul?

— Ajunge cu gluma! îl potoli Zeno. Vorbește inteligibil.

— Fie! spuse Mark. Am constatat că radiațiile sunt categoric dirijate și se adresează exclusiv Pământului.

— De unde ai tras concluzia asta?

— În primul rând din faptul că nici stațiile de observații de pe Lună, nici cele de pe sateliții artificiali n-au semnalat străfulgerările, pe când noi, aici, pe Pământ, le-am văzut foarte clar.

— Știam acest lucru, dar de aici nu se poate trage concluzia că avem de-a face cu semnale adresate Exclusiv Pământului și cu atât mai puțin că ar fi transmise de piticii de siliciu.

— Răbdare! încă n-am terminat... Profesorul Hyle a instalat o stație automată de observație și pe partea opusă a Lunii.

— Din acest motiv?

— Nu, dar poate efectua și observații de acest soi. Stația aceasta a semnalat fulgere roșii.

Era, într-adevăr, o întorsătură neașteptată.

— Când le-a semnalat? întrebă Zeno.

— În noaptea în care noi am pândit zadarnic cerul.

— Dacă-mi aduc bine aminte, asta s-a întâmplat acum șase săptămâni.

— . Exact, Dar ce fenomen astronomic a avut loc atunci?

Căpitanul Zeno căzu pe gânduri.

— Ia stai! Cred că a avut loc o eclipsă de Lună.

— Așa-i, zâmbi Mark. Dar să nu vă mai chinuiesc cu întrebările. Mai bine vă povestesc ceea ce trebuie să știm despre această eclipsă. În orele acelea, Neptun era în opoziție cu Soarele, așa că Soarele, Pământul, Luna și Neptun se aflau pe o dreaptă aproape perfectă. Satelitul nostru a acoperit astfel

izvorul de lumină, dar semnalul adresat Pământului fusese recepționat pe emisfera opusă Lunii.

— Da, asta e o dovadă, confirmă Zeno.

— E-n ordine, dar ce legătură au cu asta piticiide siliciu?

— E simplu, răspunse Mark. Potrivit datelor pe care le avem, fasciculul de raze depășește cu cel mult 1000 km diametrul Pământului. De altfel, deși are o orbită eliptică cu perigeul de 1300 km, satelitul artificial n-a semnalat acel fascicul. Or, fără îndoială, că l-ar fi semnalat dacă…

— Înțeleg, înțeleg, îl întrerupse Leon. Tu presupui că de la o asemenea distanță un fascicul luminos atât de dirijat nu poate să provină de la o sursă naturală.

— Da. Și aș adăuga că fulgerele roșii nu pot fi decât raze laser.

— Fără doar și poate, opină Aii.

Mark se adresă râzând lui Victor.

— Ce are de spus la toate acestea stimatul nostru cibernetician?

Cu un gest patetic, Victor își desfăcu larg brațele:

— M-ați convins, sire!

în clipa următoare, cei doi bărbați se îmbrățișară, pârâindu-și reciproc oasele.

— Pui de drac împielițat, ce ești! mormăi Victor.

— Împotriva cui ți-ai rosti tu predicile de-aș fi altfel? râse Mark. Ai deveni un biet pribeag rătăcitor ce și-a. Pierdut rostul! N-aș dori să ți se întâmple așa ceva… îți sunt doar prieten.

Ne pufni pe toți râsul. În cele din urmă, Zeno puse capăt veseliei.

— Vino aici, dragă pui de drac, i se adresă el lui Mark. Îţi oferim, poate, și noi o surpriză. Și-i întinse plăcile fotografice.

Mark le privi cu atenție, apoi le așeză una lângă alta:

— Păi, astea… începu, dar se opri brusc.

— Hai, du-ți până la capăt ideea! îl încurajă căpitanul Zeno.

— După câte știu, niciunul dintre sateliții lui Neptun nu se rotește pe o asemenea orbită circulară.

— Știi foarte bine. Într-adevăr, planul orbitei lui Triton este aproape perpendicular pe cel al lui Neptun, iar Nereis, celălalt satelit, se mișcă pe o traiectorie eliptică, alungită.

— Ce înseamnă asta?

— Înseamnă că fulgerele roșii provin de pe un satelit artificial.

— Auziți, strigă Mark, privindu-ne cu ochii lui de băiat entuziast. Acum e sigur că am avut dreptate! I-am regăsit pe piticii de siliciu.

— Eu nu m-aș încumeta încă să afirm acest lucru, spuse căpitanul Zeno. Fără nicio îndoială însă, fulgerele roșii sânt semnalele unor ființe extrem de inteligente.

— Trebuie să descifrăm neîntârziat semnalele!

— Așa este. Asta e sarcina noastră imediată.

Nu ne-a rămas vreme să ne bucurăm: camera fu inundată brusc de o strălucire albă, orbitoare.

— Ce-i asta? întrebai speriat.

înainte de a fi apucat cineva să-mi răspundă, prin ferestre năvăli din nou o lumină strălucitoare, insuportabilă. Revenindu-și din surprindere, căpitanul Zeno începu să ne distribuie sarcinile, de parcă am fi fost pe „Seleniu”.

— Mark și Victor, treceți la spectroscop! Aii și Leon — la radiotelescop! Iar tu, mă apucă de braț, vii cu mine. Ia-ți caietul de note și stiloul!

în câteva secunde ne-am aflat în cupola observatorului. În momentul în care o deschideam, strania incandescență se revărsă iar pe cer.

Activitatea se întețea și nu numai la noi, ci pe tot globul. Observatoarele se conectară pe rând în activitatea generală. Centralele „creierilor electronici” se prezentară și ele, aşteptând datele spre prelucrare. Zeno deveni comandantul rețelei de măsurători. Rapoartele telefonice soseau neîntrerupt. Se adunase o grămadă de telegrame. Mie-mi reveneau grijile secretariatului. În primele ore am avut impresia că mă pierd fără speranță în noianul datelor primite.

— Fii calm I mă avertiză căpitanul. Ocupă-te numai de informațiile care încearcă să indice poziția cerească a străfulgerărilor. Stabilirea acestui lucru e cel mai important acum. Restul se va face ulterior... în clipa următoare vorbea deja prin interfon cu Mark, care lucra în cupola alăturată:

— Ce noutăți ai?

— Deocamdată niciuna, auzeam din difuzor. Ne aflăm într-o incertitudine deplină. N-am putut stabili nimic în legătură cu

poziția străfulgerărilor. Lumina difuză care pătrunde în aparat vădește un spectru continuu.

— Treci neîntârziat pe următoarele coordonate! îi spuse Zeno, începând să-i dicteze ultimele date recepționate de la Observatorul australian. Dacă nu mă-nșel, ele indică poziția actuală a „Obiectului Bakonyi”. În orice caz, să folosești aparatul cu unghiul vizual mai mare.

— Și eu presupun că s-a întâmplat ceva cu „Obiectul Bakonyi”.

— Numai că fluxul de energie mi se pare exagerat. Potrivit măsurătorilor făcute, intensitatea luminoasă atinge aproape nivelul luminii produse în timpul coliziunilor provocate de noi pentru frânarea corpului din antisubstanță…

— Iată o altă dovadă că avem de-a face cu „Obiectul Bakonyi”!

— Vom vedea. Transmit coordonatele și lui Aii, iar după următoarea străfulgerare te chem din nou.

N-a fost nevoie de așteptări îndelungate. După câteva minute, în locul măsurat cu telescoapele mari, acolo unde trebuia să se afle „Obiectul Bakonyi” izbucni din nou o lumină orbitoare.

— E cert că s-a întâmplat ceva cu „Obiectul Bakonyi”, mi-a strigat căpitanul Zeno şi-l sună pe Mark.

— Ce mai rezultă din analiza spectrului?

— E tot continuu, iar intensitatea lui crește în direcția ultravioletului.

— Stabilesc legătura și cu Aii. Să vedem ce ne spune și el.

Peste câteva clipe, din difuzoare se auzi vocea pițigăiat de răgușită a lui Aii, care ne informă:

— Radiospectrul străfulgerărilor este aproape identic cu radiația cunoscută a corpului ceresc din antisubstanță.

Din păcate, am fost siliți să întrerupem observațiile, deoarece „Obiectul Bakonyi” trecuse de orizont. Schimbul fu preluat de observatoarele din Islanda, Groenlanda și Labrador.

în scurt timp ne-am revăzut în cabinetul de lucru al căpitanului Zeno. Eram frânți de oboseală, dar n-am fi fost în stare să plecăm acasă, la odihnă; emoțiile care ne asaltaseră una după alta ne vibrau încă în nervi. Ședeam sprijiniți pe coate și așteptam părerea lui Zeno. Și el era istovit, dar, în afară de noi,

nimeni n-ar fi observat acest lucru. Ședea îngândurat în capul mesei mâzgălind tot felul de figuri pe o foaie de hârtie.

— Să lăsăm deocamdată „Obiectul Bakonyi”, spuse într-un târziu. Să nu ne ocupăm de el până nu apare la orizont. Mai bine să continuăm discuția de ieri, adăugă, împingând la o parte foile mâzgălite, din locul de unde am fost întrerupţi... în momentul acela, ușa se deschise și prin ea îşi vârî capul Andre.

— Pot intra? întrebă el sfios.

— Păi, nu ești în Sahara? întrebă surprins Victor.

— S-ar părea că na M-am gândit că acum e preferabil să fiu cu voi.

— Atunci așează-te între noi, îi făcu semn Zeno. Dacă rețineți, am rămas la ideea că este absolut I necesar să descifrăm semnalele.

— Așa este, încuviință Mark.

— Să nu uităm nici curbele sinusoidale ale lui Aii, adăugă îndată Leon.

— Consideri că între semnale și curbe trebuie să existe vreo legătură? întrebă Zeno.

— Sunt sigur.

— Mă bucur că și tu ești de această părere. Îmi întărești propria mea convingere. Dar să nu ne abatem de la subiect. Să înaintăm pas cu pas. În primul rând, ar trebui să analizăm faptele. Satelitul descoperit după punctele din care izbucnește luminase rotește la o distanță de circa 300 000 km de suprafața lui Neptun.

— Acest fapt nu constituie el însuși un mesaj? întrebai.

— E posibil, dar să luăm faptele în ordinea lor. Distanța arătată presupune o viteză orbitală de 4,55 km/s. Acest lucru însă ar trebui să rezulte neapărat și din modificarea liniei spectrale.

— Ea nu indică totuși nimic asemănător, interveni Mark, De aici putem trage concluzia că planul orbital al satelitului se orientează cu precizie matematică perpendicular pe direcţia noastră vizuală... Lucru cu putință doar dacă direcția de deplasare e necontenit modificată... Altminteri s-ar fi întors de mult cu profilul spre noi.

— Cine s-o modifice? întrebarăm.

— Piticii de siliciu, răspunse Zeno, făcând un semn către Mark. Ce crezi, ce știu ei despre noi, despre pământeni?.

— Foarte multe.

— Să auzim! Să auzim! Îi cerurăm amănunte.

— Unu, își ridică Mark degetul gros. Lungimea de undă de 6 565 A aleasă de ei are culoarea roșie.

— Am văzut asta, spuse Victor.

— Ai văzut, sigur că ai văzut, dar n-ai tras nicio concluzie. De ce e roșie? Pentru că piticii noștri și-au dat seama că atmosfera terestră îngăduie să treacă această lungime de undă; culorile spectrale ale hidrogenului, indiferent că aparțin de infraroșu sau ultraviolet, nu ajung până la noi.

— Formidabil! strigă Leon, poate pentru prima oară în viața lui. Ești un băiețaș fără pereche.

Mark se zăpăci puțin auzind această laudă, apoi continuă:

— De ce-au ales tocmai calea luminoasă de comunicații? Pentru că ei știu foarte bine că atmosfera și magnetosfera Pământului absorb cea mai mare parte a undelor radio, iar activitatea solară le poate perturba cu totul. Pe de altă parte, ei mai știu că dintre toate oscilațiile noi reacționăm în modul cel mai activ la lumină. De ce se îndreaptă interesul lor tocmai spre noi? Poate pentru că radiotehnica lor extrem de avansată le-a permis înregistrarea unor **semnale** venite de pe Pământ. E drept că aceste semnale nu erau adresate lor și probabil că ei le-au recepționat doar fragmentar, dar au fost suficiente pentru a-i face să-și dea seama că pe planeta noastră trăiesc ființe care stăpânesc deja radiotehnica.

4. Cifrele mărturisesc

— Am stabilit definitiv că semnalele reprezintă mesaje și că ne sunt adresate nouă, conchise Zeno. Să facem deocamdată abstracție de problema de ce ne-au ales tocmai pe noi. Să ne gândim mai degrabă cum ne-am putea face noi înțeleși de ei. Poate că astfel ne vom apropia mai ușor de dezlegarea mesajelor. De pildă, ce-ar putea să afle despre noi dacă le-am transmite semnale la intervale de câte-o secundă.

După câteva clipe de gândire, Mark răspunse:

— Cunoscând perioada de rotire a Pământului în jurul axei sale, și probabil ei o și cunosc, ar afla că la noi unitatea de măsură a timpului este a 86 400-a parte din perioada amintită.

— Dar dacă le-am transmite semnale și din minut în minut?

— Atunci ar afla că unitatea superioară secundei este de 60 de ori mai mare.

— Și semnal sânt apoi din oră în oră?

— Am transmite un mesaj foarte bogat. Ei ar înțelege că împărțim ziua în 24 de ore și că la noi sistemul de numeraţie are baza fie 60, fie 12.

— De fapt i-am induce în eroare, zâmbi Leon de la celălalt capăt al mesei.

— De ce? protestă Mark. Toate acestea sunt perfect valabile în legătură cu măsurarea timpului. Pe aceeași cale însă le-am putea comunica și faptul că lucrăm cu un sistem de numerație în baza 10. Am transmite mai întâi nouă semnale la intervale de câte-o secundă, iar al zecelea semnal ar fi unul mai lung, accentuat.

— Mark, nu crezi că pentru început ajunge și atât? interveni căpitanul Zeno. Să acceptăm ca punct de pornire. Această ordine logică și să analizăm semnalele din acest unghi. Să vedem, în primul rând, la ce intervale izbucnesc fulgerele roșii.

Am răsfoit caietul de note și am citit datele cerule de Zeno: — Intervalul este exact de 117,5 minute.

— Hai să căutăm acum legătura între cele 117,5 minute și rotirea lui Neptun în jurul axei sale, realizată în 15 ore și 40 de minute. Observ că timpul de rotire se împarte cu 117,5 minute, exact de 8 ori.

— N-am putea presupune că ei împart ziua în opt părți egale? întrebă Leon.

— Ba da.

— Așadar, aceasta ar fi cauza apariției repetate printre semnale a numărului opt, încercai să trag o concluzie.

— Nu este chiar atât de sigur, mă combătu Zeno. Cred că cifra opt poate să indice cu totul altceva.

— Ce anume?

Zeno se ridică și trecu din nou la tablă:

— Am să notez grupările de semnale asupra cărora ne-am edificat clar. Să ne gândim împreună! Câte-o serie constă din două grupări. În prima, la intervalul de 117,5 minute apar trei semnale, apoi, după o pauză, unul singur. Pe urmă e o pauză mai lungă, după care izbucnesc din nou cele trei semnale,

urmate de astă dată nu de unu, ci de zece semnale. Cam așa. Începu să scrie.

111–1 111–1111111111

— Acestea reprezintă 31 și 310, spuse Leon.

— Așa am socotit și eu. Acestei serii i s-au adăugat însă 3, apoi 8 semnale. Să le trecem dedesubt și pe aceste două grupări întotdeauna am simțit o aversiune față de cifre. De aceea, întrebai nerăbdător:

— Ai scos ceva din ele?

— Vom scoate împreună, zâmbi căpitanul Zeno.

Unele sub altele se înșirau pe tablă cele două grupări de cifre:

31–310

3–8

— Transpune-ți-vă acum în situația, spuse Zeno, în care vreți să transmiteți unei lumi cu totul străine că existăm. Trebuie să mai comunicați și faptul că suntem ființe înarmate cu temeinice cunoștințe matematice.

Am stat pe gânduri îndelung, și-n cele din urmă liniștea fu spartă de Victor:

— Mai întâi am transmite trei semnale, apoi încă unul, după care alte patru. Acestea ar exprima cifra 314, din care.ar afla că avem cunoștință de numărul lui Ludolph[6].

Leon clătină din cap:

— Nu cred că și-ar da seama vreodată; acest număr ia forma amintită numai în sistemul de numeraţie cu baza de 10, iar în alte sisteme arată cu totul altfel. Între atâtea posibilități, foarte greu și-ar da scama ce reprezintă mesajul nostru.

I-am dat dreptate matematicianului nostru. El își depănă mai departe gândurile:

— Ce părere ați avea de ideea aceasta? Aș transmite pe rând următoarele numere: 1, 2, 3, 5, 7, 11 și așa mai departe. Aceste numere sunt prime, adică se divid numai cu 1 și cu ele însele. Astfel, ei ar pricepe îndată că avem cunoștință de teoria numerelor. Ca să ne recomandăm ar fi suficient și atâta, nu?

— Ei au fost ceva mai atenți, spuse zâmbind Zeno. Nu ne pretind să le înțelegem ideile, ci le transpun în sistemul nostru de gândire.

— Ai și dezlegat semnalele?! exclamă Mark.

— Încă nu sunt sigur, dar cred că am descifrat ceva…

— Ce-ai descifrat? strigarăm în cor.

— Pornesc de la presupunerea că mesajul e adresat Pământului, cea de-a treia planetă a sistemului solar. Numărul 3 ar indica acest lucru, iar numărul 1 de lângă el ar arăta că distanța care ne desparte de Soare e luată drept unitate.

— De ce ca unitate? întrebă Victor. De unde ar ști ei că noi considerăm această distanță drept unitate de măsură?

— N-au de unde să știe, pot cel mult presupune. În schimb, acesta e modul cel mai inteligibil de a ne transmite cât de departe se află de Soare planeta lor.

— Înțeleg! se lovi peste frunte Leon. Așadar, gruparea de semnale 3 și 10 nu reprezintă 310, ci de 3 ori 10, adică 30.

— Așa este, încuviință Zeno. Cu alte cuvinte, planeta lor este de 30 de ori mai îndepărtată de Soare decât suntem noi.

— Care planetă ar corespunde acestui calcul? întrebai îndată.

— Neptun, a opta planetă a sistemului solar.

— Atunci următoarele două semnale, adică 3 și 8, întăresc acest lucru, spuse Leon. Este evident că vor să exprime următoarele: *celei de-a treia planete* îi transmite *planeta a opta.*

— Ce simple par toate astea după ce le-am dezlegat, observă Mark. De aici se mai desprinde însă o învățătură: n-am fi desluşit poate niciodată sensul semnalelor dacă n-ar fi fost între noi…

— Un fizician? interveni sarcastic Leon.

— Nu, răspunse serios Mark. Un astronom! Toate acestea ne atrag atenția asupra faptului că grupările de semnal?

încă nedezlegate vor trebui să fie analizate din punctul de vedere al fiecărei ramuri științifice.

— Sunt întru totul de acord, reluă Zeno. Iată, de pildă, următoarea „frază” din care n-am reușit să înțeleg nimic: Apar mai întâi trei semnale, după scurte pauze urmează de două ori câte șase semnale, o pauză mai lungă, alte opt semnale și între pauze scurte de două ori câte paisprezece semnale.

Le trecu pe tablă:

3–6–6 8–14–14

— Și aici numărul 3 poate să indice Pământul, iar numărul 8 pe Neptun, spuse Leon.

— Desigur, încuviință Zeno, dar ce facem cu grupările numerelor 6 și 14? Până în prezent n-am găsit între ele nicio legătură.

— N-ar fi exclus ca semnificația să fie aceasta, opină Mark, ceea ce pe Pământ înseamnă 6, pe Neptun este egal cu 14…

— Poate obținem vreo explicație din proporția lor, îl întrerupse Leon.

— Nu te mai obosi, spuse căpitanul Zeno. Am calculat, proporția este de 2,3333; până acum n-am reușit să identific nicio legitate astronomică în acest număr. Nici diametrul, nici masa celor două planete nu se află într-o asemenea proporție. Am încercat cu relația dintre gravitații, ba chiar și cu primele viteze cosmice. Dar degeaba, spuse deznădăjduit Zeno. M-am încurcat tot mai mult în noianul cifrelor și atunci m-am lăsat păgubaș.

— Bine-ai făcut! îl aprobă Mark. Dezlegarea va trebui să fie căutată, evident, în alt domeniu.

— Dar în care?

Mark dădu din umeri, dezorientat, fără să răspundă. Se lumina de zi. Eram obosiți de atâtea calcule și ne-am fi dus bucuroși la culcare; ne-a fost însă imposibil să ne ridicăm de la masă: în fața noastră se contura tot mai mult o lume nouă a cărei existență o bănuiam de mult, dar care abia acum începea să ni se dezvăluie atât de aproape.

— Haideți să vedem sinusoidele lui Aii, spuse într-un târziu Leon. Poate găsim acolo ceva de care să ne agățăm.

Parcă electrizați de această propunere, am întins pe masă lungile fâșii de hârtie și ne aplecarăm peste ele.

— În semnalele captate cu ajutorul radiotelescopului, explică Aii, se remarcă la început nouă impulsuri scurte, apoi aceleași vibraţii enervante cu care se prelungea gruparea de semnale de pe satelitul din jurul Lunii. Aceste două semnalizări se află fără doar și poate într-o anumită legătură, pentru că de fiecare dată s-au repetat la fel: nouă semnale scurte, apoi vibrațiile.

Căpitanul Zeno își ridică privirea.

— Ce-or fi vrând cu Pluto? După tot ce am văzut până acum cred că înțelegeți și voi că aceste semnale pot indica numai cea de-a noua planetă.

— E sigur că-i așa, dădu din cap Mark. Iar vibrațiile ne semnalizează o primejdie.

— Nu vă supărați, am intervenit exasperat, eu nu vă pot urmări așa; mai adineauri ne străduiam să dezlegăm mesajul de pe Neptun, iar acum vorbiți de un alt mesaj de pe Pluto? îmi scuturam capul ca unul căruia i-ar fi intrat o muscă în ureche.

— Răbdare, bătrâne, răbdare! spuse Aii. Îndată te vei lămuri și tu. Încă nu v-am spus că acestei grupări de semnale, după o pauză mai lungă, îi urmează alte două formate din trei semnale scurte, o pauză și alte opt semnale.

— După tine dezlegarea curbelor înseamnă: planetei a treia din partea planetei a opta — cea de-a noua planetă se află în primejdie. Acum trebuie să mai găsim răspuns la întrebarea în ce constă primejdia.

— Cred că semnalele răspund și la această întrebare, spuse încet Leon.

— Cum așa?

— Cât am lucrat cu Aii am încercat să trag unele concluzii asupra legității numerice a semnalelor. Am stabilit în primul rând că se repetă nu numai câte-un șir de semnale, ci și grupări întregi alcătuite din mai multe șiruri. De aceea, am pornit de la asemenea ansambluri considerându-le o singură unitate. Sistemul ce se repetă mereu conține 1369 de semne.

— Ele cuprind și pauzele, completă Aii. Acest lucru este important.

— Pasul următor constă în încercarea de a găsi numărului 1 369 un principiu ordonator. Am găsit destul de repede prima legitate promițătoare: pătratul lui 37 face tocmai atât. Restul a venit de la sine. Am plasat semnalele și pauzele în 37 șiruri orizontale și 37 de coloane verticale, așa cum se obișnuiește cu modelele de țesături.

— Unde-i desenul? întrebă surescitat Mark.

Leon împinse în fața noastră o foaie de hârtie.

— Iată-l. Nu v-am pomenit până acum nimic, nu știam ce să fac cu el. Era interesant, dar nu-mi spunea nimic. Acum însă, după ce am descifrat o parte din mesajul fulgerelor roșii, încep să bănuiesc și semnificația desenului…

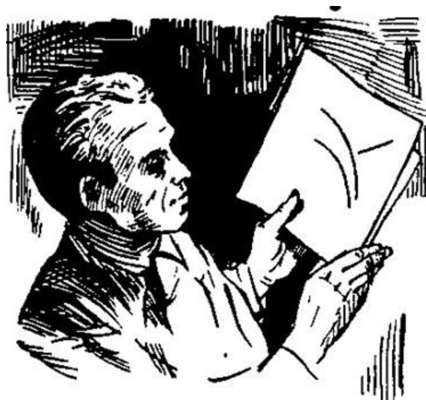
Pe foaia de pe masă vedeam următoarea figură, aproape primitiv de simplă:

Căpitanul Zeno studie cu atenție cele două arce de cerc ce se apropiau unul de altul și dreapta exterioară lor. Apoi luă o riglă de calcul și începu să măsoare distanța maximă și minimă între arce, precum și distanța lor față de centru. După ce termină spuse:

— Bănuiala nu te-nșală, Leon. Arcul interior e depărtat de centru cu 30 de unități, iar cel exterior cu 40, ceea ce corespunde distanței de la Soare până la orbita lui Neptun și cea a lui Pluto. E limpede, de asemenea, că avem de-a face cu niște arce eliptice care se întretaie undeva în afara desenului. Or, se știe că orbita lui Pluto o întretaie pe aceea a lui Neptun. Este neîndoielnic că avem în față un sector din orbitele celor două planete.

— Ce înțeles are însă dreapta? întrebai.

— Nu poate fi decât traiectoria pe care se apropie un corp venit din spațiul exterior sistemului nostru solar…

— Traiectoria „Obiectului Bakonyi”, sări în picioare Mark. Iată din ce cauză sunt lansate semnalele de alarmă. Au comunicat apropierea astrului din antimaterie. De ani de zile ne avertizează asupra primejdiei, numai că noi nu i-am înțeles.

— Habar n-aveam de existența lor, spuse Victor.

— Acum însă, după ce i-am văzut…

— Ce intenții vor fi având cu „Obiectul Bakonyi”, se întrebă Leon.

întrebarea ne uimi pe toți: nu ne gândisem la asta. Legătura devenise însă foarte clară: în noile și surprinzătoarele fenomene de pe „Obiectul Bakonyi” trebuia să căutăm prezența piticilor de siliciu.

5. Nereis în flăcări

A doua zi după-amiază, câţiva dintre noi se adunară iarăși în cabinetul căpitanului Zeno. Soarele încă nu apusese când în câmpul vizual al telescopului apărură din nou străfulgerările „Obiectului Bakonyi”. Pe baza ultimelor măsurători poziționale devenise evident faptul că orbita corpului ceresc se modifica substanțial, direcția sa de deplasare înclinându-se tot mai mult spre Neptun.

Mark abia putea fi stăpânit; era înfuriat la culme.

— Înțelegeți-mă, gesticula el nervos, n-au dreptul să lipsească Pământul de „Obiectul Bakonyi”. E al nostru. L-am frânat cu sacrificiile uriașe ale întregii omeniri, iar acum dumnealor, pur și simplu, şi-l însușesc!…

— Poate că, într-adevăr, n-au dreptul, în schimb au capacitatea și forța necesară.

înainte ca Mark să apuce să dea un răspuns „tare”, căpitanul Zeno se apropie de el și, trecându-i o mână pe după umeri, îi spuse:

— Nu te pripi cu aprecierile. Nu știm de ce procedează așa. Ai dreptate: „Obiectul Bakonyi” a fost frânat de noi, dar tot atât de adevărat e că în continuare nu ne-am preocupat de soarta lui. L-am lăsat să evolueze mai departe pe orbita lui modificată.

— Iar acum îi lăsăm pe acești pitici de siliciu să-l accelereze și să-l scoată din sistemul planetar.

— Liniștește-te, după cât se pare, nu e vorba de așa ceva! Viteza obiectului nu crește, ci scade. N-avem ce face. Trebuie să așteptăm, să vedem ce se va întâmpla în zilele următoare. Și, la urma urmei, încă nu e sigur că într-adevăr piticii de siliciu sunt cei care s-au amestecat în afacerea asta.

— Ce-ar fi putut să fie altceva?

Căpitanul Zeno dădu din umeri:

— Multe. Să-ţi dau un exemplu. De multă vreme s-a emis presupunerea că în exteriorul centurii dense a asteroizilor dintre

Marte și Jupiter ar mai exista altă zonă similară. S-ar putea întâmpla ca „Obiectul Bakonyi” să fi nimerit în această centură și să se ciocnească consecutiv cu minusculele corpuri cerești sau cu sfărâmăturile lor.

— Oricum ar fi, oftă Mark, mi-ar părea foarte rău să pierdem „Obiectul Bakonyi”. Într-adevăr, soarta corpului din antisubstanţă preocupa intens pe fiecare dintre noi, și, în adâncul inimii, îi dădeam lui Mark dreptate. Dar, practic, n-aveam ce face.

— Cât de mic continuă să rămână omul! murmură după o pauză îndelungată Leon. Numai în asemenea prilejuri ne dăm seama…

Ședeam tăcuţi, într-o atmosferă apăsătoare, când își făcu intrarea André. Fața-i rotundă, cam smeadă, i se rotunjise și mai mult: radia de bucurie. Salută și-și ceru scuze pentru întârziere, apoi spuse:

— Numărul 6 înseamnă carbon, iar 14 indică siliciul.

L-am privit ca pe unul care și-a pierdut mințile.

— Nu-nțelegeți?! începu să râdă André. Vorbesc despre semnale, despre fulgerele roșii. Aseară, vă amintiți, am rămas la concluzia că nu ne putem descurca cu șirul numerelor 3–6–6 și 8–14–14. Or, eu vă spun acum că 6 înseamnă carbon, iar 14 siliciu.

— De ce tocmai carbon și siliciu? întrebă Victor.

— Pentru că cifrele acestea exprimă legitățile structurii lor atomice. În nucleul atomului de carbon există 6 protoni încărcați pozitiv și 6 neutroni, așa că e logic să definească carbonul cu numărul 6. La fel de rațional e să definească siliciul cu numărul 14.

Atmosfera apăsătoare dispăru într-o clipă. Ni se deschideau alte perspective, nebănuite până atunci. Descoperirea lui André confirmă încă o dată că fulgerele roșii sunt într-adevăr semnalele piticilor de siliciu. Ce altceva puteau indica mesajele dacă nu faptul că tot ceea ce pe planeta a treia, pe Terra, înseamnă carbon — pe planeta a opta, pe Neptun, înseamnă siliciu? Ființele raționale care transmit mesajul sunt deci, fără îndoială, de natură silicică, în moleculele organismului lor diferitele elemente fiind grupate în jurul atomilor de siliciu.

Aceste concluzii calmară mânia lui Mark. Și, deși nu era în apele lui, se bucură sincer împreună cu noi.

— Cum ai ajuns la această concluzie? îl întrebă pe André.

— Pornind de la următoarele grupări: 3–6–6–8–8 și 8–14–14–1. Prima parte înseamnă că organismul celor de pe planeta a treia are la bază carbonul, iar elementul lor vital e oxigenul; partea a doua, în schimb, arată că în organismul ființelor de pe planeta a opta elementul de bază îl constituie siliciul și au ca element vital hidrogenul. Ei bine, tocmai hidrogenul, acest unu răzleț după numărul 14, mi-a sugerat soluția. E răzleț pentru că în nucleul său se găsește doar un singur proton încărcat pozitiv. Oxigenul însă nu poate fi desemnat cu un singur 8, întrucât în nucleul său există tot atâția neutroni, de unde concluzia că poate fi exprimat în modul cel mai fidel cu două numere de 8. Restul a venit singur.

Din tot colectivul poate eu eram cel mai emoționat. Niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte că o lume îndepărtată, o planetă prea puțin cunoscută ne poate transmite cu ajutorul câtorva cifre, cu semnale atât de simple un mesaj atât de bogat. Totdeauna îmi închipuisem că ființele aparținătoare unor lumi diferite își vor transmite mai întâi imagini ca pe baza lor să-și elaboreze un dicționar comun. Poate că va veni și timpul când se va proceda așa; deocamdată însă chiar și numerele s-au dovedit excelente purtătoare ale gândurilor.

Căpitanul Zeno se ridică și se apropie de biroul său. Luă de acolo un nou șir de semnale pe care ni le arătă, spunându-ne:

— Le-am recepționat azi, în zori, după ce voi ați plecat acasă.

Semnalele se înșirau astfel:

111 111111111 11111111 1111, așadar 3 9 și 8 4.

— Greutatea provine din faptul, continuă căpitanul Zeno, că acest mesaj nu se află în legătură cu altele, cum a fost cazul cu oricare dintre semnalele anterioare. Este evident că și acestea vor să ne spună ceva despre Terra și Neptun, despre legătura dintre cele două planete. Dar ce anume?

Am rămas dezorientați. De la început căzurăm de acord că, în acest caz, numerele nu pot desemna elemente chimice pentru că stau singure, nefiind dublate. Soluția trebuia căutată în altă direcție.

— Să alcătuim o proporție din 9 și 4, propuse Leon. Raportul dintre ele este de 2,25. Ar trebui să căutăm acum două cantități fizice care în cele două lumi vii să se raporteze între ele respectând aceeași proporție.

începuse o lungă și sterilă discuție care săptămâni de-a rândul ne absorbi toată energia. Ne preocupam și acasă, în timpul odihnei, de aceste două numere, 9 și 4, care ni se păreau tot mai enigmatice.

„Obiectul Bakonyi” evolua între timp pe calea sa modificată. Se contura cât se poate de limpede faptul că suntem martorii unei acțiuni bine pregătite și înfăptuite cu consecvență: direcția de deplasare a corpului cosmic se îndrepta fără echivoc spre Neptun.

— De-acum e cert că-l transformă într-un satelit de-al lor, spuse căpitanul Zeno într-una din zile.

— Destul de rău, se tânguia Mark.

— N-ai dreptate. Ca să fim sinceri, n-aveam nicio Idee de unde ara fi putut obține o asemenea cantitate de energie care să ne fi permis plasarea obiectului în jurul lui Jupiter. Ei ne-au scăpat de această grijă, transformând „Obiectul Bakonyi” într-un membru folositor al sistemului planetar.

— Slabă nădejde.

Ședeam în fața marelui telescop electronic, al cărui ecran era urmărit de căpitanul Zeno și în timpul discuției.

— Ia fiți atenți! exclamă el la un moment dat.

Pe ecran se vedea imaginea lui Neptun, alături de care Nereis, unul dintre sateliții lui, apărea ca un minuscul punct abia perceptibil. Deodată însă micul satelit deveni de o sută de ori mai strălucitor, pentru ca la fel de repede să-și scadă lumina. Peste câteva clipe, „focul de artificii” de pe Nereis se repetă.

Ne privirăm perplecși.

— Ce-i asta? întrebai uimit.

— Piticii de siliciu vor ceva, spuse căpitanul Zeno.

Imaginea de pe ecranul telescopului electronic ne uimea și ne emoționa.

— Până acum nu ne-ai pomenit nimic despre luminile astea, îi reproșă Mark.

— La început nu mi s-a părut să aibă vreo importanță deosebită, răspunse Zeno. Eram atât de prinși de vraja

semnalelor și de dezlegarea lor, încât n-am dat prea multă atenție micilor străfulgerări de pe Nereis. Am atras totuși atenția mai multor observatoare. Din cauza „Obiectului Bakonyi”, noi tot nu ne-am fi putut ocupa de Nereis. Ieri am primit datele diferitelor observații. Ele m-au determinat din nou să-mi îndrept telescopul într-acolo… În timp ce vorbea, Nereis se învăpăie pentru a treia oară, apoi urmă o pauză mai îndelungată.

— Până acum ați observat trei semnale consecutive, nu-i așa? întrebă Zeno.

— Da, trei.

— Ei, vedeți, și asta îmi confirmă presupunerile. E mesajul adresat planetei a treia, Pământul, din partea lui Neptun. Satelitul acestuia este el însuși un corp ceresc ciudat. Dintre toți sateliții cunoscuți de noi, acesta evoluează pe cea mai alungită orbită eliptică. Nereis se poate îndepărta până la 10 milioane km de planeta mamă; în schimb, în sectorul opus al traiectoriei se apropie de planetă până la 2 milioane km.

— În cât timp face ocolul lui Neptun? întrebai.

înainte de a fi primit răspunsul, străfulgerarea apăru din nou pe ecran, după care, la intervale scurte, izbucnirile de pe Nereis urmară una după alta.

— Să numărăm câte semnale sosesc acum, spuse căpitanul Zeno. Timpul unei rotații a lui Nereis este de un an şi jumătate. Diametrul acestui mic satelit este abia de câteva sute de kilometri; de aceea apare atât de șters.

— Ar trebui făcută analiza spectroscopică a străfulgerărilor, propuse Mark.

— O și fac cei de la Observatorul Atlas, din nordul Africii, care au descoperit fenomenul.

Noul șir de semnale consta din opt străfulgerări. Acum era absolut evident că bizara comportare a lui Nereis e legată de misterul străfulgerărilor roșii, de mesajul piticilor de siliciu. Analiza spectroscopică ne confirmă presupunerile, în iluminările satelitului apăreau concomitent trei culori: roșu, galben, verde. Pe imaginile luate se distingeau cu claritate cele trei linii puternic conturate.

— Piticii aceștia de siliciu vor ceva de la noi, ne spuse căpitanul Zeno îngândurat. Ce vor fi vrând?

Am rămas cu toții pe gânduri.

— Poate așteaptă să le semnalizăm și noi, spusei eu.

— Posibil…

Frământarea noastră fu întreruptă de zbârnâitul radiotelefonului. Căpitanul Zeno potrivi aparatul pe recepție; din difuzor se auzea vocea răgușită, nervoasă a lui Victor.

— Imagini televizate din direcția lui Neptun… Le-am prins de trei ori. Veniți îndată la Aii!

— Înregistrați imaginile, răspunse prin microfon Zeno. Pornim imediat. Rețineți exact momentele înregistrării imaginilor!

înainte de a pleca, Zeno a pus în funcțiune instalația automată de comandă a telescopului pentru ca în absența noastră să înregistreze toate fenomenele ce ar fi avut loc pe Nereis. Apoi am urcat pe acoperiș, unde ne aștepta elicopterul.

La manșă se așeză Mark, și peste câteva secunde uriașa elice cu patru pale uruia deasupra capului nostru; dedesubt pluteau maiestuos piscurile posomorite, acoperite de zăpadă și văile adânci, întortocheate ale Alpilor. Altădată priveliștea acestor minunate frumuseți ne-ar fi desfătat, acum însă n-aveam răbdare să le admirăm.

6. Mesajul celei de-a opta planete

Stația radar la care lucra Aii era amplasată pe țărmul Mediteranei, în golful Leului. Pista de beton a aeroportului de aici se întindea până în apropierea mării. La coborâre am inspirat adânc aerul proaspăt, sărat al mării de azur și ne-am întins membrele înțepenite.

Victor ne aștepta în fața sălii principale, ne făcu un semn că ne-a recunoscut, apoi se îndreptă grăbit în întâmpinarea unui alt avion care tocmai ateriza. Peste câteva minute ne aflam și noi lângă uriașul aparat de zbor din care cobori iubitul nostru profesor, bătrânul Hyle.

După ce ne-am salutat cu căldură, am traversat voioși sala principală. Spre surprinderea noastră, lângă mașina care ne aștepta am dat peste André, Peter și doctorul Ferry.

— Am anunțat pe toți membrii echipajului de pe „Seleniu”, explică Victor.

— Atunci eu ce caut aici? îl întrebă profesorul Hyle, cercetându-l pe deasupra ochelarilor.

— Dumneavoastră, dragă profesore, sunteți pe veci președintele nostru de onoare!

Confirmând din toată inima cuvintele lui Victor, ne-am urcat în mașină. Pe drum el ne povesti pe-ndelete cum recepționase Aii în trei rânduri imagini televizate din direcția lui Neptun.

— Ce se vedea în acele imagini? întrebă căpitanul Zeno.

— Nimic deosebit. De fapt n-au fost imagini propriu-zise, ci mai degrabă o transmisie de culori: trei semnale, o pauză și alte opt.

— Semnalele obișnuite, spuse Mark.

— Mesajul s-a mai repetat de două ori. Altceva nimic.

— Poate că și ei așteaptă ceva din partea noastră, spuse profesorul Hyle.

— Cred că aveți dreptate, îl susținu Zeno. Probabil că așteaptă confirmarea recepției.

Sosind la stație, ne-am îndreptat îndată spre cabinetul lui Aii. El și Leon așteptau încordați noi transmisiuni. Ședeau înaintea ecranelor luminescente și nu-și luară privirile de pe ele nici cât ne-au salutat.

— Aveți aici datele la care s-au recepționat emisiunile, ne întinse Aii peste umăr notele lui.

Zeno luă foaia, confruntă datele cu propriile-i note și spuse:

— N-avem niciun motiv să ne îndoim că între cele două fenomene există o strânsă legătură. De fiecare dată, apariția imaginilor pe ecrane a coincis cu aceea a străfulgerărilor de pe Nereis. Zeno îşi puse mina pe umărul lui Aii și continuă:

— Propun să le semnalăm într-o formă explicită că mesajul lor. A fost recepționat și că dispunem de mijloace pentru menținerea unei legături organizate.

— Am și făcut acest lucru, răspunse Aii. Acum o oră, îndată după ce v-am anunțat, am transmis semnale luminoase cu ajutorul marelui tun laser.

— Și ce le-ai transmis?

— Ne-am gândit, răspunse Leon, să retransmitem semnalele recepționate, dar am făcut-o în ordine inversă: mai întâi opt, apoi trei.

— Foarte bine, încuviință profesorul Hyle. De aici vor putea trage concluzia că am primit mesajul lor și că l-am și înțeles.

— Semnalele noastre vor ajunge pe Neptun în trei ore, spuse căpitanul, uitându-se la ceas. Înseamnă că răspunsul poate sosi cel mai curând după șapte ore. Avem deci suficient timp. Aș

propune, stimate profesor, se adresă Zeno bătrânului savant, să ne conectăm în timpul recepției și cu posturile cele mai mari de televiziune și cu sateliții artificiali sincroni.

— Ai dreptate, Zeno. Toate aparențele arată că neptunienii pregătesc o emisiune televizată. Or, în acest caz trebuie să ne îngrijim ca emisiunea adresată Pământului s-o poată urmări toată lumea. Hyle se ridică sprinten din fotoliu și continuă: Mă duc să vorbesc cu cei din Consiliul terestru, să le cer aprobarea în acest sens.

Victor îl urmă, spre a-i fi de ajutor la nevoie.

Orele următoare au decurs într-o activitate febrilă. Căpitanul Zeno încredință câte o sarcină fiecăruia dintre noi. Aveam o dispoziție excelentă; ne simțeam din nou ca pe „Seleniu”.

Consiliul terestru își dădu bucuros asentimentul pentru transmiterea emisiunii și atrase îndată în activitatea de organizare Centrul mondial de informații. Din momentul intrării acestuia în acțiune, nouă nu ne-au mai rămas prea multe de făcut. Eu am mai avut oarecare treabă cu redactarea știrii prin care posturile de televiziune urmau să anunțe evenimentul.

Cele opt ore socotite din momentul lansării semnalelor de către Aii — timpul cel mai scurt în care putea să sosească răspunsul — au trecut repede. Am conectat toate aparatele T.V. Din sală și așteptam cu înfrigurare stabilirea legăturii cu cei de pe Neptun. Pentru că nu aveam posibilitatea stabilirii unui contact direct — Neptun se găsea încă sub orizont —, ne-am conectat rețeaua la un satelit sincron.

încordarea spori în momentul în care observatorul japonez comunică faptul că Nereis se Învăpăiase din nou. În clipa următoare, pe ecrane apăru și imaginea televizată. Trei semnale, apoi alte opt, în fiecare apărând și contopindu-se de la roșu la violet toate culorile curcubeului. Urmă o fulgerare albă, după care culorile semnalului dublu se iviră din nou.

— Fulgerarea albă vrea, probabil, să ne avertizeze de ceva, spuse căpitanul Zeno.

Eram de aceeași părere cu el și așteptam cu strângere de inimă continuarea emisiunii piticilor de siliciu. Au trecut câteva minute ce ni s-au părut o veşnicie, și, în sfârșit, apăru prima imagine mai precis conturată. Vedeam suprafața unei planete

necunoscute — la început de la o înălțime foarte mare, probabil de pe nava spațială, apoi mereu mai de aproape.

Priveam cu răsuflarea întretăiată priveliștea aceea scăldată în culori de vis. Căpitanul Zeno își reveni primul. Luă microfonul și începu să explice:

— Dragi prieteni din lumea largă, dragi telespectatori, pe ecranele din fața noastră ne apare imaginea celei de-a opta planete a sistemului solar, imaginea lui Neptun. Vă rog să nu vă uitați la ea în felul în care ați privi un peisaj terestru. Pe Neptun totul se prezintă altfel decât la noi, altele sunt condițiile astrofizice. Această planetă se află la o distanță de 30 de ori mai mare de Soare decât Pământul, și de aceea puterea luminii solare este acolo de 900 de ori mai mică. În consecință, temperaturile sunt mult mai coborâte, gerul neptunian întrece cu mult cel mai aspru frig de pe Pământ. Suprafața îndepărtatei planete are un înveliș dens, neîntrerupt, de nori din metan și amoniac. Învelișul însuși filtrează puternic lumina solară.

Imaginea arăta suprafața lui Neptun văzută de aproape; semăna cu imaginile luate dintr-un elicopter ce zboară încet la mică înălțime.

— În colțul stâng al imaginii, continuă Zeno, vedem ceva ce s-ar părea că se evaporă. Nu știm ce ar putea fi… Poate că sunt cianuri. Lacul acela mic ne face impresia că ar da în clocot. El fierbe, într-adevăr, dar la temperatura lor. Cele mai multe substanțe care la noi sunt în stare gazoasă sau lichidă la ei se găsesc în stare de agregare solidă. Așadar, dacă cineva dintre moi și-ar vârî picioarele în lichidul acesta „fierbinte”, s-ar pomeni cu ele înghețate într-o fracțiune de secundă. Acum ni se înfățișează un pârâu ce curge murmurând, dar în vadul său nu se găsește apă, ci, poate, amoniac, metan, clan sau alți compuși chimici. Aici, în schimb, se văd niște coloane țâșnitoare aburind. S-ar putea ca ele să fie adevărate fântâni arteziene (în accepția terestră a cuvântului) din care țâșnesc vapori de apă. Viața pe Neptun nu este întreținută numai de puțina căldură solară, ci și de căldura interioară a planetei se vede bine că aburul care erupe nu se împrăștie, ci țâșnește în sus, pe verticală, ca să dispară neobservat la mari înălțimi; atmosfera uscată, săracă în vapori de apă, îl absoarbe rapid.

Imaginea ne arată gheizer după gheizer, iar peisajul se schimbă complet. Se văd forme de viață asemănătoare cu arborii și cu plantele terestre, dar, în această atmosferă otrăvitoare pentru noi, ele au. Desigur, un. Alt mod de viață.

Explicațiile ne-au fost furnizate în continuare chiar de cei de pe Neptun. Ei nu s-au folosit de cuvinte, ci de imagini terestre transmise în paralel și pe care le-au luat, probabil, în timpul călătoriei lor în Lună. În fata noastră prinseră viaţă peisaje cunoscute: maluri păduroase de râuri, lanuri de grâu. Șirul imaginilor înfățișă apoi din nou lumea lui Neptun.

Căpitanul Zeno explică mai departe:

— Cu aceste câteva imagini, cei de pe Neptun ilustrează grăitor faptul că regiunile gheizerelor fac parte din zonele călduroase ale planetei lor, unde temperatura, condițiile de viaţă se aseamănă întrucâtva cu acelea de pe Terra. De aici putem trage concluzia că această planetă îndepărtată, aflată la patru miliarde și jumătate de kilometri de noi, este sediul unor violente contradicții. La suprafața ei, diferențele de temperatură trebuie să fie mult mai mari decât pe Pământ.

Ecranul se întunecă pentru moment și când se lumină din nou am văzut o imensă cupolă arcuită parabolic.

— E aidoma celei de pe Marte, exclamă Mark, numai că e mai mare!

Lateral, în zidul edificiului, se deschise o ușă, și camera de luat vederi pătrunse parcă plutind în interior. În hala spațioasă a cupolei se revărsa o lumină misterioasă. În loc de podea se găsea nisip galben-roşcat, din care răsăreau în șiruri drepte vrejurile plantelor marțiene.

— Iată dovada, spuse Zeno, că neptunienii au fost pe Marte; cu ei ne-am întâlnit în cursul expediției noastre!

În acel moment, de parcă ar fi auzit cuvintele lui Zeno, vechile noastre cunoștințe, cei trei pitici de siliciu, apărură pe ecran. Se apropiau cu același mers legănat pe care li-l cunoșteam de pe Marte. Și-au ridicat mâinile lungi, făcându-ne semne.

Doctorul Ferry luă, la rândul său, microfonul:

— Iată, în fața noastră, explică el, ființele raționale de pe Neptun. Diferențele mari de temperatură de pe planetă le-au dat o asemenea structură organică încât capacitatea lor de a suporta / frigul și căldura este neînchipuit de mare. Modul lor de

asimilație este necunoscut de noi și e posibil ca hrănirea — ceea ce pentru noi înseamnă a mânca și a bea — să fie la ei cu totul altfel. Ei dispun, fără îndoială, de capacitatea — caracteristică la noi numai plantelor — de a utiliza în mod nemijlocit energia radiantă în vederea întreținerii proceselor vitale. În orice caz, e sigur că au știut să-și adapteze într-un fel organismul și condițiilor marțiene. Vă aduceți aminte — v-am informat încă de pe atunci — Că se deplasau pe Marte fără costume de protecție și fără aparate pentru respirație, suportând temperatura rarefiată și presiunea scăzută de acolo. Elementul de bază al organismului lor este siliciul. Neptunienii nu văd în felul nostru! Ei sunt adaptați condițiilor de lumină de pe Neptun. Urechile mari, clăpăuge, s-ar putea să aibă funcțiunea unor antene cu ajutorul cărora sesizează radiaţia electromagnetică. Ei iau cunoștință de mediul înconjurător îndeosebi pe calea perceperii undelor scurte radiate de corpurile din jur.

Cei trei pitici de siliciu au dispărut și-n locul lor pe ecrane au reapărut peisajele. Apropiate unul de altul, se înșirau piscurile unor vulcani activi, iar la poalele lor platourile pleșuve erau acoperite de numeroase cupole. Camera de luat vederi plutea acum în imediata apropiere a unui vulcan fumegând, apoi se ridică deasupra lui, permițându-ne să vedem clar bolta artificială ce astupa craterul și din care pornea o rețea de țevi.

— Vedem acum centrale de forță vulcanice, explică Mark, preluând microfonul. Imaginea demonstrează grăitor utilizarea energetică a căldurii magmatice și a presiunii de erupție. Desigur, n-avem încă nicio idee despre materialele din care au fost realizate țevile, rezervoarele, robinetele și ventilele cu prilejul călătoriei noastre în Lună, în apropierea cuptoarelor solare am găsit câteva picături metalice; nici până azi n-am reușit să analizăm în mod corespunzător aliajul acestora.

Camera de luat vederi mai alunecă o vreme deasupra vulcanilor aflați în exploatare. Deodată ni se înfățișă o regiune de șes. Peisajul, era mort, solul — acoperit de gheața diferitelor substanțe. Uriașele sloiuri suprapuse erau negre de funinginea și de cenușa vulcanică ce se răspândeau neîncetat.

— Antarctida neagră, spuse căpitanul Zeno.

Peisajul acela înfricoșător deveni câteva clipe mai târziu și mai teribil, deoarece încremenitul tărâm fu măturat de o năprasnică

furtună ce ridică departe, în văzduh, praful de gheață murdar. Când ecranul se limpezi din nou, suprafața lui Neptun se vedea de la o mare înălțime; camera de luat vederi se îndepărta rapid până ce imaginea planetei se contractă, devenind cât un punct.

Emisiunea televizată luă sfârșit, dar ecranul încă nu se întunecă; după o scurtă pauză, reapărură petele de culoare. N-aveau contururi determinate, se învolburau, amestecându-se între ele, dar învolburarea aceasta avea un vădit ritm interior.

— Concertul cromatic, spuse Aii. Acela care a fost înregistrat și pe benzile de pe Marte.

Ședeam tăcuți, profund impresionaţi. Abia atunci, amețiți de caruselul splendidelor culori, ne-am dat seama de adevărata amploare a experienței pe care am trăit-o în acea jumătate de oră. Nu există cuvinte care să exprime fidel sentimentul ce ne stăpânea nu numai pe noi, cei zece oameni prezenţi în observator, ci pe toți locuitorii Terrei care se adunaseră în fața televizoarelor.

După concertul cromatic, din nou apăru pe ecrane un glob. La început era întunecos, apoi, treptat, se lumină și în fața noastră se ivi imaginea Pământului; contururile continentelor, răsărind din apa mărilor și a oceanelor, se creionară cu limpezime. Încet, globul prinse a se învârti în jurul axei sale și după o rotație completă se opri; imaginea se întunecă din nou, iar La sfârșit apăru fulgerarea semnalelor cunoscute: mai întâi trei, apoi alte opt.

Noi am înțeles îndată mesajele, dar pentru a-i edifica pe toți telespectatorii căpitanul Zeno anunță la microfon:

— Postul de televiziune de pe Neptun se va prezenta din nou mâine, la aceeași oră, după o rotație completă a Pământului.

7. Totul se clarifică

În seara aceea nu ne puteam despărți: ședeam împreună, deși emisiunea televizată a piticilor de siliciu se terminase de mult. Entuziasmul ne stăpânea pe toți. Profesorul Hyle invită întregul colectiv să rămână până în seara zilei următoare; spațiu se găsea cu prisosință în camerele de oaspeți ale centrului.

Vedeam că pe Zeno îl preocupă ceva; nu-am dat seama ce anume când l-am auzit rostindu-și gândul:

— Ar trebui să mulțumim într-un fel piticilor de siliciu pentru emisiunea televizată.

— Excelentă idee! declară profesorul Hyle. Aș avea chiar o propunere. După cunoscutele grupări de opt și de trei semnale, să transmitem partea finală a Simfoniei a IX-a de Beethoven. Sentimentul de jubilare emanat de această muzică le va tălmăci, sper, bucuria pe care ne-au produs-o.

Am primit încântat sugestia, iar Mark ne și părăsi pentru a pregăti emisiunea. Potrivit înțelegerii, fixă momentul transmiterii mesajului nostru în așa fel încât să sosească pe Neptun atunci când locuitorii lui își vor fi încheiat a doua lor teleemisiune.

Între timp, Aii și Victor se învârteau enigmatic printre noi; când se întoarse și Mark, Victor deschise larg ușa ce da în marea sală de consiliu.

— Prieteni, masa e servită!

Supa aburea în mijlocul mesei, iar Aii umplea paharele dintr-o butelie împletită, cu gâtul lung.

— Ura! Ura! Se auzea glasul strident al lui Mark în timp ce treceam în sală.

După cină, discuția continuă lângă cafea și coniac.

— Mi se pare, spuse Mark, că acum s-au clarificat și problemele legate de ultimele două grupuri de semnale.

— La care te gândești? întrebă căpitanul Zeno.

— La acelea cu care nici Leon n-a reușit s-o scoată la capăt, la grupările 3–9 și 8–4. Ne-am oprit la 2,25, raportul dintre 9 și 4.

— Așa este, confirmă Leon. Aici ne-am împotmolit.

— După cele văzute, bănuiesc că raportul celor două numere exprimă diferența de temperatură pe cele două planete.

— Cred că e absurd, interveni Peter, doar n-avem nicio idee cu ce unități măsoară ei căldura.

— E adevărat, dar zero absolut rămâne tot zero absolut, indiferent că-l exprim în grade Celsius sau Kelvin. Oricum și-ar grada termometrele, raportul dintre diferitele cantități de căldură mai mari decât zero absolut rămâne neschimbat, cel mult le vom determina cu valori numerice mai mici sau mai mari.

— N-ar fi exclus ca Mark să aibă dreptate, opină profesorul Hyle. Să calculăm ce valori de temperatură se obțin prin raportul 2,25.

— Am și calculat, spuse Mark. Să considerăm media temperaturii terestre 415° Celsius. În gradare absolută, adică în grade Kelvin. Aceasta corespunde cu 288. Dacă împart pe 288 cu 2,25, ajung la concluzia că pe Neptun temperatura medie este de 128° Kelvin sau minus 145® Celsius.

— Din punct de vedere astronomic este perfect posibil, remarcă Zeno. De altfel, și imaginile televizate pledează pentru presupunerea lui Mark.

Doctorul Ferry interveni și el:

— Să mai calculăm ceva: Ce valori obținem cu privire la temperatura piticilor de siliciu dacă pornim de la temperatura organismului nostru.

Leon făcu un calcul mental:

— Plus 37’ Celsius corespund unei temperaturi de 31° Kelvin. Împărțind cu 2,25, obținem 138, ceea ce înseamnă o temperatură de minus 135° C.

— Și acest lucru e verosimil, îi răspunse doctorul Ferry. Acum înțeleg de ce neptunienii sunt atât de sensibili tocmai la razele calorice infraroșii. De bună-seamă pentru că radiația unui corp la temperatura de minus 135° C este cea mai puternică în regiunea infraroșie.

Mai progresasem cu un pas, aflasem încă un element important în legătură cu piticii de siliciu, cu viața de pe Neptun.;

A doua zi după-amiază salutarăm cu bucurie, ca pe niște vechi cunoștințe, străfulgerările de pe Nereis și ne pregăteam pentru recepționarea teleemisiunii de seară. Eram curioși să aflăm dacă ei vor repeta comunicarea sau ne vor transmite noi informații.

— Ați observat că n-am văzut mecanisme funcționând cu roți sau biele, ne întrebă Mark.

Așa era într-adevăr, dar acest lucru ne miră abia acum, când fizicianul nostru ne atrăsese atenția.

— Cauza poate să fie, explică profesorul Hyle, că neptunienii nu mai au nevoie de mecanismele greoaie, că știu să producă și să valorifice energia și fără ele.

— Cu ce se vor fi deplasând?

— Vom vedea, poate, deseară.

Previziunea bătrânului savant se adeveri. După semnalele colorate care au deschis emisiunea apăru imaginea unui oraș neptunian. Vedeam cupole mai mici și mai mari dispuse radial în

jurul unei pieţe hexagonale. Printre ele alunecau lin vehicule ciudate; n-aveau roți, se asemănau mai degrabă cu săniile, pe care ședeau câte doi-trei pitici de siliciu. Când le-ara cercetat mai atent, am observat că „tălpicile” respective nu ating solul, ci glisează la o înălțime de 15–20 cm.

— Colosal! spuse Mark. Ăștia plutesc pe unde electromagnetice! Iată de ce n-au nevoie de roți. Nu există frecare, doar rezistența atmosferei

Imaginile următoare ne purtară spre larga piață hexagonală, în mijlocul căreia se afla o sferă de metal cu suprafața ca. Oglinda. O recunoscusem îndată: era cosmonava lor. De printre cupole apărură cei trei cunoscuți pitici de siliciu. Ei intrară în sferă și-n câteva clipe aceasta începu să urce…

Pe ecran, Neptun arăta acum doar cât un pumn. La o distanță de șapte-opt diametre ale planetei, în spațiu apăru un alt corp ceresc de zece ori mai puțin strălucitor.

— E Triton, satelitul-gigant al lui Neptun, spuse Zeno.

La jumătatea drumului dintre Neptun și Triton întrezăririrăm un punct luminos. Rotindu-se mai întâi pe o orbită circulară în jurul planetei, apoi evoluând pe o traiectorie spirală, punctul luminos depăși satelitul, își scăzu viteza și continuă să graviteze în jurul lui Neptun, alături de Triton. Punctul se mări tot mai mult până ce am recunoscut în el o altă cosmonavă sferică, cu dimensiuni mult mai mari decât prima.

— Victore, rupse tăcerea Zeno, stabiliți coordonatele… Mi se pare că punctul în care cosmonava zboară paralel cu Triton este locul neutru-dinamic al întregului sistem neptunian. Trebuie să recalculăm această poziție.

Deodată, de pe o parte a sferei se desprinse învelișul și se depărtă tot mai mult. O clipă am crezut că s-a produs un accident, dar ne-am liniștit observând brațele metalice care îndepărtau carcasa, apoi brusc o întoarseră în așa fel încât partea concavă îi era îndreptată spre Triton. Abia ne-am dezmeticit că s-a produs un alt fenomen surprinzător: de pe Triton, orbitoare fascicule de raze paralele țâșniră spre oglinda concavă a carcasei întoarse. Trecură câteva minute, pe urmă, antrenată de o accelerație fantastică, astronava zbură, fiind literalmente proiectată în afara spațiului neptunian.

— Ați văzut?! spuse entuziasmat profesorul Hyle. Este într-adevăr genial! Au plasat cosmonava pe o orbită de parcare în punctul neutru al sistemului neptunian, iar de acolo au accelerat-o până la viteza dorită cu ajutorul energiei radiante. Nu sunt nevoiți să care cu ei un balast inutil de carburanți.

între timp, pe ecran apăruse imaginea altor două corpuri cerești; volumul unuia dintre ele reprezenta abia un sfert din al celuilalt. Camera de luat vederi se apropie mai întâi de corpul cel mai mare, în care am recunoscut imediat Pământul. Imaginea se schimbă, și înaintea noastră se ivi corpul mai mic.

— E Luna, exclamai, văzând suprafața caracteristică, plina de cratere, ciupită parcă de vărsat, a însoțitoarei noastre cerești.

Pe dinaintea ochilor ni se perindară cunoscute peisaje selenare: Marea Ploilor, lanțul Alpilor, apoi craterele Copernic, Alpetragius, Alphons.

— Priviți! exclamă Victor. Acolo-i Pico, iar dincolo — muntele Taberei.

Remarca bărbosului nostru predicator ne făcu să zâmbim; ne aduse aminte de prima lui cuvântare de pe Lună. Amintirile ne împresurau pe neobservate, ca să ne umple sufletul de simțăminte plăcute.

Cosmonava trecu deasupra emisferei opuse a Lunii, dar, fără de veste, din sferă izbucni o coloană de flăcări; pe cerul negru, catifelat, vehiculul spațial rămase încremenit.

Un murmur de groază izbucni din piepturile noastre. Câteva clipe mai târziu răsuflarăm însă ușurați: coloana de flăcări coborî până pe suprafața Lunii, iar nava, din care ieșiră niște picioare telescopice, începu să coboare lin. Descinse așa, fără grabă, până ce atinse solul selenar.

...Din nou își făcură apariția cunoscutele peisaje selenare, de astă dată însă filmate din imediată apropiere. Vedeam cuptoarele solare, intrarea în tunel și exploatarea minieră. Piticii goneau pretutindeni cu săniuțele lor ciudate; nu pricepeam nici ce fac, nici rostul aparatelor pe care le mânuiau.

Cosmonava își reluă drumul, ejectând un fascicul de raze. Pe acest fascicul, sfera se ridică încet, după cum o minge urcă pe jetul de apă al unui havuz. Atunci din oglinzile instalațiilor socotite de noi ca fiind „cuptoare solare” crescură coloane luminoase asemănătoare celora pe care le-am văzut mai înainte

izbucnind de pe Triton. Cosmonava se sprijini un timp pe aceste coloane, apoi, descriind un arc parabolic, ieși din sfera de atracție a Pământului.

Emisiunea luă sfârșit.

— Câte nu știu ăștia?! spuse Mark pe un ton admirativ, dar și cu o nuanță de descurajare. Bine au făcut că au răpit „Obiectul Bakonyi”. Noi am fost în stare doar să îndepărtăm catastrofa ce amenința Pământul, în vreme ce ei vor ști să valorifice energia corpului din antisubstanță. Oare cât ne-ar trebui să-i ajungem?

— Ești puțin cam nerăbdător, fiule, rosti potolit bătrânul Hyle. Fiecare planetă trebuie să parcurgă calea propriei sale dezvoltări. Și, arcuindu-și sprâncenele zbârlite ce se albiseră de ani, Hyle îl privi pe tânărul fizician. Îndărătul tuturor acestor rezultate obținute de piticii de siliciu se află multe milenii de lupte anevoioase. Și, la urma urmei, am mai făcut și noi câte ceva. În timpul copilăriei tatălui meu, apariția trenului cu tracțiune electrică și a radioului au însemnat aproape o minune. Abia în anii bărbăției mele a început cerul să fie brăzdat de primele rachete… în anii studenției mai discutam dacă, în genere, e sau nu posibil să scoți din sfera atracției terestre un corp de numai cinci sute de grame, iar voi ați și ajuns să goniți prin spațiul sistemului solar cu o navă ca „Seleniu”, de zece mii de tone. Hyle făcu o mică pauză, apoi adăugă: Ceea ce în copilăria mea reprezenta doar un vis a devenit viața noastră cotidiană.

Ședeam îngândurați în fotolii și-l priveam pe bătrânul nostru profesor. Gândurile ni se îndreptau spre părinții noștri, spre drumul aproape incomensurabil pe care omenirea îl străbătuse în timpul vieții a numai două generații.

Dându-și seama de atenția îndreptată spre el, Hyle continuă cu glas scăzut:

— În tinerețea ei, generația din care fac parte năzuia să ajungă, acea vreme când popoarele lumii se vor regăsi unele pe altele și vor trăi ajutându-se reciproc. În aspirațiile voastre a crescut o exigență nouă, superioară: dorința de a stabili legături cu ființele raționale ale celor mai apropiate planete locuite. Hyle respiră adânc și, privindu-ne cu un zâmbet înțelept, făcu un gest larg: Greșiți, desigur, dacă aveți impresia că lucrurile se vor opri aici. Nu se opresc!… Așa cum voi ați crescut, descătușându-vă

de atracția Pământului și căutând calea spre Lună, spre Marte și Neptun, tot astfel vor crește și nepoții voștri; li se va părea că sistemul solar e prea strimt pentru ei și vor porni, la rândul lor, mai departe...

în momentul acela pocni dopul unei sticle de șampanie.

— Să toastăm pentru asta, propuse Victor, umplând paharele.

— Pentru fericirea copiilor și a nepoților noștri! spuse căpitanul Zeno.

Ne privirăm îndelung, apoi sorbirăm răcoroasa licoare spumegândă.

SFÂRŞIT

---

[1] Terminator — linia de despărțire dintre Întuneric șl lumină (n.r.).

[2] Hipomezon — noțiune fantastica denumind auljgtanța care, tn calitate de combustibil nuclear superior, permite realizarea unor motoare termonucleare foarte puternice (n.r.j.

[3] Arcografie (de la Ares, numele grec al zeului Marte) — știința care studiază-relieful „Planetei purpurii“ *(n.r.).*

[4] 100 kg (n. R.).

[5] Regluse carstice – zona constituita din roci solubile (calcare, sare, ghips, etc.)

[6] Ludolph van Cuelen, celebru calculator olandez care a calculat la afli'Situl secolului al XVI-lea primele 20 de zecimale exacte o le lui pi ; de aceea lui pl i se mal apune «I numdrul iul Ludolph (n. r).